

Juāw

Juāw kot tanhmā Jejus kot amnhī nhīpēx to ho pa hā kagà

Juāw na pre kagàja nhīpēx. Na pre māänēn Wam Juāw nē Sikūn Juāw nē Hapuhā Juāw nē Apokarip nhīpēx. Juāw Paxis kêt axtem Juāw ò. Nē Jejus kôt mē pa ho mē pa xwýnhjê hō na pre. Nē ỹ hā mē ahkre ho pa xwýnhjê hō na pre. Nom kormā ã amnhī nhīpēx anhýr o pa hkêt ri na pre kēp tep kanhēr xwýnh. Nē kēp Jejus kràmnhwý mex na pre. Jakamā na pre kagàja nhīpēx nē kamā Jejus kot tanhmā amnhī nhīpēx hā harē nē hā kagà. Nē tanhmā kapēr to hā kagà.

Na pre Jejus kēp Tírtūm Kra hā harē nē hā kagà. Nē ãm pix kukwak ri Tírtūm wa kuri mē pahtfīr tūm nē mē papa ho mē papa hā harē nē hā kagà. ã na pre Juāwjā mē pamā Jejus jarē nē hā kagà anē.

*Jejus te kot Tírtūm pyràk ã harénh
Matêwre 1.23; Juāw 8.12, 8.58, 10.30, 20.28;
māänēn Atre 10.36; Sikūn Korít 4.4; Piripos 2.6-11;
Korosē 1.13-17, 2.9; Xitre 2.13; Eprêw 1.1-4; Wam
Juāw 1.1-4, 5.20; Apokarip 1.17-18*

¹ Amnepê mā kormā mēmoj kêt ri nhūm kot Tírtūm kapēr o amnhīrīt xwýnhja Tírtūm kôt pa ho pa. Te kēp uràk nē pa. Wa kot amnhī nhīpēxja ãm tipxi. Nē wa àhpumunh ãm tipxi. Nē wa hkarō māänēn ãm tipxi. ãm wa tipxi rāhā nē pa ho pa.

² Kormā mēmoj kêt ri na pre Tīrtūm kapēr o amnhīrīt xwȳnhta Tīrtūm kôt ri pa ho pa.

³ Nē Tīrtūm nhŷ hā na pre mēmoj piitā hā apê nē ho kato. Jao pyka ho kato nē kaxkwa ho kato nē gô xujanār o kato. Nē kamā mēmoj piitā Tīrtūm nhŷ hā ho kator pa. Kop apu mēmoj to kator kêt ronhŷx mēmoj amrakati kumrēx.

⁴ Nē Tīrtūm o amnhīrīt xwȳnhta pix kukwak ri na hte mēmoj piitā htīr nē pa. Nē ām pix kukwak ri na htem Tīrtūm ri htīr tūm nē pa ho pa. Nē te myyti kot mē pamā mēmoj piitā hirā ho pa pu mē kukwak ri mēmoj piitā omunh mexja pyrà nē na pre hte mē pahipiitā mē pamā mē pahte amnhī nhīpêx nyw nē mē pajamaxpēr nyw o amnhīrīt pu mē pahprī hā mar mex nē.

⁵ Ja kaxyw na pre wrȳ nē ri mē kām Tīrtūm kapēr jarēnh o ri mē hköt pa. Jao mē kot amnhī nhīpêx nyw jarē nhūm mē kot amnhī tomnuj xwȳnhjaja tee ri kuma nē kām mar prām kêt nē. Nē tee ri kām kapēr o hapêx prām kapry.

Juāw Paxis kumrēx kot tanhmā Jejus jarēnh to hā harēnh

Matēwre 3.1-3; Makre 1.1-4; Rukre 3.2-6

⁶ Tā nhūm kormā Jejus mē kām kapēr o pa hkêt ri nhūm Juāw Paxis kumrēx mō nē hkukamā Tīrtūm nhŷ hā mē kām tanhmā harēnh to ho pa.

⁷ Mē kām mē kot amnhī nhīpêx nyw nhōr xwȳnh pē Jejus Kris kukamā mē kām harēnh o ri mē hköt pa. Mē kot mar nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamamaxpēr kaxyw.

⁸ No Juāw Paxisja na pre hte mē kām mē kot amnhī nhīpêx nyw nhōr o pa hkêt nē. Na pre ām

kot mē kām õr xwÿnhta kukamā mē kām harēnh o pa.

⁹ Jakamā na pre hte mē kām harēnh o ri pa nē mē kām harēnh o:

—E ot pa mē amā mēhō jarēnh o ri ixpa. Kot mē pamā mē pahte amnhī nhÿpêx nyw nhōr xwÿnhta. Koja tokyx mē pakamā pôj pu mē omu. Koja pôj nē mē piitā mē kām Tîrtûm kapēr jarēnh o ri pa. Mē pahte pahprī hā mar mex kaxyw. Anē.

*Tîrtûm kot mē ho hkra hprām xwÿnhjê jarēnh
Rõmân 8.14; Karatas 3.26; Epes 1.5*

¹⁰ Tā nhūm Jejus man kot mēmoj piitā ho kator xwÿnhta wyr wrÿ nē mē hkôt ri pa. No nhūm mē kot kēp mēmoj piitā ho kator xwÿnh ã omunh kêt jakamā na prem kapēr ma nē ãm kuma nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kêt nē.

¹¹ Na pre wrÿ nē mē pakamā ī ho kato. Kêp mē pahtiitā mē pahto kator xwÿnh tā nhūm mē ohtô nē omu nē ãm omu nē hkôt amnhī nhÿpêx kêt nē.

¹² Na prem ãm grêre nē kuma nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ. Hämri nhūm amnhī tā mē omu nē mē kām:

—E nà ãm hämri. Ra mē ate amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwÿr jakamā na ka mē ixkukwak ri apê Tîrtûm kraa. Anē.

¹³ Na htem ã kêp Tîrtûm kra hprām xàj Jejus kôt amnhī xunhwÿr anē. No na htem mē katorxà nhoxà hkre rûm hapôx kôt kêp Tîrtûm kra hkêt nē. Rÿ amnhī krã hkôt tanhmâ amnhī nhÿpêx to kukwak ri kêp hkra hkêt nē. ãm Tîrtûm tâm kot mē ho hkra pix kukwak ri na htem kêp hkra.

*Jejus wrýk nē ī ho kator ã harēnh
Matêwre 1.20; māänēn Rōmān 1.2-4; Piripos 2.6-7;
Eprêw 2.9, 4.15; Wam Juāw 4.2*

¹⁴ Jakamā na pre Tīrtūm o amnhīrīt xwȳnh ta
mē pahwyr wrȳ nē mē pakamā ī ho kato nē mē
pakamā pa. Kép Tīrtūm Kra hā pixi mex na pre.
Nē kot amnhī nhīpēxja te Tīrtūm kot amnhī nhīpēx
pyràk. Uràk nē mex o mex. Nē uràk nē mē pakutā
nojarēt xwȳnh. Na pre hte katàt kôt Tīrtūm kapēr
jarēnh o ri mē hköt pa. Pa prem kuma nē mex o
mex ã omu.

¹⁵ Nhūm Juāw Paxis na pre hkukamā mē kām
harēnh o ri pa nē mē kām:

—E ra ixte mē amā harēnh o ri ixpa xwȳnh ta na
ra pôj. Te pa ixte wa nē ixkator pyràk nom amnepê
mā kormā ixkêt ri nhūm htîr rāhā nē pa ho pa.
Ham ī ho kator tā kēp Tīrtūm Kra jakamā uràk nē
rāhā ho rāhā hā pa xwȳnh na. Jakamā kot amnhī
to rax o kot ijakrenh par. Anē.

¹⁶ Nē kēp mē pakutā nojarēt rāhā nē pa ho pa
xwȳnh jakamā na hte mē pahto mex rāhā pu mē
kukwak ri pamex nē ri papa ho papa.

¹⁷ Na pre finat Mojesja mē panhīgētjē mā Tīrtūm
kapēr jarēnh o ri mē hköt pa nē mē kām:

—Na pre Tīrtūm mē pahte tām amnhī nhīpēx o
papa hā mē pamā karō. Jakamā kot puj mē kot mē
pamā mēmoj tā karō xà hköt ã amnhī nhīpēx anhȳr
o papa nē ra tām amnhī nhīpēx o papa. Anē.

Nhūm pre Mojesja ã mē kām kapēr o pa anē.
Hāmri nhūm mē kuma no ām tee ri kām Tīrtūm
kôt tām amnhī nhīpēx o pa hprām kapry. Jakamā
nhūm hpānhā Jejus Krisja wrȳ nē mē pamā kapēr
õ ho kapēr o pa nē mē pamā:

—E mē ate Tīrtūm kôt amnhī nhīpêx o apa hkêt tā nhūm arī kām mē ajapē nē. Nē kām mē ato mex prām. Jakamā kot kaj mē amnhī to awȳ nhūm tanhmā mē akrā hto ka mē ra tām ri amnhī nhīpêx o apa. Ām hāmri na pa ã mē amā ja jarēnh anē.

Anhŷr o mē pamā Tīrtūm kapēr jarēnh o pa. Tīrtūm kapēr na mex o mex.

18 Nē aa mē pahtō mē pahte pano ho Tīrtūm pumunh kêt. Ām Kraja pix na kot no ho omunh. Kaxkwa kamā kuri ri pa ho pa jakamā kot omunh mex. Nē te kot Hipêêxâja pyràk jakamā na pre wrȳ nē hprī hā tanhmā kute hā mē pamā harēnh o pa. Jakamā na pu mē ra pahpiitā Tīrtūm kot amnhī nhīpêx ã omu nē mar mex nē.

Juāw Paxis kot mē kām Jejus jarēnh o pa hā harēnh

Matêwre 3.1-12; Makre 1.1-8; Rukre 3.15-17; māänén Atre 19.4

19-28 Na pre Juāw Paxis ma hkwŷjê hkôt mē kām Jejus jarēnh o pa nhūm mē hkwŷjaja kuma nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwȳ. Hāmri nhūm Juāw Paxis ja hā mē omu nē Tīrtūm mā mē hkrā kumrā. Pyhti pê Jotāw nhīkjê hā krī pê Petān tā ri mē hkrā kumrār o pa. Hāmri nhūm krī pê Jerujarē kamā Ijaew krāhtūmjaja harēnh ma nē ma hwȳr hkwŷjê rē. Mē kot tanhmā hkukjēr to nhūm kot mē kām tanhmā amnhī jarēnh to kaxyw. Jakamā nhūm mēō patre hkwŷjê mē Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā mē ho ajuta xwȳnh kwŷjê mē Parijew nhō xwȳnh kwŷjê mē nhūm mē ma hwȳr mra. Juāw Paxis wȳr mra nē omu nē kām:

—Pa. E ot pa mē awŷr mra. Kwa mē inhmā amnhī jarē. Apê mē atō na ka we? Xà ka na apê Tīrtūm kot mē ixkaxyw axām mā xwŷnhta na ka nà? Xà ka na pa htem amnhī wŷr akamā ijamak o ixpa? Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām: “Nà pa hkêt.”
Anē hāmri nhūm mē kām:

—Tô mān xep apê amnepê mā Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh xwŷnh pê finat Erisja. Hā na ka tanhmā amnhī to nē akupŷm atīr nē mē ijkôt apa nà? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà ixpê Eris kêt. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tô mān xep apê finat Mojes kot mē kām harēnh o pa xwŷnhta na ka nà? Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē kê axte mē kām:

—Nà ixpê tām kêt. Anē.

Hāmri nhūm mē tee ri kot ā amnhī tā aprār anhŷrja ma nē kām:

—Kwa apê jajê hō hkêt tā na ka hte mē hkrā kumrār o ri apa. Kwa nà akatât kôt mē inhmā amnhī jarē. Pa mē ama nē ma akupŷm mra nē mē kot awŷr mē ixrēnh xwŷnhjê mā tanhmā ajarēnh to. Tanhmā na ka hte mē kām amnhī jarēnh to ho ri apa? E kwa mē inhmā amnhī jarē pa mē ama. Anē.

Hāmri nhūm tā hprī hā mē kām amnhī jarē. Amnepê mā mē hkukamā Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh xwŷnh pê finat Ijais kot hkukamā tanhmā harēnh to nē hā kagà xà hkôt nhūm mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—Tōe. Nà kot paj ixprī hā mē amā amnhī jarē ka mē inhma. Amnepêm Tīrtūm kapēr jarēnh

xwÿnhjê hō pê finat Ijaisja na pre hte mē kām mēhō hkukamā harēnh o ri pa. Mēhō kot mē panhō Pahihti hkukamā htēm nē kapôt ã kutêp mē kām harēnh o pa xwÿnhhta nhūm pre hkukamā harēnh o ri pa. Nē mē kām harēnh o:

Koja nhÿrmā mēhōja kapôt ã mōn pôj nē mē kām tanhmā ujarēnh to ho ri pa. Nē mē kām ujarēnh o: “E mē inhma. Koja Tīrtūm tokyx mē pahwŷr mē panhō Pahihti mē nhūm wrȳ nhūm mē piitā omu. Jakamā kwa mē tokyx kutêp tām amnhī nhÿpêx o ri apa. Te ho mē kot mēhō kutêp pry ho mex pyràk o amnhī nhÿpêx o ri pa. Jao amnhī nhī ho tām amnhī nhÿpêx nē tām axpēn nhÿpêx o ri apa. Pahihtita kutêp.”

—Anhŷr o na pre hte finat Ijaisja kot Pahihti hkukamā harēnh o ri pa xwÿnhhta kukamā harēnh anē. Tā paa. Pa na pre Ijaisja ã ixkukamā ijarēnh anhŷr o pa. Pa na pa hte ã Pahihti kutêp mē kām harēnh o ri ixpa anē. Tā ã ixte harēnh anhŷr xwÿnhhta na ra mē pakamā pa ka mē kormā ja hā omunh kêt nē. Kukamā na pa hte mē piitā mē kot hköt amnhī xunhwŷr ã mē omunh kaxyw gô pix o mē hkrā kumrār o ri mē hköt ixpa. Nom na pre ra mē pahwŷr Tīrtūm kot mē pakaxyw ãm xwÿnhhta tām mē pahwŷr wrȳ. Àhpumunh tȳx o kot ijakrenh jakamā na pa hte ãm kukwak ri ixpa nē amnhī tā hā ixpijaàm o ri ixpa. Anē.

*Juāw Paxis kot mē kām Jejus jahkre hā harēnh
Matêwre 3.11; Makre 1.10; Rukre 3.22*

29 Tā nhūm apkati nhūm Juāw Paxis amnhī wyr Jeus pumu nē mē kot mar o kuhē xwÿnhjē mā īhkra ho ahkre nē mē kām:

—E. Onēj Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwÿnhta tē. Mē pahpē Ijaew na pu htem xatā pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw Tīrtūm mā pahkrit ôwēhti hkra nyw kwÿ hpa nē ho amnhī pānhā kām amnhīrer o papa. No kêt htēm nēj koja nhÿrmā kām mē pahtiitā mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer pa.

30 Na pa pre ra mē amā harēnh o: “Te pa ixte wa nē ixfator nē ixfr nē ixpa pyràk. Nom amnepêm kormā ixkēt ri na pre htīr rāhā nē pa ho pa. Nē ī ho wrÿk nē jar kator tā kēp Tīrtūm Kra jakamā uràk nē rāhā nē pa ho pa xwÿnh na. Jakamā kot amnhī to rax o kot ijakrenh par.” Anhÿr o pa pre mē amā harēnh o ri ixpa ka prem inhma.

31 —Ixte mē amā ā harēnh anhÿr tā ijaxwÿja kormā ixte kēp Tīrtūm Kra hā omunh kêt nē ām hkukamā Tīrtūm nhÿ hā mē amā ā harēnh anhÿr o ri ixpa. Nē hkukamā Tīrtūm mā mē akrā kumrār o ri ixpa. Tā na pa kēp Tīrtūm Kra hā omu nē ā mē amā ahkre anē ka mē omu. Anē.

32-33 Nhūm pre ā Juāw Paxis mē kām Jeus jahkre anē nē mē kām:

—Nà Tīrtūm na pre ixte mē akrā kumrār o ixpa kaxyw inhmā hā karō. Tā na inhmā kot mē pakaxyw ām xwÿnhta o amnhīrit nē inhmā harēnh o: “Koja nhÿrmā Ixkarōja mēhō hwyr wrÿ nē kuri arīk. Ka ja hā omu nē kēp Ixkra hā omunh kurê kumrēx. Koja amnhī xō ri amnhī pyrà nē mē kām Ixkarō nhōr o pa nhūm mē hkarō mā agjē.” Anhÿr o inhmā harē. Tā na pa ra omu. Na pre Tīrtūm

Karō kaxkwa rūm te tuuti pyrà nē hwȳr wrȳk o tē nē īkre hā xa.

³⁴ Pa ã kot hipêx anhȳr ã omu nē kēp Tīrtūm Kra hā omunh kurê kumrēx. Jakamā na pa ã mē amā ahkre nē mē amā harēnh anē. Anē.

Juāw Paxis kôt pa xwȳnh wa kot Jejus kôt pa hā wa harēnh
Atre 19.4

³⁵ Tā nhūm apkati nhūm Juāw Paxis axte Jejus pumu. Kot hkôt ri pa ho pa xwȳnh mē wa nhȳri xa nē omunh o xa.

³⁶ Nhūm ra mē hānh tē nhūm Juāw Paxis omu nē hkôt ri pa xwȳnh wa kām:

—E onēj Tīrtūm kot mē pakaxyw ãm xwȳnhta tē. Nēj koja mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīre. Anē.

³⁷ Hāmri nhūm wa kuma nē omu nē ma hkôt tē nē hā ajêt.

³⁸ Nhūm wa omu nē wa kām: “Pa mo na?” Anē nhūm wa kot kēp mē ahkre xwȳnh ã omunh jakamā kām:

—Nà wa ixte ma akôt ixtēm nē nhȳri anhōrkwȳ pumunh mā na pa wa akôt tē. Anē.

³⁹ Hāmri nhūm wa kām:

—Tōe. Nà wa kam nē rī ma ixtēm tē. Anē.

Hāmri nhūm wa kuma nē ma hkôt wa tē nē ūrkwȳ hwȳr pōj nhūm ra amŷkry nhūm wa hkôt axà nē kuri ȳr o kamàt hāmri nē kato nē ma akupȳm tē.

⁴⁰ Kôt htēm xwȳnhjē hōta na pre kēp Andre. Simāw Pêtre htō na pre. Nē kaxyw hōja. Wa kumā na pre Juāw Paxis Jejus jahkre nē harē nhūm wa ma hkôt tē. Tā wa ra akupȳm wa tē.

⁴¹ Hāmri nhūm Andreja htō Simāw wȳr tē nē kām:

—Kwa na pa wa jarāhā Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwȳnhta pumu. Ma pu hwȳr ka wa ixwar ano ho omu nà. Anē.

Ijaew kapēr kām “Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwȳnh” anhȳrja te kot Gres kapēr kām “Kris” anhȳr jarēnh pyràk. Ijaew na prem ā Jejus jarēnh anē nē harēnh o: “Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwȳnh.” Anhȳr o harē.

⁴² Jakamā nhūm ā Andreja htō mā harēnh anē nē ma akupȳm hwȳr o tē. Nē wa hwȳr pōj nhūm wa omu. Wa kēp Juāw kra hā wa omu hāmri nē Simāw mā kapēr nē kām:

—Pa Simāw. Nà apē Simāw tā kot paj axte atā anhixi hō mē. Kot kaj māänēn apē Septi. Anē.

Mē pakapēr kām Septija te kēp “kēn” jarēnh pyràk. No Gres kapēr kām te kēp “Pêtre” jarēnh pyràk. No Ijaew kapēr kām kēp “Septi.” Jakamā nhūm pre Jejus ā Simāw Pêtre hā hixi mēnh anē.

Jejus kot amnhī kôt Firipti mē Natānaew wa hwȳr ā harēnh

⁴³⁻⁴⁴ Tā nhūm apkati nhūm ra Jejus pyka pē Garirej wȳr nojarêt nē nhȳri Firipti pumu. Firiptija Andre mē Simāw Pêtre wa urāk nē krī pē Pesēj nhō xwȳnh na pre. Jakamā nhūm Jejus nhȳri omu nē amnhī kôt kuwȳ nē kām:

—E kwa ma ri ixfôt apa ho apa. Anē.

⁴⁵ Hāmri nhūm kuma nē ma tē nē nhȳri Natānaew pumu nhūm nhȳri pī hpàr parpē nhȳ nhūm omu nē kām:

—Kwa na pa jarāhā finat Mojes kot amnepêm mēhō hā kagà xwȳnhta pumu. Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwȳnh na. Tīrtūm nhȳ hā kapēr jarēnh o mē pa xwȳnhjaja kot hkukamā harēnh

nē hā kagà xwỳnh ta. Kêp Najare nhō xwỳnh nē määñen kêp finat Juje hkra. E kwa tokyx pu hwýr ka ixkuxwar ano ho omu. Anē.

⁴⁶ Hämri nhūm tee ri kot tanhmā harēnh toja ma nē kām:

—Tk. Kokŷ. Najare nhō xwỳnh piitā kot amnhī to mexti hā kot kêt we hō kêp Tǐrtūm kot mē pakaxyw ãm xwỳnh. Anē.

Hämri nhūm kām:

—Kwa nà ã akapēr anhŷr kêt nē. Ma ixfôt tē nē ixypyra nē ano ho omu mān. Nē rī ã ri akapēr anē. Anē.

Hämri nhūm kuma nē ma hkôt tē.

⁴⁷ Hämri nhūm Jejus amnhī wýr wa omu nē kuri mē kuhê xwỳnhjê mā Natānaew jarēnh kurê kumrēx nē harēnh o:

—E onēj Ijaew õja mē pahwýr hpôx o tē. Ām hämri na hte tām amnhī nhípêx o pa. Na hte higêt finat Jako kurom hêx rom ri tanhmā mē kām amnhī to hêx to ho pa hkêt nē. Na hte ãm kapēr mex pix o ri kapēr o pa. Anē.

⁴⁸ Hämri nhūm tee ri amnhī tā kuma nē kām:

—Kwa mēhō na pre ã amā ijarēnh anē? Aa ixte nhŷri apumunh kêt kumrēx tā ka ri ãm hämri ã ijarēnh anē. Anē.

Hämri nhūm kām:

—Nà mēhō kot tanhmā inhmā ajarēnh to hkêt. Ām pa na pa hte inhno ho apumunh o ixpa. Kormā Firipti kot awýr htêm nē amā ijarēnh kêt ri pa ra ixprī hā inhno ho apumu. Na ka kormā pîta parpê nhŷ pa apumu. Anē.

⁴⁹ Hämri nhūm tee ri kot hprī hā harēnh ã amnhī tā kuma nē kām:

—Kwa mē ijahkre xwÿnh. Pēr ām hāmri apê Tīrtūm Kra kumrēx jakamā na ka ā ijarēnh anē. Xep ka na mē ixte amnhī wyr akām ijamat o ixpa xwÿnhta na ka. Nà ka na apê mē ixpē Ijaew nhō Pahihti. Anē.

50 Hāmri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Nà ām hāmri na ka ixte pī hpar pē apumunh ā ajarēnhja ma nē hkōt pix mā ixpē Tīrtūm Kra hā ixpumu. Tā kot kaj ja nhīrō pē axte mēmoj mex o kot ja jakrenh pumu.

51 Koja nhīrmā kaxkwa axkjē nhūm Tīrtūm kapēr o mē wrȳk xwÿnhjaja kurūm axpēn japa ka mē omu. Finat Jako pyrà nē mē omu. Ixte Tīrtūm kot mē akaxyw ixām xwÿnh wyr koja mē ā wrȳk nē amnhī nhīpēx anē ka ja hā mē omu. Kwa jam ajamaxpēr tÿx rāhā ho apa. Anē.

2

Jejus kot gô ho mē kām wīhti nhīpēx ā harēnh

1 Tā nhūm apkati axkrut nē hapēx nhūm Jejus arī Garirej kamā pa. Nhūm krī pē Kanā kamā axpēn mā wahōj wa rer kaxyw nhūm Jejus katorxà ma mē hwȳr mō.

2 Hāmri nhūm mē amnhī wyr Jejus mē hkōt ri mē ixpa xwÿnhjē wȳ pa mē ijaxwȳja ma mē hwȳr mō nē ra mē hwȳr pōj.

3 Hāmri nē mē hkōt wa hā ixfñh nē apku nē wīhti hkwȳ ho ixfñm o ixkrī. Tā nhūm ra wīhti mē kēp hapēx nhūm Jejus katorxāja harēnh ma nē Jejus mā harē nē kām:

—Xē Jejus. Na xep ra mē kēp wīhti hapēx pa. Xàt ka tanhmā mē ho ajuta hto mē? Anē.

4 Hāmri nhūm kām:

—Tōe. Kwa tee ri ajamaxpēr kēt nē. Kot paj tanhmā mē kām ho. Nom kot paj kormā ixpē Tīrtūm kot mē akaxyw ixām xwÿnh ā pa kormā amnhī to amnhīrīt kēt nē. Anē.

5 Hāmri nhūm katorxà kuma nē mē kām mē àpênh xwÿnhjē hwÿr tē nē mē kām:

—An koja Jejus mē awÿr tē nē tanhmā mē amā mēmoj tā karō hto ka mē ama nē kām ho anhÿr kurê kumrēx. Anē.

6 Nhūm mē kuri kēn o poti kēp 6 nē kuhē. Piitā umpȳm rūnh kumrēx. Koja hō pyxi nē nŷt nē kamā gō kēp 80 rit nē hkwÿ kamā kēp 100 rit. Ijaew na htem apkur kaxyw nē amnhī nhīhkra kuhōnh japjē rūnh nē kormā apkur. Nē apkur pa nē axte amnhī nhīhkra kuhō. Ā mē kot xatā amnhī nhīhkra kuhōnh jakamā nhūm pre htem amnhī ri ā poti rūnh kwÿ xunhwÿr anē. No nhūm ra hkaprÿ nē kuhē.

7 Hāmri nhūm Jejus tē nē omu mē àpênh xwÿnhjē mā kām:

—E mē ma mra nē gō ru nē ho poti kuhē mūj piitā ho nŷt pa. Anē.

Nhūm mē kuma nē ma mra nē ho nŷt pa.

8 Hāmri nhūm mē kām:

—Nà hāmri. Pānhā hō kamā gō hkwÿ janhi nē o tē nē mē anhō patrāw mā agō kē hkwÿ ho ixkō nē kamā ama. Anē.

Hāmri nhūm mē mar xà hkôt kām hkwÿ janhi nē hwÿr o tē nē kām kugō.

9-10 Nom nhūm gōja arī kēp gō kumrēx kēt nē. Jejus kot tanhmā ho jakamā nhūm ra hpānhā kēp wīhti. Jakamā nhūm mēō patrāw wÿr hkwÿ ho tē nē kām kugō nhūm hkaki nē kamā ama. Nom

Jejus kot gô ho hipêx ã omunh kêt nẽ. Ām htìx ho wîhti kumrêx ã hkamnhîx nẽ mex kumrêx ã hkaki. Hämri nẽ amnhî wîr mijen nyw xwînh mä hpa ho apê nhûm hwîr tê nhûm kâm:

—Kwa na htem wîhti mex o wa nẽ më kâm kugõ hämri nhûm më hpenh pa nhûm më rî kormä hkôt omnu ho hapu nẽ më kâm kugõ. Tâ ka pêr më axtem nẽ wam më kâm omnu nhôr pa hämri nẽ kormä mex kumrêxja o hapu nẽ më kâm agõ. Kêt wîhti ja na mex kumrêx. Ām mex o mex. Anê.

Jejus kot gô ho hipêx ã omunh kêt jakamä nhûm ã kâm kapêr anê. Ām më àpênh xwînh pixjaja na prem ja hâ omu.

¹¹ Nhûm Jejus kormä më kâm aa më kot mëmoj pumunh kêt õ ho anhîr kêt tâ krî pê Kanâ kamä ã më kâm amnhî nhîpêx anhîr o hkrax. Jao amnhî to rax o amnhî to rax ã më inhmä amnhî to amnhîrît. Pa më ixpê hkôt ri ixpa xwînhjaja ã kot amnhî nhîpêx anhîr ã omu hämri nẽ kêt Tîrtûm kot më pakaxyw âm xwînh ã omunh kurê kumrêx.

¹² Tâ nhûm Jejus hpânhâ ma krî pê Kapanaû hwîr mõ. Pa më hkôt ri ixpa xwînhjaja nẽ katorxà nẽ htôjaja pa më ma ixpîitâ hkôt mõ. Hämri nẽ hwîr pôj nẽ kamä më hkôt ixpa hâ ixtâ apkati grêre nẽ ma hpânhâ krî hõ hwîr ixpa.

*Jejus kot Tîrtûm nhôrkwîy hwîr àr ã harênh
Matêwre 21.12-13; Makre 11.15-19; Rukre 19.45-*

46

¹³ Tâ nhûm ra arîgro pê Pas ahtêp o mõ. Pasja ã më ixpê Ijaew na pa htem amnepêm Tîrtûm kot pikâ pê Ejit rûm më inhîgêtjê kator mä ijamaxpêr kaxyw axpêñ wîr akuprõ nẽ hâ ijkînh. Jakamä nhûm Jejus ma hkwîjê hkôt krî pê Jerujarê hwîr

mō. Pa mē ixpē hkōt ri ixpa xwȳnhjaja pa mē ma hkōt ixpa. Hāmri nē hwȳr pōj

¹⁴ nē Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwȳr mra nē ixkre puhā kahēja wȳr agjē. Nhūm mē kamā axtem nē mēmoj to wēnē ho kuhē. Mōx o wēnē nē ôwēhti ho wēnē nē tutre ho wēnē ho kuhē. Mē kot haprōr nē ho Tīrtūm mā hkīnh xà kaxyw mē kām ho wēnē. Nē kāxpore ho pinhpanh xwȳnhjaja haxwȳja mē kuri hkrī.

¹⁵ Hāmri pa mē Jejus kōt mē hwȳr agjē nē ja hā mē omu hāmri nhūm Jejus pē ja omnuj tȳx nē. Jakamā nhūm tee ri mē omu hāmri nē amnhīm mry hkā ho mē htak xà nhīpēx nē ho ixkreja nē mē piitā mē kator pa. Nē mōx nē ôwēhti nē mēmoj piitā kator pa. Nē kāxpore ho pinhīpanh xwȳnhjaja nhūm mē kēp mē õ mēsti rēnh pa nhūm mē hikāxpore pykap rōrōk pa nē anhgrā nē hikwȳ.

¹⁶ Hāmri nhūm Jejus tutre ho wēnē xwȳnhjē mā kām:

—Kwa mē anhō tutre jamȳ nē tokyx ma mra. Na htem Inhīpēêxà nhōrkwȳ kamā mēmoj to wēnē hkēt nē. Kēp mē ujaprōr xà hā ixkre hkēt. E kwa mē tokyx ma mra. Anē.

Nhūm pre ā mē kām kapēr anē nhūm mē tee ri kuma hāmri nē ma mrar kurē kumrēx.

¹⁷ Pa mē hkōt mē ixpa ho ixpa xwȳnhjaja ā kot mē hipēx anhȳr ā omu hāmri nē ra Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot ā amnhī nhīpēx anhȳrja kukamā hā kagàta mā ijamaxpēr kurē kumrēx. Kagà kot amnepēm Jejus kukamā te ra ā kapēr anhȳr pyràk o harēnh. Nē harēnh kot:

Na pa hte Tīrtūm nhōrkwȳ ho mex rāhā ho ixpa. Nhūm mēmoj punuj hwȳr axà pa omu nhūm

ja inhmā mex kêt nē.

Anhŷr o kot hkukamā harēnh jakamā na pa mē
ã Jejus kot mē hipêx anhŷrja ã omu hâmri nē ra
hkukamā hā kagàta mā ijamaxpēr kurê kumrēx.

Ijaew krähtūmjaja kot Jejus kukjêr ã mē harēnh

¹⁸ Tā nhûm Ijaew krähtūmjaja tee ri Jejus kot
ixkreja nê mē kator ã omu hâmri nē hwŷr mra nê
kâm:

—Pa. Kwa mon ka ri ã Tîrtûm mā amnhî jarênh
xà hā ixtreja nê mē kator anē? Mêhō na we mē
ixwŷr amē ka ū hâ ã mē hipêx anêhti? Nà xà Tîrtûm
na mē ixwŷr amē? E mē inhmā aa mē ixte mêmôj
pumunh kêt õ ho anē. Pa mē ja hā apumu hâmri
nê Tîrtûm kot mē ixwŷr amênh xwŷnh ã apumunh
kurê kumrêx. E kwa tokyx mē inhmā ho anē. Anē.

¹⁹ Hâmri nhûm mē kuma nê mē kâm amnhî jarê.
Nom amnhî tā kuxi nê mē kâm awjarê nê mē kâm:

—Nà kot paj aa mē ate mêmôj pumunh kêt õ
ho pixi nê mē amâ ho anê ka mē omu. Tîrtûm
nhôrkwy jaa. Kot kaj mē agrâ pa ixtâ apkati
axkrunêpxi nê akupŷm hipêx ka mē ja hā ixpumu.

²⁰⁻²² Anhŷr o mē kâm kapêr. No ãm ixtreja jarênh
kêt nê. Na pre ãm amnhî tâ kuxi nê ã mē kâm kapêr
anê. Mê kot hpîr nhûm htyk ã apkati axkrunêpxi
nê akupŷm htîr ã mē kâm ã amnhî jarênh anê.
Te mē kot Tîrtûm mā amnhî jarênh xà hâ ixtreta
granh nhûm hâ apkati axkrunêpxi nê akupŷm kot
hipêx parta pyràk ã hâ kuxi nê ã mē kâm amnhî
jarênh anê. Jakamâ nhûm mêhpri hâ mar mex kêt
nê. ãm tee ri kuma nê kâm:

—Tk. Kwa ixtre ja na prem hipêx kaxyw nê hâ
amgrâ xohtô rax nê hipêx. Hâ amgrâ pê 46 nê

hipêx par kênã kot ka kêt atã apkati axkrunêpxi pix nẽ akupým hipêx. Anẽ.

Mẽ kot hpri hã mar kêt jakamã na prem ã kãm kapêr anẽ. Pa mẽ hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ã mẽ kãm kapêr anhýrja ã kuma nẽ hã inhnohtyx rãhã ho ri ixpa. Tã nhãm mẽ kot Jeus pír nhãm hã apkati axkrunêpxi nẽ akupým htír nhõ arigrota ã pa mẽ kot ã amnhã jarênh anhýrja mã ijamaxpêr kurê kumrêx. Nẽ axpêñ mã:

—Hêxta waa nẽ. Xep ãm hãmri na pre Pahihti amnhã kukamã ã amnhã jarênh anẽ. Mẽ kot hpír nhãm htyk ã apkati axkrunêpxi nẽ akupým htír ã amnhã kukamã amnhã jarênh mex nẽ. Te mẽ kot Tirtum nhõrkwy granh par nhãm hã apkati axkrunêpxi nẽ akupým hipêx ã amnhã jarênh pyràk. ãm hãmri na pre amnhã kukamã ã amnhã jarênh anẽ. Anẽ.

Jeus kot mẽ pajamaxpêr kôt mẽ pahpumunh ã harênh

²³ Tã nhãm Jeus mẽ hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwÿnhjaja arí Jerujarê kamã ri ixpa ho ixpa. Nhãm ra arigro pê Pasja kato nhãm mẽ piitã hkînh kaxyw axpêñ wyr akuprõ. Nhãm Jeus mẽ kãm aa mẽ kot mêmoy pumunh kêt kwì ho anhýr o ri mẽ hkôt pa. Nhãm mẽ omu nhãm mẽ hkwýjaja Tirtum kot mẽ pakaxyw ãm xwÿnh ã hkôt hamaxpêr tã no ãm hkôt hamaxpêr tÿx kêt nẽ.

²⁴ Jakamã nhãm Jeus amnhã tã mẽ hamaxpêr ã mẽ omu nẽ hamaxpêr o:

—Nà mẽ kot ixxkôt hamaxpêr kryre xwÿnhjaja koja mẽ hã apkati grêre nẽ ixto hamakêtkati nẽ htíy ri pa. Anẽ.

²⁵ Jejus kot mē pahte pahtȳx ri amnhī tomnuj o papa hā mē pahpumunh par. Nē pahtȳx ri pajamaxpēr punuj o papa hā mē pahpumunh par. Jakamā na pre ã mē harēnh anē.

3

Jejus mē Nīkotē wa kot axpēn mā kapēr ã wa harēnh

Juāw 1.12-13; māānēn Wam Pêtre 1.23

¹ Tā nhūm Parijew nhō xwÿnhjē õ pē Nīkotē. Māānēn kēp Ijaew krāhtūmjē hō.

² Jakamā na pre Jejus jarēnh ma nē kām omunh prām nē. Hāmri nē hkwÿ pymaj kamàt kām hwÿr tē nē omu nē kām:

—Pa mē ijahkre xwÿnh. E ot pa awÿr tē. Ra mē ixte apumunh mex. Tīrtūm na pre ate mē ijahkre ho apa kaxyw mē ixwÿr amē ka mē ixwÿr wrÿ. Mēhō koja apyrà nē aa mē inhmā mē kot mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o pa? Nà amrakati kumrēx. Kop apu Tīrtūm kot mē ixwÿr amēnh kêt ronhÿx ka ã amnhī nhÿpêx anhÿr kêt nē. Anē.

³ Hāmri nhūm kuma nē tanhmā kām kapēr to. No ãm amnhī tā kuxi nē kām awjarē nē kām:

—Na htem piitā mē katorxà nhōxà hkre rūm hapôj. Tā Tīrtūm kām mē piitā axte mē hapôx prām. Jakamā kot kaj mē akator o axkrut kêt nē hāmri nē nhÿrmā Tīrtūm ri afîr tūm nē apa ho apa hkêt nē. Æm hkrajé pix na htem kuri htîr tūm nē pa ho pa. Jakamā kwa jam ajamaxpēr tÿx nē ri ho apa. Anē.

⁴ Hāmri nhūm Nīkotēja kuma nē tee ri ã kot kām kapēr anhÿrja kukamā hamaxpēr nē kām:

—Kwa ra ixàptàr kēnā kot pa kêt tanhmā amnhī to nē akupŷm ixsatorxà nhõxà hkre hwŷr axà nē axte kurūm ixsato. Anē.

5-7 Hämri nhūm Jejus kām:

—Nà na hte mē hkrarejaja mē katorxà nhõxà hkre rūm kagô hkôt hapŷj hämri nē kēp katorxà mē hipêêxà wa hkwŷy. Jao wa kot amnhī nhïpêx kôt amnhī nhïpêx o pa. Ja pyrà nē ka mē atō amā apê Tirtum kra hpräm hã kot kaj amnhī to awŷ nhūm wa Ixkarõja akarõ mā axà hämri ka ra apê hkraa. Te ra axte akator pyràk o amnhī nhïpêx. Nē te mē hkra kot katorxà nē hipêêxà wa kot amnhī nhïpêx kôt amnhī nhïpêx o pata pyrà nē apäm Tirtum kot amnhī nhïpêx kôt amnhī nhïpêx o ri apa. Nom koja Tirtum mē wa Ixkarõja akarõ mā àr kêt nē ka apê hkra hkêt nē. Jao te axte akator kêt pyràk o amnhī nhïpêx. Jakamā na pa amā te ate akator pijakrut o amnhī nhïpêx pyràk o amā ã ja jarënh anē. Kwa jam ajamaxpēr tŷx râhã ho ri apa. No ama nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē.

8 —E pa ixprī hã amā ja jarë ka inhma. Na hte kôk kām nhŷhŷm àpêr präm xà hkôt àpêr o pa. Pu mē kamā ama no ãm pano ho nhŷhŷn mõr xà hkôt omunh kêt nē. Nē nhŷhŷm ma mõr xà hkôt omunh kêt nē. Ja pyrà nē na hte Tirtum mē wa Ixkarõja mē hkaxwŷnh mā agjê nē mē ho Tirtum kra nom nhūm mêmprī hã kot tanhmā mē ho hã amnhī tā omunh kêt nē. Anē.

9 Hämri nhūm Nïkotē ã Jejus kot kām kapēr anhŷr ã kuma nē tee ri hamaxpēr nē kām:

—Kwa na pa ixprī hã amar kêt nē. Anē.

10 Hämri nhūm kām:

—Kwa mon ka hte Tīrtūm kapēr tūm o Ijaew jahkre ho apa tā aprī hā ixkapēr mar kēt nē?

¹¹ Ixte mēmoj pumunh xà hkôt ixte mē amā harēnh o ixpa htā ka mē apē Ijaew krāhtūmjaja mē amā ixkapēr mar prām kēt nē. Ā mē ate anhŷr kumrēx. Kwa jam ajamaxpēr tȳx nē.

¹² Na pa ra Tīrtūm kot jar tanhmā amnhī nhīpēx to hā harēnh o ixpa htā ka mē ām ama nē ixkôt ajamaxpēr kēt nē. Jakamā xà kot pa hpānhā mē amā kaxkwa kamā tanhmā kot amnhī nhīpēx to hā harē ka mē ama nē mar tȳx nē? Nà kot ka mē ama nē ām ama nē hkôt ajamaxpēr kēt nē.

¹³ Mēhō na we ra ma kaxkwa hwȳr api nē kamā mēmoj mex pumu nē man akupŷn mē awȳr wrȳ nē mē amā tanhmā harēnh to? Nà amrakati kumrēx. Ām paxipix ixpē Tīrtūm kot mē akaxyw ixām xwȳnh na pa pre amnē kurūm mē awȳr wrȳ hāmri nē ixprī hā mē amā tanhmā harēnh to ho ri ixpa.

¹⁴ —Amnepêm finat Mojesja kormā kapôt ā mē o pa ri na pre mē kām kàx o kagā karōja nhīpēx nē kȳxpē mē kām kunhô. Kagā kot mē hkamnar xwȳnhjaja kot hwȳr rīt nē omunh nē akupŷm mex kaxyw mē kām kunhô. Tā ixpē Tīrtūm kot mē akaxyw ixām xwȳnh kot paj nhȳrmā kagā karōta pyrā nē kȳx pē pī kahpa hā ajêt.

¹⁵ Ka mē te mē kot kagā karō pumunh nē akupŷm mexta pyrā nē amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwȳ hāmri nē nhȳrmā Tīrtūm mē wa ixri atīr tūm nē amex rāhā nē apa ho apa.

¹⁶ —Tīrtūm kām pika piitā hkôt mē apiitā mē ajapē htȳx. Nē mē ajapē xàj na pre ixpē Kra hā ix-

pyxi hā mē awȳr inhmē. Ka mē atō amnhī kaxyw ixs̄kōt ajamaxpēr nē ixs̄kōt amnhī xām. Hāmri nē nhȳrmā atyk tā nhūm Tīrtūm akupȳm ato atīr ka wa ixs̄kuri atīr tūm nē amex rāhā nē apa ho apa. Hāmri nhūm Tīrtūm aa amnhī nē nhȳhȳm amēnh kēt kumrēx.

¹⁷ No mē ate amnhī tomnuj mȳrapē tanhmā ixte mē anhīpēx to kaxyw na pre mē awȳr inhmēn h kēt nē. Ām ixs̄kukwak ri mē atīr tūm nē mē amex rāhā apa ho apa hprām xāj na pre mē awȳr inhmē pa mē awȳr wrȳ.

¹⁸ Jakamā kot ka mē atō amnhī kaxyw ixs̄pē Tīrtūm Kra hā ixs̄kōt ajamaxpēr nē ixs̄kōt amnhī xām nhūm Tīrtūm ixtā apumu nē ate amnhī tomnuj mȳrapē tanhmā anhīpēx to hkēt nē. No kēt mē kot ixs̄kōt amnhī xunhwȳr kēt xwȳnhjaja na Tīrtūm ma mē kot amnhī xà htȳx kamā hamak tūm xà hwȳr mē pa mā xwȳnhjē hā mē harē. Mē kot ixs̄kōt amnhī xunhwȳr kēt mȳrapē. Anē.

Mē kot amnhī tomnuj o hpimxur prām kapry ã mē harēnh

¹⁹ Nhūm Jeus arī Nīkotē mā kapēr nē kām:

—Na pre Tīrtūm amnē pika hwȳr mē awȳr inhmē. Mē ate amnhī tomnuj xwȳnh ã amnhī pumunh kaxyw mē awȳr inhmē. Tā nhūm mē ohtō nē amnhī tomnuj gryk ã kām kapēr mar prām kēt nē. Jao ixs̄kaga nē kām ixs̄kapēr mar prām kēt nē.

²⁰ Ra ixs̄pri hā ixte mē kot tanhmā amnhī tomnuj to ho pa hā mē omunh mex jakamā mē kām ixs̄kapēr mar prām kēt. Nē ixte mē kot tanhmā amnhī tomnuj to ho pa hā mē harēnh pymaj ixs̄kōt kām pa hprām hkēt nē.

21 No kêt mĕ kot ixsköt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja na mĕ kot amnhī nhîpêx o pa hă hpijaàm kêt. Nă htem àmnhīx ixsköt amnhī nhîpêx o pa. Jakamā koja mĕ piitā ja hă mĕ omu nĕ Tirtûm kot tanhmă mĕ hkrâ hto nhūm mĕ ra kâm hkôt pix mă amnhī nhîpêx ho pa hpräm ã mĕ omunh kurê kumrëx. Anē.

Nhūm pre ã Jejus Nîkotëja mă kapër anē.

Juāw Paxis kot Jejus jarënh o pa hă harënh

Juāw 1.19-28

22 Tă pa mĕ ixpê Jejus kôt ri ixpa ho ixpa xwŷnhjaja Jejus kôt Jerujarë rûm ijapôj nĕ pika pê Jutej kwÿ kamă ixpa. Jejus nhÿ hă Tirtûm mă mĕ hkrâ kumrâr o ri mĕ hkôt ixpa.

23 Nhūm finat Juāw Paxis haxwÿja mĕ ixpyrà nĕ mĕ hkrâ kumrâr o pa. Krî pê Sarî htâ krî pê Enô myri pyhti rax jakamă nhūm pre htem hwŷr mra nhūm kamă mĕ hkrâ kumrâ.

24 Kormă mĕ kot haxâr kêt ri nhūm kamă mĕ hkrâ kumrâr o pa.

25 Rôm nhūm Ijaew hõja Juāw Paxis kôt mĕ pa ho mĕ pa xwŷnhjê hwŷr tĕ nĕ Juāw Paxis kot mĕ hkrâ kumrâr ã tanhmă mĕ hkukjêr to nhūm mĕ kuma nĕ tee ri hă axpën kukjêr o kuhê.

26 Hämri nĕ akupým Juāw Paxis wŷr tĕ nĕ kâm:

—Kwa mĕ ijahkre xwŷnh. Pyhti pê Jotâw nhîkjê hă ate mĕhō pumunh nĕ tanhmă mĕ inhmă harënh to xwŷnhta kôt mĕ pa ho mĕ pa xwŷnhjaja na xep htem apyrà nĕ mĕ hkrâ kumrâr o pa nhūm xep mĕ ra ohtô nĕ mĕ pahkaga nĕ mĕ hkôt pa. Kwa xâ ja amă mex nà? Anē.

27 Hämri nhūm mĕ kuma nĕ mĕ kâm:

—Tỳ ja mex kēnā. Tīrtūm kām hprām xà hkōt na htem mē hwȳr mra nhūm mē ixpānhā mē hkrā kumrā. Nà ja mex.

²⁸ Ixpē Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwȳnh kêt. Na pa pre ra mē amā ja hā amnhī jarē ka prem inhma. Ām hkukamā na pre Tīrtūm amnē inhmē pa mō nē ã jar ri ixpa anē.

²⁹ —Te ixte mē umre kot amnhī nhīpêx pyràk. Na htem axpēn mā mē rer kaxyw nhūm mē umreja myta wȳr tē nē hpa hā kupy nē ma ni hwȳr o tē nē axpēn mā wa kure. Hāmri nhūm hpānhā mēhōja axpēn tā wa hakre. Nhūm umreja wa kuri hkīnh nē mar o xa. Tā te ixte mē umre kot amnhī nhīpêx pyràk jakamā koja mē ma Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwȳnh ta wȳr mra nē kapēr ma pa mē harēnh ma nē ixfīnh nē.

³⁰ Na htem mē umre hā hkīnh kêt nē. Mjēn nyw xwȳnhja ã na htem hkīnh. Tā ja pyrà nē koja mē axte ixte mē kām Jejus jarēnh mar kaxyw ixwȳr mrar kêt nē. Ām hwȳr koja mē hpānhā mra nē tām mar o kuhē. Ja mex kumrēx.

³¹ Jejus kēp kaxkwa rūm amnē mē pahwȳr wrȳk xwȳnh jakamā kot amnhī to rax o kot mē pahpiitā mē pajakrenh par. Mē papajaja mē pahpê pika nhō xwȳnh jakamā Jejus kīnhā mē pahte mēmoj piitā omunh tohtuj anhȳr. Nē pika nhō xwȳnhjē jamaxpēr pix o pajamaxpēr o ri papa.

³² —Na hte Jejus mē kām kaxkwa kamā kot mēmoj pumunh xwȳnh kwȳjē jarēnh o pa. Nē kamā kot mēmoj mar xwȳnh kwȳ jarēnh tā nhūm mē ohtō nē kuma nē ām kuma.

³³ No mē kot mar nē amnhī kaxyw hkōt hamaxpēr xwȳnhjaja na htem kuma nē axpēn

mā harēnh o: “Nà ām hāmri na ā Tīrtūm kapēr jarēnh anē. Nà Tīrtūm kapēr mex kumrēx.” Anhŷr o axpēn mā harē.

³⁴ —Tīrtūm na pre mē pahwŷr Jejus mē nhūm amnē mē pahwŷr wrŷ nē Tīrtūm Karō nhŷ hā mē pamā kapēr jarēnh o ri mē pahkôt pa.

³⁵ Tīrtūm kām Krata japē htŷx kumrēx jakamā na pre īhkram mēmoj piitā haxâr pa nhūm urâk nē hihtŷx o hihtŷx nē mēmoj piitā ho amnhîptâr o pa.

³⁶ Jakamā mē kot amnhî kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhî xunhwŷr xwŷnhjaja koja mē nhŷrmā wa kuri hfîr tûm nē mex râhā nē pa ho pa. No mē kot hkaga xwŷnhjaja koja mē ā amnhî nhîpêx anhŷr kêt nē. Koja Tīrtūm mē kot amnhî xà htŷx kamā hamak tûm xâta wŷr mē rēnh pa. Anē.

4

¹ Tā nhūm Parijew nhō xwŷnhjaja Jejus jarēnh ma. Nē hkôt mē pa xwŷnhjaja ohtô rax o Juāw Paxis kôt mē pa xwŷnhjê jakrehn ā mē harēnh ma. Nē Jejus kot mē hkrâ kumrâr rax o Juāw Paxis jakrehn ā harēnh ma.

² Nom Jejus na pre mē hkrâ kumrâr kêt nē. Ām mē ixte hkôt ri mē ixpa ho mē ixpa xwŷnhjaja na pa prem kām mē hkrâ kumrâr o ri ixpa.

³ Jakamā nhūm Jejus amnhî tā Parijew nhō xwŷnhjê jarēnh ma hāmri nē mē kêp kato nē hpânhâ ma akupŷm Garirej wŷr mō pa mē ma hkôt ixpa.

Mēhō ni kot amnhî nhîpêx nyw o amnhî nhîpêx ā harēnh

Juāw 7.37-39; māānēn Apokarip 22.1, 22.17

⁴ Tā pa mē mō nē kormā pyka pē Samar mā axà nē hkôt ixpa.

⁵ Hāmri nē krī pē Sika hwȳr ixpôx o mō. Amnepêm finat Jako kot hkra Juje mā pyka nhōr xwȳnh tā krīja xa pa mē ra hwȳr ixpôx o mō.

⁶ Nē amnepêm Jako kot gōm kakwȳnh ta wȳr pōj. Nhūm ra kaxkwa nhīpōk ri myt nhȳr mē nhūm Jeus ra mrar ryy kurē hkēngrà nē. Hāmri nē gōm kakwȳnh mȳ ri tēm nē hkōkōt o nhȳ.

⁷⁻⁸ Hāmri pa mē kure nē mē ixāpkur xà japrōr kaxyw ma krīm ijapêx.

Rōm nhūm Samar nhō xwȳnh ni ja amnhīm gō runh mā tē nhūm Jeus omu nē kām:

—Kwa inhmā anhō gōta kwȳ pa ho ixfō. Anē.

⁹ Nhūm amnhī jaēr pē amnhī tā kuma. Ijaew na pre htem Samar nhō xwȳnhjē kutā apkur rȳ mē hkôt ri pa rȳ mē ho mjēn kēt nē. Rȳ mē kutā hkōm kēt nē. Tā nhūm Jeus ā gō hā ni ja wȳr anē nhūm tee ri amnhī tā kuma nē kām:

—Xē pēr apē Ijaew tā axtem nē ri gō hā ixwȳ. Xà ate ixpē Samar nhō xwȳnh ā ixpumunh kēt? Hān ka ri hā ixwȳ. Anē.

¹⁰ Hāmri nhūm kuma nē kām amnhī jarē. No ām amnhī tā kuxi nē kām kapēr nē kām:

—Nā aprī hā ate ixpumunh ro nhȳx ka kam gō hā ixwȳ pa amā hkwȳ. Inhō gō na axte mā. Tīrtūm kām amarī mē amā ōr prām. Na htem ho ixfō hāmri nē mex nē htīr tūm nē pa ho pa. Anē.

¹¹ Hāmri nhūm tee ri kot ā ō gō jarēn anhȳrja ā kuma nē htīx ho gōm kakwȳnh kamā gō hā hkamnhīx nē tee ri hkukamā hamaxpēr nē kām:

—Xē tanhmā kot ka kēt amnhī to nē inhmā gōta kwȳ janhi? Mo kaxyw anhō gō janhir xà?

Gôm kakwŷnhta upŷm rax kênâ kot ka kêt tanhmâ amnhî to nê hkwŷ janhi. Nhŷhŷnh kot ka anhô gô jarênh xwŷnhta kwŷ janhi pa ho ixsô hâmri nê ixtîr tûm nê ixpa ho ixpa?

12 Mê inhô gôm kakwŷnhja amnepê mâ mêm panhîgêt finat Jako nhô gôm kakwŷnh na pre. Jako hkwŷjaja na prem hkakwŷ nhûm kamâ gô kato nhûm pre htem hanhi nê ho hkõm o pa. Nê hkrajaja nê hkrit piitâ ho hkõm o pa. Jakamâ na pre mêm ixpê hkanrêhâ htàmnhwŷjê mâ hkaga. Tâ xep axtem anhô gô. Mê kot ho hkõm nê htîr tûm kaxyw na xep. Jakamâ xê xà ate amnhî to rax o mêm panhîgêt Jako jakrenh mêm? Anê.

13 Hâmri nhûm Jejus kâm:

—Nà mêm anhô gôta na htem ho ixsô nê arî kâm kôr o pa.

14 No ixte amâ gô jarênh xwŷnhta kot ka hkwŷ ho ixsô hâmri nê axte amâ kôr kêt kumrêx nê apa. Nhûm te akaxwŷnh kâm hinore hprôt pyràk o ka amnhî nhîpêx. Hâmri nê te hinore kamâ gôja aa grâ hkêt pyrà nê aa ajapêx kêt kumrêx. Nhŷrmâ atyk tâ akupŷm atîr nê atîr tûm nê amex râhâ apa ho apa. Anê.

15 Nhûm nija kuma hâmri nê kâm:

—Xôwehe? Xê tô tokyx inhmâ anhô gôta kwŷ. Pa ho ixsô nê axte inhmâ kôr kêt nê ixpa. Nê axte amnê amnhîm gô janhir mâ inhmrar kêt nê. Xê tokyx inhmâ hkwŷ mêm? Anê.

Tŷx gô kumrêx â hkamnhîx nê â hâ àhwŷr anê.

16 Hâmri nhûm kâm:

—Tô ma akupŷm krîm tê nê amjêñ japrô nê man akupŷn ixwŷr wa tê. Anê.

17 Hâmri nhûm tee ri kuma nê kâm:

—Ma mo inhmjēn? Inhmjēn kêt na pa hte ri ixpa. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Nà ām hāmri na ka ā amnhī jarēnh anē.

¹⁸ Na ka pre ra amjēn kēp 5. Nē my mē ri war apa xwýnh ata te kēp amjēn pyràk nom kēp amjēn kumrēx kêt. Anē.

¹⁹ Hāmri nhūm amnhī jaēr pê kot ā kām kapēr anhýrja ma hāmri nē kām:

—Xê pēr aprī hā ate ixpumunh par pyràk. Mān apê Tīrtūm nhý hā kapēr jarēnh o mē pa xwýnhjē hō mān ka mē?

²⁰ Xê inhmā mēmoj jarē. Nhýhým kot paj wem axpēn kôt mra nē Tīrtūm mā mex o mex ā harē? Amnepê mā mē panhígétjaja na prem hixêt mūj nhūmōk ā api nē hā kām amnhī jarē nē kām mex o mex ā harē. No mē apê Ijaew na ka htem krī pê Jerujarē pix kām mē ixte axpēn kôt mrar nē ā amnhī nhípêx anhýr ā mē inhmā karō. Xà hixêt nhūmōk ā mē ixte kām amnhī jarēnhja xà apê omnuj mē? Ma xà apê omnuj kêt? Anē.

²¹ Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nà kot kaj mē nhýrmā ām Jerujarē pix kām rý hixêt mūj nhūmōk pix ā axpēn wýr akuprō nē Tīrtūm mā amnhī jarēnh kêt nē.

²² Mē apê Samar nhō xwýnhjaja mē ate Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh o apa htā aprī hā kot amnhī nhípêx ā omunh kêt. Nē tanhmā hamaxpēr to ho pa hā omunh kêt. No mē ixpē Ijaew na pa mē arom kot tanhmā amnhī nhípêx to nē tanhmā hamaxpēr to hā omunh mex. Mē inhīo kukwak ri koja Tīrtūm mē kot hkôt amnhī xunhwýr xwýnh piitā nē mē kot amnhī tomnuj rēnh pa.

23 Tā koja mē piitā Mēpahpām Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh kaxyw nhŷhŷm pa hkêt nē. Koja mē nhŷri pa xà kamā mē ōpinh xà kaxwŷnh kām ā kām amnhī jarēnh anhŷr o pa. Ja na Tīrtūm kām hprām. No nhŷhŷm mrar nē nhŷri kuhê xà pix kamā kām amnhī jarēnhja nhūm kām hprām kêt nē.

24 —Nē Tīrtūmja mē pahpyrà nē ī hkêt jakamā na te kaxkwa nē pika piitā hkôt pa ho pa. Jakamā na htem nhŷri pa nē ōpinh xà kaxwŷnh kām amnhī kaxyw kām hamaxpēr nē kām mex o mex ā harē nhūm ra amnhī tā mē kuma. Ā mē kot amnhī nhîpêx anhŷrja na kām hprām. Anē.

25 Nhūm pre ā Jejus nija mā kapēr anē nhūm kuma nē kām:

—Ma koja xep nhŷrmā Tīrtūm kot mē pakaxyw ām mā xwŷnh pê Krisja mē pahwŷr wrŷ hāmri nē hprī hā mē pamā mēmoj piitā ho amnhîrīt pu mē kuma. Anē.

26 Hāmri nhūm kām:

—Kwa nhūm paa. Ixte amā ixkapēr xwŷnhja ixpê Kris na pa. Jakamā na pa ixprī hā amā ā ixkapēr anē. Anē.

27 Nhūm pre ā kām amnhī jarēnh anhŷrja rōm pa mē ixte hkôt ri mē ixpa ho ixpa xwŷnhjaja ra ixujaprôr pa nē akupŷn hwŷr ixpôx o mra. Hāmri nē amnhī jaér pê kot Samar nhō xwŷnh nita mā kapēr ā omu nē tee ri hkukamā ijamaxpēr nom tanhmā hā hkukjêr to hkêt nē. Nija kêp Samar nhō xwŷnh tā nhūm àmnhīx kām kapēr o nhŷ. Pa mē omu nē ām omu nē tanhmā hā kām nē hkêt nē.

28 Hāmri nhūm nita gôm kakwŷnh mŷr ri õ poti re nē ma akupŷm krîm tē nē hkwŷjê mā awjarē.

29 Nē mē kām:

—Xê mē tokyx ma ixs̄kōt gōm kakw̄yñh w̄yr mra nē m̄y ri mēhō my mūj pumu. Tīrtūm kot mē pahw̄yr mēnh mā xw̄yñhta na. Aa kot nh̄yri ix-pumunh kēt tā kot hpr̄i hā ixpumunh par. Ixte tanhmā amnh̄i nh̄ipēx to hā ixpumunh par. Xē mē ma ixs̄kōt mra nē ixpyr̄a nē kapēr̄ ã ama. Anē.

³⁰ Hāmri nh̄um mē kuma nē ma hkōt Jejus w̄yr mrar kurê kumrēx.

³¹ Rōm pa mē ixte Jejus kōt ri ixpa ho ixpa xw̄yñhjaja tee ri mē ixàpkur xà ho Jejus ma nē kām:

—E ota mē panhōta. Kwa mēmoj py nē aku mān.

³² Anh̄yr tā nh̄um mē inhma nē tanhmā mē inhma amnh̄i jarēnh to. Nom amnh̄i tā kuxi nē amnh̄i jarē nē mē inhma:

—Nà kormā. Inhōja axtem na. Mē ate inhōja pumunh kēt. Anē.

³³ Hāmri pa mē kuma nē tee ri hā axpēn kukja nē axpēn mā:

—Kwa mān ra mēhō mē paxwakre kamā kām mēmoj to tē nh̄um kukrē nà? Anē.

³⁴ Hāmri nh̄um mē inhma nē mē inhma:

—Nà mēhō kot kēt ri inhma mēmoj to mra pa kuku? Kot paj kot mē aw̄yr inhmeñh xw̄yñhta mā tanhmā amnh̄i nh̄ipēx to hāmri nē te ra ixàpkur mex nē hā ixihtȳx mex pyr̄ak o amnh̄i nh̄ipēx. Tā kot paj ã kām amnh̄i nh̄ipēx anh̄yr o ri ixpa rāhā ho ijapēx pa. Jao te ixàpkur rax pyr̄ak.

³⁵ Anh̄yr o mē inhma amnh̄i jarē. Hāmri nē ra Samar nh̄o xw̄yñhjaja mē ixw̄yr mrar ã mē omu nē mē inhma tanhmā mē harēnh to nom mē hā kuxi nē mē harē nē mē harēnh o:

—Kot kaj mē axte mē atā mytw̄rȳ kēp 4 hāmri nh̄um ra mē apur kām mē anhōja hamyñh mā

tām nē. Nom kormā. E ka mē pahwyr mē mrar xwÿnh nēj pumu. Ra mē kot amnhī kaxyw ixs̄kōt hamaxpēr nē ixs̄kōt amnhī xunhwyr mā tām jakamā te mē apur kām ra mē anhō jamÿnh mā tām pyràk. Jakamā ka mē atō ma mē hwyr mō nē mē kot amnhī kaxyw ixs̄kōt hamaxpēr nē ixs̄kōt amnhī xunhwyr kaxyw mē kām ijarē. Hāmri nē te ate ixpur kām inhmā inhō jamÿnh xwÿnh pyràk o amnhī nhÿpēx.

36 —Jakamā koja mēhō kumrēx mē hwyr tē nē mē kām Tīrtūm kapēr jarē hāmri nē te kēp ð pahi mā hpur kām ahkre ho pa pyràk. Nhūm mē kot mar xwÿnhjaja kuma nom kormā hprī hā mar tÿx kēt nē. Tā kot kaj mē atō wamta kōt mē hwyr tē nē mē kot ixs̄kōt amnhī xunhwyr kaxyw aprī hā mē kām ijarēn o mē hkōt apa hāmri nē te apē mē anhō pahi mā hpur kām axujamÿnh xwÿnh pyràk. Hāmri nhūm mē hkwyjaja mē ama nē ixs̄kōt amnhī xunhwyr nē ixs̄kōt ri amnhī nhÿpēx o pa. Hā koja nhÿrmā mē apyrà nē Tīrtūm mē wa ixri mex rāhā nē htīr tūm nē pa ho pa. Ka mē amnhī tā mē omu nē akīnh nē apa. Te mē kot mē hpur kām ahkre xwÿnhjaja nē mē kot hamÿnh xwÿnhjaja mēō rūnh pumunh nē hkñhta pyràk.

37 —Na htem tōhā ā mē pur kām mē àpēnh xwÿnhjē jarēn anē nē mē harēn o: “Axtēm mē ahkre xwÿnhjaja nē axtem mē kot hamÿnh xwÿnhjaja.” Anē. Tā te mē ate mē ujarēn ja pyràk.

38 Na pa pre ra ma mē hwyr mē arē. Mē ate aprī hā mē kām ijarēn nhūm mē kot mē amar nē amnhī kaxyw ixs̄kōt hamaxpēr nē ixs̄kōt amnhī xunhwyr kaxyw. Nom mē kajaja na ka prem

akumrēx mē hwȳr amrar nē mē kām ijarēnh kêt nē. Tīrtūm kapēr jarēnh o mē pa xwȳnhjaja na prem kumrēx mē hwȳr mra nē ixkukamā mē kām ijarēnh o ri mē hkôt pa. Te mē kot hpur kām ahkre ho pata pyràk. Tā kot kaj mē hpānhā mē kot amnhī kaxyw ixkôt amnhī xunhwȳr kaxyw aprī hā mē kām ijarēnh o apa. Jakamā te mē ate mē hpur kām mēō jamȳnh xwȳnh kot amnhī nhīpēxta pyràk. Anē.

*Mē hwȳr kot amnhī nhīpēx nyw o amnhī nhīpēx
ã mē harēnh*
Sikūn Korīt 5.17; Wam Juāw 4.14

39 Rôm nhūm Samar nhō xwȳnh kwȳjaja nija kot mē kām amnhī jarēnh ma hāmri nē urāk nē amnhī kaxyw Jesus kôt hamaxpēr. Na pre ra amnhī tā tanhmā mē kām Jesus jarēnh to nē mē kām harēnh o:

—Ma aa kot nhȳri ixpumunh kêt tā ra kot hprī hā ixpumunh par. Ixte tanhmā amnhī nhīpēx to hā ixpumunh par.

Anhȳr jakamā nhūm mē kuma nē urāk nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kurê kumrēx.

40 Hāmri nē man mē ixwȳr mra nē Jesus pumu nē amnhī wȳr kuwȳ nē kām:

—Pa. E kwa mē tokyx anojarēt kêt nē. Mē ma mē ixkôt mē inhō krī hwȳr mō nē mē ixkôt ri apa grire nē arī ma mō. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tōe. Nà kot paj mē anē. Anē.

Hāmri pa mē ma mē hkôt mō nē mē ō krī kamā mē hkôt ri ixpa hā apkati axkrut.

41 Nhūm Jejus mē kām Tīrtūm kapēr jarēnh o ri mē hköt pa nhūm mē axte ohtō nē kuma nē nita pyrà nē hköt amnhī xunhwȳ.

42 Hāmri nē nita wȳr mra nē kām:

—E nà ãm hāmri. Akumrēx na ka mē inhmā Jejus o amnhīrīt. Pa mē akôt ma hwȳr mra nē mē pam omu nē kapēr ā kuma. Jao apyrà nē amnhī kaxyw hköt ijamaxpēr nē hköt amnhī xunhwȳ. Pēr ãm hāmri kēp pyka piitā hköt mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer mā xwȳnhta na. Anē.

Garirej nhō xwȳnhjaja kot Jejus pumunh ā mē harēnh

Matēwre 13.57

43 Tā pa mē Jejus kôt Samar rūm ixkato nē ma pikā pê Garirej wȳr mō. Kamā Jejus nhō krī pê Najare htā pa mē hwȳr inhmōr kêt nē.

44 Na pre ra Jejus mē inhmā tanhmā ō krī nhō xwȳnhjē jarēnh to nē mē harēnh o:

—Tīrtūm nhȳ hā kapēr jarēnh o mē pa xwȳnhjaja na htem amnhī nhō krī kamā mē kām Tīrtūm kapēr jarēnh o pa nhūm mē kuma nē ãm kuma. Jakamā kot paj Najare hwȳr inhmōr kêt nē. Mē kām ixkapēr mar prāmre hā.

45 Anhȳr jakamā na pa prem hwȳr inhmōr kêt nē. Pānhā nhām krī hō hwȳr mō nē hwȳr pōj hāmri nhūm mē amnhī wȳr Jejus pumu nē hkīnh nē. Na prem ra krī pê Jerujarē kamā arīgro pê Pas ā mē hkīnh kām tanhmā kot amnhī nhīpēx to ho pa hā omu. Jakamā amnhī wȳr omu nē hkīnh nē.

Jejus kot mēhō hkra ho mex ā harēnh

46 Tā pa mē kormā Garirej kamā ixpa nē akupȳm krī pê Kanā hwȳr mō. Kamā na pre Jejus mē kām

gô ho wīhti nhīpêx. Jakamā pa mē akupŷm mē hwȳr mō. Nhūm mēõ pahi nhō kōwenatōjē hō hkra myja kēp à htȳx nē nō. Nom Kanā kamā hkēt axtem krī hō pē Kapanaū kamā.

47 Jakamā nhūm hipêxàja tee ri hkra pumu hāmri nē ra Jeus kot Jutej rūm Kanā hwȳr hpôx ã harēnh ma nē hkra kaxyw kām hamaxpēr nē ma hwȳr mōr kurê kumrēx. Hāmri nē nhȳri omu nē hwȳr tē nē kām kapēr kām hihtȳx nē kām:

—Pa. E ot pa awȳr tē. Na ra ixkra ixpê htyk kaxyw. Kwa ixkamā axukaprī nē ma ixkôt mō nē akupŷm inhmā ho mex. Anē.

48 Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Kwa pēr ãm ixte mē amā aa mē ate mēmoj pumunh kēt kwȳ ho anhȳr ã ixpumunh kôt pix mā na ka htem amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr. Nom amarī amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr kēt nē. Anē.

49 Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Kwa tokyx. Kot kaj tokyx ixkôt amōr kēt koja ixpê ty. Anē.

50 Hāmri nhūm kām:

—Nà koja apê htyk kēt nē. Ra ixte akupŷm amā ho mex kēnā. Māmrī ma akupŷm mō nē tokyx omu. Na ra akupŷm amā mex. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kaxyw hkôt hamaxpēr kurê kumrēx nē ma akupŷm hwȳr mō. Nē mōr o apkati.

51 Nē kormā õ krī hwȳr hpôx o mōr ri nhūm ra kām mē àpênh xwȳnhjaja kutā mra nē nhȳri pry hā hkaxpa nē kām:

—Pa. Kwa na ra akra hkà hakry nē akupŷm amā mex. Anē.

⁵² Hāmri nhūm mē kuma nē hkīnh tȳx nē. Nē mē kām:

—Kwa xō wehe? Mēmo ore hā na pre we ra hkà hakry? Anē.

Nhūm mē kām:

—Nà jāā na pre kaxkwa nhīpōk ri myt nhȳ nhūm hkà hakry nē akupȳm amā mex kurē kumrēx. Anē.

⁵³ Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Hēxta waa nē. Kwa pēr ām hāmri Jeus kot inhmā akupȳm mex ã harēnh xà hā ore kamā na pre akupȳm inhmā mex. Nà ām hāmri. Anē.

Hāmri nē amnhī kaxyw Jeus kôt hamaxpēr kurē kumrēx. Nhūm ūrkwȳ kamā ri mē pa xwȳnhjaja uràk nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr.

⁵⁴ Nhūm Jeus ã kām hkra ho mex anē. Na pre ra pikā pē Garirej kamā mē kot mēmoj pumunh kêt õ ho anhȳr o tipxi nē mē kām gō pix o wīhti nhīpēx. Tā ra pyka pē Jutej rūm akupȳm mē hwȳr mō nē ã akupȳm mē hkrata o mex anē.

5

Jeus kot himō mȳ ri akupȳm mēhō ho mex ã harēnh

Juāw 7.23, 10.30-33

¹ Tā mē ixpē Ijaew mē ixte Tīrtūm ã ixfīnh kaxyw Jerujarē hwȳr akuprō nhūm Jeus haxwȳja ma hwȳr mō. Pa mē hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwȳnhjaja ma hkôt mō.

² Jerujarē kamā na himōja hikwȳ. Nhȳhȳnh mē kot krī hwȳr ôwēhti ho gjēx xà htā hikwȳ. Himōja nhīxi pē na Petes. Nē pu hā mē à xwȳnhjē nhīkwȳ xà hā ixkre kēp 5.

³ Piitā kamā na pre hte tanhmā mē à kute xwÿnhjaja hikwÿ. Mē nohkre xwÿnhjaja nē mē hyk o mē pa xwÿnhjaja nē mē ī kamā mē htyk xwÿnhjaja. Ām ahpÿnhā tanhmā mē à kute xwÿnhjaja ixkre hkwÿja kamā akupÿm mex prām xàj hikwÿ.

⁴ Na pre hte Tīrtūm kapēr o mē wrÿk xwÿnhja tōhā himô hwÿr wrÿ nē gô xok. Hāmri nhūm mē à xwÿnhjé hō kot amnhī to wa nē kumrēx hwÿr wrÿk nē kamā mrōr xwÿnhja akupÿm mex. Kwÿjê rom akupÿm mex kurê kumrēx. Jakamā nhūm pre hte mē à xwÿnhjaja akupÿm mex prām xàj gô xok jamār o hikwÿ.

⁵ Jakamā nhūm mēhō myja ixkre hō kamā hikwÿ. Te omnuj nē arī hikwÿ hā amgrà xohtō rax nē. Ra hā amgrà kēp 38.

⁶ Jakamā nhūm Jejus mē hwÿr tē nē omu. Nē hprī hā omu nē hamaxpēr o:

—Kwa mūj na hte omnuj nē ri pa hkêt ã amgrà xohtō rax nē. E pa akupÿm ho mex.

Anhÿr o hamaxpēr hāmri nē kām:

—Pa. E kwa inhmā amnhī jarē. Xà amā akupÿm amex prām? Anē.

⁷ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Ku nhūm. Inhmā tokyx akupÿm inhmex prām tÿx kumrēx kēnā. No mēhō kot tokyx inhmÿ nē mē kēp ixto wa nē ixkumrēx gô xok kamā inhmrōr? Na pa tee ri ixkumrēx hwÿr ixtēm nē inhmā inhmrōr prām nhūm mē xatā ixpē amnhī to wa nē mra nē kamā mrō. Anē.

⁸ Hāmri nhūm Jejus kām:

—Tÿ? Tōe. E na ka akupÿm amex. E kànhmā xa nē akupÿp py nē ma akupÿm anhōrkwÿ hwÿr tē. Anē.

9 Hāmri nhūm kuma nē ra akupŷm mex nē kānhmā xa nē ri mra. Nē hkînh tŷx nē hikupŷp py nē ma akupŷm ūrkwŷ hwŷr tē. Ijaew nhō arīgromnu pê sap ã nhūm Jejus kot akupŷm ho mex

10 nhūm ma akupŷm pry hā hikupŷp py nē o tē. Nhūm Ijaew nhō pahi hkwŷja nhŷhŷnh mra nē tee ri kot sap ã hpyr nē o htēm ã omu nē kām:

—Tk. Kwa mē pahpê Ijaew na pu htem mē panhō arīgromnu hā paxapênh kêt nē. Finat Mojes kot ja nē mē pahkurê htā ka axtem nē akupŷpta py nē nhŷhŷm o tē. Anē.

11 Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tŷ. Kot anhŷr tā kot ixto mex xwŷnhta na ã inhmā kapēr anē pa mar xà hkôt kupy nē akupŷm inhōrkwŷ hwŷr tē. Anē.

12 Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa mēhō na we ã ri amā karō anē? Anē.

13 Nhūm kormā kot Jejus nhīxi mar kêt jakamā kot mē kām ahkre kaxyw hakēx nē tee ri hkwŷjê kaêx ã hapêr rít o xa. Nom nhūm mē ohtô nē pry hā mrar jakamā nhūm tee ri hapêr nhūm Jejus ra ma nhŷhŷm tē.

14 Tā nhūm hā ahtūmre nhūm Jejus Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwŷr tē nē axà nē kot ho mex xwŷnhta pumu nē kām:

—Pa. E na ka ra akupŷm amex. Nom kwa kēr ka axte tanhmā amnhī tomnuj to ho ri apa hkêt nē. Kot kaj axte ã amnhī nhîpêx anē hāmri nē apunuj tŷx o wam ate apunujta jakre kām ga. Anē.

15 Hāmri nhūm kuma nē ma tē nē kato. Nē ma mē õ pahijê hwŷr tē nē mē kām:

—E na pa ra kot ixto mex xwŷnhta nhīxi ma. Xep kēp Jejus. Anē.

16 Hāmri nhūm mē hixi ma nē hā tanhmā axpēn mā ho kapēr punuj to. Mē ō arīgromnu hā kot mē ho mex o pa jakamā nhūm mē axpēn jakwa kamā ri hixi ho rē nē nhýri omu nē tanhmā hā kām àkjēr to.

17 Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Ku nhūm. Inhīpēêxà Tīrtūm na hte apkati mē tanhmā mē pahto mex to ho pa. Jakamā pa hte uràk nē ã mē ho mex rāhā ho ri ixpa anē nē aa mēmo arīgro hā ja ho anhýr kaga hkēt nē.

18 Anhýr o mē kām amnhī jarē nhūm mē kuma nē kamā gryk tÿx nē. Nom mē ō arīgromnu hā kot mē ho mexja pix mÿrapē kamā gryk kêt. Māänēn Tīrtūm kēp hipēêxà hā harēnhja mÿrapē nhūm prem kamā gryk tÿx kumrēx nē axpēn mā:

—Tk. Kwa na ã amnhī jarēnh anhýr jao te kēp Tīrtūm pyràk ã amnhī jarē. E kwa pu mē kupī ri. Anē.

Tīrtūm Kra kot Hipēêxà nhý hā amnhī nhīpēx ã harēnh

Juāw 14.10-13

19 Hāmri nhūm Jeus axte mē kēp Ijaew nhō pahijē mā kapēr nē mē kām:

—Na pa hte amnhī krā hköt tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri ixpa hkēt nē. Na pa hte Inhīpēêxà kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā omunh xà hköt uràk nē mē ho mex o ri ixpa. Kwa mē amnhī krā him ja jaxà nē kām ajamaxpēr tÿx nē ho apa.

20 —Inhīpēêxàja kām ijapêê. Na hte inhmā kot tanhmā mē ho mex to piitā ho amnhīrīt. Ixte omunh nē uràk nē ÿ hā tanhmā mē ho mex to ho ri ixpa kaxyw. Jakamā kot paj ãm akupým mē à xwÿnhjē ho mex pix o ri ixpa hkēt nē. Kot paj

māānēn mē kām mēmoj mex o ja jakrenh o anhŷr o ri ixpa ka mē hā ixpumu nē ixmlamā ano puma ho apa.

²¹ —Nē Inhīpêêxà kot akupŷm mē htyk xwŷnhjê ho htīr jakamā kot paj urâk nē akupŷm mē htyk xwŷnhjê ho htīr o ri ixpa. Anē.

*Mē htīr tūm nē mē pa mā xwŷnhjê jarēnh
Juāw 3.16-17, 3.36, 6.27, 6.40, 6.60, 10.28, 17.2-3;
Rōmān 6.23; Karatas 6.8; Xitre 1.2; Wam Juāw 2.25,
5.11-13*

²² Nhūm Jejus arī mē kēp Ijaew nhō pahijê mā kapēr nē mē kām:

—Koja nhŷrmā Inhīpêêxàja mē htīr tūm nē mē pa ho mē pa mā xwŷnhjê jarēnh kêt nē. Ja kaxyw na pre pa ixām.

²³ Tā mē piitā mē kot ja hā ixpumunh nē ixtā hpijaàm o ri pa kaxyw na pre mē kaxyw ixām. Te mē kot Inhīpêêxà hā hpijaàmta pyrà nē pa ixtā hpijaàm o pa kaxyw. Jakamā koja mēhō ixtā hpijaàm kêt nē hāmri nē māānēn Inhīpêêxà hā hpijaàm kêt a amnhī to amnhīrit. Tām kot mē awyr inhmēnh kēnā.

²⁴ Jakamā koja mēhō ixkapēr ma nē amnhī kaxyw kot mē awyr inhmēnh xwŷnhhta kôt hamaxpēr nē ixtā amnhī xām. Hā koja nhŷrmā htyk tā ma mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak o pa htūm xàta wŷr mōr kêt nē. Koja Inhīpêêxà akupŷm ho htīr nhūm wa ixri htīr tūm nē mex kumrēx nē pa ho pa. Jakamā koja mēhō ixtā amnhī xām hāmri nē ra kēp wa ixri htīr tūm nē pa ho pa mā xwŷnh. Kwa mē jam ajamaxpēr tŷx rāhā ho apa.

25 —No mē kām ixkapēr mar prām kêt xwÿnhjaja kēp Inhÿpêêxà mē wa ixri mē htîr tûm nē mē pa mā xwÿnh kêt. Tâ ixpê Tîrtûm Kra jakamâ koja mē ixkapēr ma nē ixkôt amnhî xunhwÿ. Hâ kot paj amnhî tâ mē omu nē mē htîr tûm nē mē pa mā xwÿnh ã mē harê nhûm mē àmnhîx ri hkînh nē pa ho pa. Kwa mē jam ajamaxpêr tÿx râhâ ho apa.

26 —Nê Inhÿpêêxà tâm kêp mē ho mē htîr xwÿnh. Tâ ixpê Kra jakamâ na pre amnhî pyrà nê ja kaxyw ixâm.

27 —Ra kot mē akaxyw ixâm jakamâ na pre mâänên ixte tanhmâ mē ajarênh to kaxyw ixâm. Wa ixri mē atîr tûm nê apa ho apa mā xwÿnhjê hâ mē ajarênh rÿ wa ixri mē atîr tûm nê apa hkêt mā xwÿnhjê hâ mē ajarênh kaxyw.

28-30 Jakamâ kot paj nhÿrmâ ra mē htyk nê mē hikwÿ xwÿnh piitâ mē kâm ixkapêr nhûm mē inhma. Koja mē ixkapêr ma hâmri nê akupÿm htîr nê pika rûm hapôx pa. Hâmri nhûm mē kot kormâ htîr ri Tîrtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx hkêt xwÿnhjaja mē kot amnhî tomnûj mÿrapê ma mē kot amnhî xà htÿx kamâ hamak tûm xâta wÿr ma hapêx pa. Nom nhûm mē kot amnhî to mex xwÿnhjaja. Ra mē kot Tîrtûm kôt amnhî nhîpêx jakamâ koja mē ma Tîrtûm mē wa ixwÿr api nê wa ixri mex nê hkînh râhâ htîr tûm nê pa ho pa.

—Kot paj ja kaxyw tanhmâ mē apiitâ mē ajarênh to. Nom kot paj amnhî krâ hkôt inhmâ hprâm xà hkôt tanhmâ mē ajarênh to hkêt nê. Kot paj Inhÿpêêxà kot mē awÿr inhmênh xwÿnhhta nhÿ hâ àhpumunh tÿx xà hkôt tanhmâ mē ajarênh to. Jao ãm hâmri mē ajarê. Kwa mē jam ajamaxpêr tÿx nê.

No ã ixte mē amā amnhī jarēnh anhŷrja ma nē tee ri ajamaxpēr kêt nē. Anē.

Mē kot Jejus kēp Tīrtūm Kra hā harēnh xwŷnhjê jarēnh

Juāw 8.18; Wam Juāw 5.6-8

³¹ Nhūm Jejus arī mē kēp Ijaew nhō pahijê mā kapēr nē mē kām:

—E na pa ra tanhmā mē amā amnhī jarēnh to. Nom kop ãm papxipix ixte ã amnhī jarēnh anhŷr ronhŷx ka mē inhma nē ajamaxpēr o: “Ko. Na apu ãm hāmri ã mē inhma amnhī jarēnh anē rŷ apu ãm amnhī to hêx.” Anhŷr o ajamaxpēr.

³² Nom papxipix na pa hte ã amnhī jarēnh anhŷr kêt nē. Inhŷpêêxà haxwŷja na hte ã ijarēnh anē. Nē ãm hāmri na hte tanhmā ijarēnh to ho pa. Tīrtūmja hêx kêt.

³³ No mē amā pika nhō xwŷnhjê pix kapēr mar prām jakamā na ka prem finat Juāw Paxisja wŷr akwŷjê rē nhūm mē ma hwŷr mra nē ixtā hkukja nhūm mē kām tanhmā ijarēnh to. Nē hprī hā mē kām ijarē.

³⁴ No mē apê pika nhō xwŷnhjaja mē ate axpēn mā tanhmā ijarēnh toja na ixpê tanhmā kute hkêt. Koja mēhō tanhmā ixto kapēr punuj to rŷ tanhmā ijarēnh mex to pa amnhī jarēnh ma nē tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr o ixkaprī hkêt nē. Tā nom Juāw Paxis kapērja mē amā mex jakamā na pa ã mē amā harēnh anē. Ka mē ra kot tanhmā ijarēnh toja ma nē amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwŷ nē nhŷrmā ty nē ma mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak tūm xàta wŷr apa hkêt nē.

35 —Juāw Paxis na pre te kanē hpôk mex nẽ mêmôj to amnhîrít mex pyrà nẽ mẽ amã Tîrtûm kapêr o amnhîrít mex o pa. Ka prem te maripôtre kot kanê hã htu pyrà nẽ hwýr akuprõ nẽ mar o akuhê. Nom hkôt ajamaxpêr týx kêt nẽ.

36 Na pre hprî hã mẽ amã ijarênh o ri pa.

—Tâ pa pam mẽ awýr wrý nẽ Inhîpêêxà nhý hã mẽ akamã aa mẽ ate mêmôj pumunh kêt kwý ho anhýr o ri ixpa. Mẽ ate ja hã ixpumunh nẽ Inhîpêêxà tâm kot mẽ awýr inhmênh kôt ixpumunh kaxyw.

37 —Nẽ Inhîpêêxàja määñen ixpê Kra hã mẽ amã ixto amnhîrít. Ra mẽ anhöpinh xà kaxwýnh kâm kot mẽ amã ixto amnhîrít tâ ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ ixfôt ajamaxpêr kêt nẽ.

38 Mẽ amã mẽ ate hkôt amnhî nhîpêx o apa hpräm kêt. Mẽ ate kapêr mar týx ronhýx ka mẽ ixkapêr ma nẽ amnhî kaxyw ixfôt ajamaxpêr kurê kumrêx. Ixpê Tîrtûm kot mẽ awýr inhmênh xwýnh kênã.

39 —Nẽ Tîrtûm kapêr ã kagà htûm haxwýja kot tanhmä ijarênh to. Ka htem wa ixri atîr tûm nẽ apa ho apa hpräm xàj kamä harênh râhã ho ri apa. Nẽ kot tanhmä pa ijarênh to htâ ka mẽ ixkapêr ma nẽ amnhî kaxyw ixfôt ajamaxpêr kêt nẽ. Anê.

Ijaew nhõ pahijaja kot Jejus kaga hã mẽ harênh

40 Nhûm Jejus arî mẽ kêp Ijaew nhõ pahijê mä kapêr nẽ mẽ kâm:

—Nẽ pa na ixte Inhîpêêxà mẽ wa ixri ixte mẽ ho mẽ htûr tûm nẽ mẽ pa mä xwýnh ã mẽ harênh tâ ka mẽ amnhî kaxyw ixfôt ajamaxpêr kêt nẽ.

41 Nom mē ate inhmex ã ijarēnh kêt tā ja ixpê tanhmā kute hkêt. Ām Inhīpêêxà pix kot inhmex ã ijarēnhja na inhmā hprām.

42 Ra ixte mē apumunh mex. Mē amā Tīrtūm kīnh kêt.

43 Tām kot mē awyr inhmēnh tā ka mē ixpumu nē ixkaga nē ixköt amnhī nhīpêx kêt nē. Nom koja mēhō amnhī krā hköt mē awyr tē nē tanhmā mē ajahkre hto ka mē ama nē hköt amnhī nhīpêx kurê kumrēx.

44 —Ām pika nhō xwŷnh pixjaja kot mē amex ã mē ajarēnhja na mē amā hprām. No Tīrtūm kot amnhīm mē amex ã mē ajarēnhja mē amā hprām ã mē ate amnhī jarēnh tā mē amā ja prām kêt. Jakamā na ka htem ixkaga kumrēx.

45-46 Tā nom kot paj pam nhȳrmā Tīrtūm mā mē apē ixkwŷ hkêt ã mē ajarēnh kêt nē. Mo kaxyw kot pa kêt ri ã kām mē ajarēnh anē? Finat Mojes tām koja ja hā kām mē ajarē. Na ka htem tanhmā ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o: “Kot paj finat Mojes kot mē inhmā tanhmā kapēr to hköt amnhī nhīpêx o ri ixpa hāmri nē nhȳrmā Tīrtūm ri ixfir tūm nē inhmex nē ixpa ho ixpa.” Anhȳr o ajamaxpēr nom hköt amnhī nhīpêx kêt nē. Mojes na pre hte pa ijarēnh o pa. Tā mē ate kapēr kôt amnhī nhīpêx ronhȳx ka mē amnhī kaxyw ixköt ajamaxpēr nē ixköt amnhī xunhwŷ. No mē ate ixkaga jakamā koja Mojes tām Tīrtūm mā mē apē ixkwŷ hkêt ã mē ajarē.

47 Mē ate Mojes kapēr kôt amnhī nhīpêx kêt jakamā kot kaj mē māänēn ixköt amnhī nhīpêx hkêt nē. Anē.

Nhūm pre ã Jejus Ijaew nhō pahijê mā kapēr

anē.

6

*Jejus kot mē ho 5.000 nē mē kām mē õ hā harēnh
Matêwre 14.13-21; Makre 6.30-44; Rukre 9.10-17*

¹⁻⁴ Tā nhūm ra arīgro pē Pas ahtēp o mō. Pasja ā mē ixpē Ijaewjaja na pa htem axpēn wȳr akuprō nē hā ôwēhti hkra nyw kwȳ pa nē ī hkur o ixkrī. Amnepêm Tīrtūm kot pika pē Ejit rūm mē inhīgētjē kator kaxyw nhūm prem nojarēt nē ā hkwȳ hpar nē ī hkur anē. Tā arī mē ixpē mē hkanrēhā mē htāmnhwȳjaja jam ijamaxpēr pē ixtinh kaxyw ā amnhī nhīpēx anē. Jakamā nhūm Jejus pàr krem axà nē ma himô pē Garirej ā rēr kaxyw ma xarmā mō nē rē. Himōja nhīxi hō pē na Tipe nhūm hā xarmā mō nē rē. Pa mē hköt ixpa ho ixpa xwȳnhjaja ma hköt ixpa.

Hāmri nhūm pika nhō xwȳnh kwȳjaja Jejus ma mōr kām omu hāmri nē ma gō kape hā pikap mē inhīhkrep mra. Na pre ra Jejus mē kamā mē à xwȳnhjē ohtō nē akupym mē ho mex nhūm mē axte omu hāmri nē ma mē inhīhkrep gō mȳ ri hpar o pa.

Tā pa mē xarmā rē nē pàr rūm ijapōj nē gō mȳ ri kȳxpē ixkrī hpa.

⁵ Hāmri nhūm mē inhīhkrep mē mrar xwȳnhjaja mē ixwȳr hpōx o mra nhūm Jejus amnhī wȳr mē omu nē mē īnhīo pē Firipti mā kapēr nē kām:

—Kwa Firip. Mēmoj kot puj mē pahwȳr mē mōr nējjē mā ho anē nhūm mē kuku? Tanhmā kot puj mē amnhī to nē nhȳri mē kām mēmoj japrō nhūm mē kuku? Anē.

6 Ra tām kot tanhmā mē kām õ hto hā amnhī pumunh mex tā ã mē hā Firipti kamā hamak kaxyw mē hā hkukjēr anē.

7 Hāmri nhūm kuma nē tee ri mē hkukamā hamaxpēr nē kām:

—Konēn. Mē ohtō rax kumrēx kēnā. Mo mē kaxyw mē pakàxpore rax? Kot pu mē pakàxpore ho 200 nē ho mē kām mēmoj jaaprōr tā nhūm mē ãm ho hkryre nē kuku nē ho õhy htu hkēt nē. Mē ohtō rax o mē ohtō rax kēnā. Anē.

8-9 Hāmri nhūm mē inhīōja kuma nē Jejus wyr tē nē kām kapēr. Simāw Pêtre htō Andreja hwyr tē nē kām:

—E ota mēhō hkrata amnhī kôt õ hkwȳ ho mō. No ãm grire. Na pāwti kēp 5 nē kaxyw õ tep axkrutre. No mē ohtō gri ã kot kēt mē hipēx pa. Anē.

10 Hāmri nhūm kuma nē hkōt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjē mā kapēr nē mē inhmā:

—Tōe. Nà hāmri. E mē kām anē kē mē hkrī pa. Anē.

Hāmri pa mē kām anē nhūm mē pō kamā hkrī hpa. Na prem ohtō kumrēx. Mēmyjē pixjaja kēp 5.000. Nē kaxyw mē hprō nē mē hkrajaja. Na prem ohtō ho ohtō. Tā piitā hkrī pa.

11-12 Hāmri nhūm Jejus mēhō hkrata pē õ pāwti jamȳ nē o xa nē Tīrtūm mā harē nē kām:

—Pa Papaj. Na ka hte mē inhmā mē inhō ho apa. Ām kapxipix amex o amex. Anē.

Hāmri nē mē inhmā pāwtija gō pa mē ô ri mē hkrī xwÿnhjē mā õr o mra nē ho mē piitā mē hipēx pa. Pāwtija ãm hkryre htā nhūm Jejus tanhmā ho nhūm ra ohtō rax kumrēx. Jakamā pa mē ô ri mē kām õr o mra nē ho mē piitā mē hipēx pa. Nhūm Jejus

hpānhā tep axkrutreta py nē mā ho anē nē Tīrtūm mā harē hāmri nē amnhī xō ri mē inhmā kugō pa mē mā ho anē nē. Te ho pāwti nhīpēx pyrà nē ho mē piitā mē hipēx. Hāmri pa mē ixpiitā apku nē inhōhy htu nhūm arī mēō jakrêx kwȳ hprā. Hāmri nhūm Jejus mē inhmā:

—E kwa mē hköt mra nē mēō jakrêx o akuprō kê omnu hkêt nē. Anē.

¹³ Hāmri pa mē kuma nē ho akuprō nē kawà o 12 nē ho nŷt. Pāwti hkryreja ām kēp 5 pix tā nhūm Jejus tanhmā ho nhūm rūnh kumrêx. Jakamā pa mē hakrêx prār o kawà ho 12 nē ho nŷt pa.

¹⁴ Hāmri nhūm mē inhīhkrep mē mōr xwȳnhjaja amnhī jaēr pē Jejus kot mē kām mēō ho rax ā omu nē ri axpēn mā harēnh o:

—Kokŷŷ. Tām mān pre finat Mojesja amnepêm mē panhīgêtjē mā harēnh o ri pa. Tā ra mē pahwȳr wrŷ nà?

¹⁵ Kwa pu mē kām pakapēr kām paxihtŷx nē ma akupŷm amnhī kôt o mō nē amnhī kaxyw ām kē mē pahto amnhīptâr o pa. Anē.

Hāmri nhūm Jejus amnhī tā mē kapēr ma nhūm ja kēp omnuj nē. Jakamā nhūm mē kēp kato nē ma hpānhā ahte nhŷri hixêt õ hwȳr tē.

*Jejus kot gō krāhkà hā htēm ā harēnh
Matēwre 14.22-27; Makre 6.45-52*

¹⁶ Tā nhūm ra kamâtre pa mē Jejus kôt ri ixpa ho ixpa xwȳnhjaja ma akupŷm himô hwȳr mra.

¹⁷ Nhūm kormā Jejus mē ixwȳr akupŷn htēm kêt jakamā pa mē tee ri kamā ama hāmri nē akupŷm pâr mā axà nē ma akupŷm Kapanaū hwȳr xarmā ixrêr o mō.

18 Pu nhūm ra kôk àpêr tŷx nhūm gô xatā kànhmā harī nē axpēn wŷr mra nē axpēn tak tŷx nē.

19 Pa mē kormā gô nhîpôk rî mō. Nē tee ri rrêmti ho gô rênh nhîpêx kaprÿ nom kormā ixrêr kêt nē. Nê kormā inhmôr o ixtâ 5 kirôm pix nê. Hämri nhūm ra Jeus gô krâhkâ hã hpar o mē ixsôt tê. Pa mē ixprî hã amnhî wŷr omunh mex kêt nê ixtŷx mëkarõ hã hkamnhîx nê mē inhmâ uma htŷx kumrêx.

20 Tâ nhûm mē inhmâ ixkapêr nê mē inhmâ:

—Tk. Kwa mē amâ ma hkêt nê. Pa na pa mē akôt tê. Anê.

21 Hämri pa mē kapêr ma nê ixsônh nê. Nê amnhî wŷr pâr kre hwŷr ho api nhûm axâ pa mē xarmâ ixrêr kurê kumrêx nê pâr kre rûm ijapôx pa.

Më kot Jeus japêr mrar ã më harênh

22 Tâ nhûm apkati nhûm xarpê më kot Jeus wŷr mrar nhûm kot më kâm õ xwŷnhjaja tee ri hapêr o pa nê axpên mâ:

—Kwa nhýhym mân pre we têe? Na pre hkôt ri më pa xwŷnhjaja pix më õ pâr kâm ma akupým xarmâ mō nom nhûm Jeusja më hkôt htêm kêt nê. Nâ mân kormâ jar nhýhym ri mrar jakamâ pu më kormâ omunh kêt nê. Anê.

23 Rôm nhûm Tipe rûm pâr kwŷja më hwŷr pôj. Jeus kot më apkur xà ho Tîrtûm wŷr nê më kâm ho rax xà hã pîkata wŷr nhûm mõn pôj.

24 Hämri nhûm më amnhî wŷr omu nê tee ri pâr kâm Jeus më hkôt më ixpa ho më ixpa xwŷnhjê japêr hâmri nê axpên mâ:

—E kwa pu më ma më hkôt xarmâ mō nê Kapanaü kamâ më hapêr. Anê.

Hāmri nē mē kām amnhī jarē nē mē õ pàr kwȳ hwȳr agjē nē ma mē hkôt xarmā mōn rē.

²⁵ Hāmri nē ra mē ixwȳr rē nē mē ixtkôt pôj nē mē ixkaêx ã Jejus pumu nē hwȳr mra nē kām:

—Pa mē ijahkre xwȳnh. Kwa na pa prem tee ri xarpê ajapêr hāmri nē man akôt mōn rē. Kwa tanhmā na ka pre we amnhī to nē man tēn rē? Anē.

²⁶ Hāmri nhūm mē kām:

—Nà mēmo kaxyw na ka wem ri ijapêr o ri ixtkôt apa? Ām jāā mē ate ixtkutā axàpkur nē anhōhy htu jakamā na ka mē axte ixtkutā axàpkur pix kaxyw ijapêr o ri apa. No ixte ã mē amā amnhī nhīpêx anhȳr ã ixpumu nē ixpê Tīrtūm Kra hā ixtkôt ajamaxpēr kêt nē. Kwa mē ixpê Kra hā inhmā ajamaxpēr tȳx nē kêt wehe. Anē.

Jejus te kēp kaxkwa rūm mē paxàpkur xà maati pyràk ã kot amnhījarēn

²⁷ Nhūm Jejus arī hwȳr mē mrar xwȳnhjē mā kapēr nē mē kām:

—Kwa kēr ka mē ri axàpkur xà pix kukamā ajamaxpēr o ri apa hkêt nē. Na htem mē apkur xà kukwak ri Tīrtūm mē wa ixri htīr tūm nē pa ho pa hkêt nē. No kot kaj mē amnhī kaxyw pa ixtkôt ajamaxpēr nē ixtkôt amnhī xunhwȳ. Hā kot kaj mē ixkukwak ri nhīrmā atīr tūm nē wa ixri amex nē apa ho apa. Te ixpê mē kot mē apkur xà hkur nē ū hā htīr tūm nē pa ho pa xwȳnh pyràk. Ja kaxyw na pre Inhīpêêxà Tīrtūm mē awȳr papxipix inhmē pa mē awȳr wrȳ. Anē.

²⁸ Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—Kwa tanhmā kot paj wem amnhī nhīpēx to nhūm Tīrtūm hā mē ixpumu nē mē ixtō mex nē? Anē.

²⁹ Hāmri nhūm mē kuma nē axte mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—Nà kot kaj mē amnhī kaxyw pa Tīrtūm kot mē awyr inhmēnh xwÿnh kōt ajamaxpēr hāmri nhūm ixtā mē apumu nē tanhmā mē akrā hto ka mē ajamakētkati nē axàmnhīx akīnh nē tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri apa. Anē.

³⁰ Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—Tōe. Kwa axte mē inhmā aa mē ixte mēmoj pumunh kēt ò ho anē. Pa mē ja hā apumu nē amnhī kaxyw akōt ijamaxpēr kurē kumrēx. E mēmo kot ka mē inhmā ho anē? Kwa tokyx mē inhmā axte mēmoj tanhmā ho pa mē omu.

³¹ Amnepêm finat Mojes pyrà kot kapôt ã mē panhīgêtjê ho pa ri na pre hte apkati mē mē kām mēõ mē kot kām “manā” anhŷr xwÿnhta gō nhūm pre htem hkur o pa. Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Na pre kaxkwa rūm mē hwŷr mē apkur xà rē nhūm mē hkur o pa.

Anhŷr o kot harēnh. Tā kot kaj Mojes nē apkati mē mē inhmā mē inhō ho ri apa pa mē ja hā apumu nē rī kormā amnhī kaxyw akōt ijamaxpēr japēr. Anē.

³² Hāmri nhūm mē kām:

—Xà Mojes na pre hte mē kām kaxkwa rūm mē apkur xà rēnh o pa? Nà tām kēt. Inhīpêêxà na pre hte mē hwŷr kurē nhūm mē hkawrà nē kuku nē kukwak ri hihtŷx nē htîr nē pa. Tā nhūm ra mē awyr hpānhā pa ixpê Kra hā inhmē. Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krām haxàr tŷx nē.

33 Na pre Tīrtūm inhīpēx o te amnepēm kot mē hwȳr kaxkwa rūm mē apkur xà rēnhta pyrā nē amnē pika hwȳr inhmē. Jakamā te ixpē kaxkwa rūm mē apkur xà maati wrȳk xwȳnhata pyrāk. Mē ate amnhī kaxyw ixtkōt ajamaxpēr nē ixtkōt amnhī xunhwȳr hāmri nē ixtkukwak ri wa ixri atīr tūm nē apa ho apa kaxyw. Anē.

34 Nhūm pre ã Jejus mē kām amnhī jarēnh anē nhūm mē kuma nom hprī hā mar mex kēt nē. Ām htȳx ho axtem mē apkur xà mex pix ã harēnh ã hkamnhīx nē kām:

—Kwa tō mē inhmā mē apkur xà maatita kwȳ gō pa mē apkati mē hkur o ri ipxa. Anē.

35 Hāmri nhūm mē kuma nē amnhī tā mē kām:

—Nà mē apkur xà kumrēxja ām paa. Te ixpē mē apkur xà maati pyrāk. Jakamā kot kaj mē atō amnhī kaxyw ixtkōt ajamaxpēr nē ixtkōt amnhī nhīpēx o apa hā kot kaj mē akīnh nē apa. Te ra axāpkur nē anhōhy htu nē akīnh o ri apa pyrāk. Jao amnhī tā ixpumu nē akīnh nē ajamakētkati nē ri apa.

36 —Ra mē ate ixpumunh mex tā kormā amnhī kaxyw ixtkōt ajamaxpēr kēt nē. Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krām haxār tȳx nē.

37 Tīrtūm kot inhmā mē òr mā xwȳnhjaja koja mē ixpumu nē amnhī kaxyw ixtkōt hamaxpēr mex kurē kumrēx. Ā mē kot amnhī nhīpēx anhȳr xwȳnhjaja kot paj aa amnhī nē mē hanor kēt nē.

38 —Nē ixte amnhī krā hkōt kaxkwa rūm ixwrȳk nē inhmā hprām xà hkōt tanhmā amnhī nhīpēx to ho ipxa kaxyw na pa pre ixwrȳk kēt nē. Inhīpēxà kot mē awȳr inhmēn hjakamā kām hprām xà hkōt

pix mā na pa hte tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri ixpa.

39 —Tā mo na hte Inhīpēêxà kām hprām? Nà kot inhmā mē òr mā xwÿnh piitā nhÿrmā wa ixsuri htīr tūm nē mex nē pa ho paja na kām hprām. Jakamā nhÿrmā akupým mē htīr ā arīgrotā ā ixte akupým mē ho htīr nhūm ixte ām pixire nē ho ixpikunor kêtja na kām hprām.

40 —Tā kot ka mē atō ixpē Tīrtūm Kra hā ixpumu nē amnhī kaxyw ixköt ajamaxpēr nē ixköt amnhī xām. Hā kot kaj nhÿrmā atyk tā pa akupým mē atīr xà hā arīgrotā ā akupým ato atīr ka wa ixsuri atīr tūm nē amex nē apa ho apa. Ja na Inhīpēêxàja kām hprām. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī jarēnh anē.

41 Hāmri nhūm Ijaew nhō pahijaja mē kuri mar o kuhē nē tee ri kēp kaxkwa rūm mē apkur xà maati pyràk ā amnhī jarēnh ma nhūm ja mē kām mex kêt nhūm mē kamā gryk nē.

42 Jakamā axpēn mā ri harēnh o:

—Tk. Kwa mo na ri ā amnhī jarēnh anē? Kēp mē panhīō kēnā kot kêt ri kēp kaxkwa nhō xwÿnh ā amnhī jarē. Kēp Juje mē Marir wa hkra na. Mē pahte katorxà mē hipēêxà wa omunh mex kēnā kot kêt axtem nē kēp kaxkwa nhō xwÿnh ā amnhī jarē. Anē.

43 Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Kwa mē ā ijarēnh anhÿr kêt nē.

44 Koja Inhīpēêxà kot mē awÿr inhmēnh xwÿnh ta tanhmā mē hkrā hto nhūm mē rī kormā amnhī tā ja hā ixpumu nē amnhī kaxyw ixköt hamaxpēr. Tā ā mē kot amnhī nhīpēx anhÿr xwÿnhjaja koja mē

nh̄rmā htyk tā pa akupŷm mē ho mē ht̄r nh̄m mē wa ixri ht̄r tūm nē mex kumrēx nē pa ho pa.

45 —Amnepêm Tīrtūm kapēr jarēnh o mē pa xwŷnhjaja na prem ā ja jarēnh anh̄r o:

Koja Tīrtūm mē hkrā kaxwŷnh kām tanhmā mē kām kapēr o amnh̄rīt to ho pa.

Anh̄r o harēnh. Jakamā mē kot Tīrtūm kapēr mar nē hkōt amnh̄i nh̄pêx xwŷnhjaja koja mē māänēn amnh̄i kaxyw pa ixtkōt hamaxpēr nē ixtkōt ri amnh̄i nh̄pêx o pa.

46 —Nē mē apê pika nh̄o xwŷnhjē hō aa mē ate ixtkīnhā ano ho Inh̄pêêxà pumunh kêt. Ām papxipix na ixte omunh. Kurūm na pa pre mē awŷr wrȳ.

47 Tā kot ka mē atō amnh̄i kaxyw ixtkōt ajamaxpēr. Hā kot kaj nh̄rmā wa ixtkuri atīr tūm nē amex nē apa ho apa. Kwa mē jam ajamaxpēr tȳx nē.

48 —Nē ixtkōt mē axàpkurxà maati jakamā pa na ixtkōt akupŷm mē ho mē ht̄r xwŷnh.

49 Amnepêm mē panh̄gêtjaja kormā kapôt ā mē pa ri mē kot “manā” anh̄r xwŷnhta kur o ri pata ā na prem kukwak ri ht̄r tūm nē pa ho pa hkēt nē. Na prem ri pa nē gaa nē r̄i hpigêt nē htyk pa.

50 Axtēm kaxkwa rūm mē apkur xà maati jarēnh xwŷnhta pix kukwak ri na htem nh̄rmā htyk tā akupŷm ht̄r nē wa ixri ht̄r tūm nē mex nē pa ho pa.

51 Ām paa. Pa na htem inh̄i hkwȳ hkrē hāmri nē wa ixri ht̄r tūm nē mex nē pa ho pa. Na pa pre ra amnh̄i grōnh kōt mē awŷr wrȳ. Jakamā ka mē atō inh̄i hkwȳ hkrē hāmri nē nh̄rmā atyk tā pa

akupŷm ato atîr ka Tîrtûm mĕ wa ixri atîr tûm n  amex n  apa ho apa. An .

52 Nh m pre   Jejus Ijaew m  amnh  jar nh an . No  m m  k m amnh  t  kuxi n  amnh  jar . Jakam  nh m m  tee ri kuma h mri n  tanhm  h  axp n m  kap r to. M  kot hpr  h  mar k t n   m m  kot   hkw y hkr rja pix jar nh mar jakam  tee ri hamaxp r n  axp n m :

—Kwa tanhm  kot k t we amnh  to n  m  pam  amnh  nh  hkw y g  pu m  kuku? An .

53-54 H mri nh m amnh  t  m  kuma n  m  k m:

—N  m  kot inh  hkw y hkr r n  ixfamr  hkw y ho hk m xw nh pixjaja koja m  nh rm  Tîrtûm m  wa ixri ht r tûm n  pa ho pa. Ixte akupŷm m  ho m  ht r x  h  ar grota   kot paj m  ho m  ht r nh m m  wa ixri ht r tûm n  mex n  pa ho pa. No kot kaj m  inh  hkw y hkr r k t n  ixfamr  hkw y ho ak m k t h mri n  wa ixri atîr tûm n  amex n  apa ho apa hk t n . Kwa m  jam ajamaxp r t x r h  n .

55 K t inh ja k p m  apkur x  maati na. N  ixfamr ja k p m  hk m x  maati na. Jakam  na htem inh  hkw y hkr  n  ixfamr  hkw y ho ixf  n  ra k p wa ixri m  ht r tûm n  m  pa ho m  pa m  xw nh.

56 Jakam  kot ka m  at  inh  hkw y hkr  n  ixfamr  hkw y ho ixf . H mri pa amnh  t  apumu n  akar  m  ax  ka te ap  pa pyr k o amnh  nh p x o apa.

57 Inh p ex  kot m  aw r inhm nh xw nhata kuk-wak ri na pa hte ixt r tûm n  ixpa ho ixpa. T  ja pyr  n  kot kaj m  inh  hkw y hkr  h mri n  ixfukwak ri wa ixri atîr tûm n  apa ho apa m  xw nh.

58 —Jakamā na pa ã mē amā ixpē kaxkwa rūm mē axàpkur xà maati hā amnhī jarēnh anē. Amnepêm mē panhīgētjaja na pre htem kapôt ã mēôta kur o pa hāmri nē gaa nē hpigēt nē htyk pa. No kêt pa koja mē inhī hkwȳ hkrē hāmri nē mē kurom wa ixri htīr tūm nē mex nē pa ho pa. Anē.

59 Nhūm pre ã Jejus mē kām amnhī jarēnh anē. Kormā Kapanaū kamā Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre kamā ã mē ahkre anhȳr o xa.

*Mē ohtō nē mē kot Jejus kaga hā mē harēnh
Sikūn Korīt 3.6; Sikūn Pētre 3.16*

60 Hāmri nhūm mē kot Jejus kôt mar o mē pa xwȳnhjaja ohtō nē ã kapēr anhȳrja ma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē hā axpēn mā:

—Tk. Kwa pēr kapērja ãm ri katii. Mēhō koja we kuma nē hköt hamaxpēr nē hkamrō nē ī kur o ri hköt pa? Nà mē piitā mē kām ja mexti hā. Anē.

61 Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:
—Kwa xà ixkapērja mē apê omnuj?

62 Nà kot paj nhȳrmā ma akupȳm kaxkwa hwȳr api. Ixpē Tīrtūm kot mē akaxyw ixām xwȳnh ã ma akupȳm hwȳr api. Hāmri ka mē ã ixte amnhī nhīpēx anhȳr ã ixpumu nē rī kormā ixköt amnhī xunhwȳr japēr.

63 Na htem mēmoj kur kukwak ri kēp Tīrtūm mē wa ixri htīr tūm nē pa ho pa xwȳnh kêt nē. Rȳ amnhī krā hköt tanhmā amnhī nhīpēx to ho kēp wa ixri htīr tūm nē pa ho pa mā xwȳnh kêt nē. Tīrtūm mē wa Ixkarō tām na hte mē hkarō mā agjē nē mē ho Tīrtūm wa ixkuri mē htīr tūm nē mē pa ho mē pa mā xwȳnh. Tā ÿ hā na pa ã mē amā ixkapēr anē. Nom mē amā amnhī tā kuxi nē amnhī jarē.

Tā kot kaj mē ixkapēr ma nē ixfkōt amnhī nhīpēx. Hā kot kaj mē nhīrmā wa ixri atfīr tūm nē amex nē apa ho apa.

64-65 No mē akwȳjaja na ka mē ixkapēr ma nē ām ama nē ixfkōt ajamaxpēr kēt nē. Jakamā na pa ā mē amā ixkapēr anē nē mē amā: “Koja Inhīpēēxāja tanhmā mē akrā hto ka mē rī kormā amnhī tā ixpumu nē amnhī kaxyw ixfkōt ajamaxpēr.” Anhīy o mē amā ixkapēr. Anē.

Nhūm ā Jejus mē kām kapēr anē. Ra kot mē hkukamā mē omunh mex. Ra kot amnhī kaxyw mē kot hkōt hamaxpēr mā xwȳnhjē pumunh nē māānēn mē kamā kot mēō pahi nhīhkram haxār mā xwȳnhja nhūm māānēn ra kot amnhī kukamā omunh mex. Jakamā nhūm ā mē kām kapēr anē.

66 Hāmri nhūm mē kot hkōt kapēr mar o mē pa xwȳnh kwȳjaja tee ri kuma hāmri nē hkaga nē axte hkōt pa hkēt nē.

67 Hāmri nhūm tee ri mē kot hkaga nē ma mē mrar ā mē omu nē mē ixpē hkōt ixpa ho ixpa xwȳnh pē 12jē mā kapēr nē mē inhmā:

—Pa? No mē kajaja. Xà kot kaj mē urāk nē ixfkaga nē ma akupȳm mra nà? Anē.

68 Hāmri nhūm Simāw Pētre kām:

—Nà kot paj mē akaga hkēt nē. Kapxipix na htem amnhī kaxyw akōt hamaxpēr jao kēp Tīrtūm mē war akuri htīr tūm nē pa ho pa mā xwȳnh.

69 Ka na pre Tīrtūm mē ixwȳr amē. Jakamā na pa mē amnhī kaxyw akōt ijamaxpēr o ri ixpa. Nà kot paj mē aa akaga hkēt nē. Anē.

70 Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Nà ixte amnhī kaxyw mē apê 12jē rēnh tā na ka mē atō akwŷjē hkīnhā axtem nē Satanasti hkôt amnhī xām. Anē.

⁷¹ Nhūm pre ã finat Jut Kariot kot mē inhō pahijē nhīhkram haxàrja kukamā mē inhmā harēnh anē. Mē inhī õ na pre. Nē kēp Simāw Kariot kra na pre. Tā ra kot mē īhkram haxàr kaxyw nhūm Jejus kot amnhī kukamā omunh jakamā ã mē inhmā harēnh anē.

7

Jejus tōjaja kot mē hkīnh wȳr amnhī kôt hwȳr ã mē harēnh

Matēwre 10.36, 13.57-58

¹ Tā nhūm Jejus arī Garirej kamā ri pa nē kormā akupŷm Jutej wȳr mōr kêt nē. Jutej kamā Ijaew nhō pahijaja ra kot hā àmnênh nhūm mē kot hpīr ã harēnh jakamā nhūm mē umaj kormā hwȳr mōr kêt nē.

² Tā mē ixpē Ijaew mē ixte ixxre hkryre nhīpēx nē hā ixxkīnh ã arīgroja ra ahtēp o mō. Mē ixxkīnhta ã na pa pre htem ixpiitā Jutej wȳr axpēn wȳr akuprō nē ahpŷnhā ri amnhīm ixxre hkryre nhīpēx nē kamā ixxkī.

³ Jakamā nhūm Jejus tōjaja hwȳr mra nē kām nojarêt nē amnhī kôt kuwȳ nē kām:

—E kwa tokyx pu mē pahkwŷjē hkôt. Ka mē kām aa mē kot mēmoj pumunh kêt kwȳ ho anhŷr o ri mē hkôt apa kē mē kām akapēr mar prām xwŷnhaja ja hā apumu.

⁴ Na ka hte jar te apimxur pyràk o amnhī nhīpēx. E kwa tokyx ma pu mē hkôt. Anē.

5 Katorxà hkôt mē kēp Jejus tō htā kormā amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr kêt jakamā na prem ã kām kapēr anē.

6 Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kormā. Kormā ixte mē kām amnhī to amnhīrīt xà hā arīgro kormā kator kêt. Jakamā kot ka mē amā mē hkôt amrar prām nē māmrī ma mē hkôt mra.

7 Koja mē apumu nē kām mē akurê hkêt nē. Nē mē akamā gryk kêt ka mē ri tanhmā amnhī nhīpēx to ho mē hkôt apa. No pa kot paj mē hwȳr mō nē mē kām mē kot amnhī tomnuj o pa hā mē harēn h o ri mē hkôt ixpa nhūm mē tee ri amnhī tā inhma nē ixfamā gryk nē.

8 Jakamā mē māmrī ma mē hkôt mō. Kot paj kormā. Kormā ixte mē kām amnhī to amnhīrīt xà hā arīgroja kormā kator kêt.

9 Anē nhūm mē tee ri kuma hāmri nē kure nē ma mē hkwȳjē hkôt Jutej wȳr mō. Nhūm Jejus kormā Garirej kamā ri pa hā apkati grêre.

10 Hāmri nē kormā ma hapu hā mē hkôt mō. Pa mē hkôt ri ixpa ho ixpa xwȳnhjaja ma hkôt ixpa.

Mē kot ahpȳnhā tanhmā Jejus jarēnh to hā mē harēnh

Juāw 7.37-44, 9.22, 10.19-21, 12.42-43

11 Rōm nhūm ra mē ixpē Ijaew nhō pahijaja mē hkīnhja kamā mē pikuprōnh xwȳnhjē kaêx ã Jejus japēr o ri mra. Nē hā axpēn kukjēr o mra nē axpēn mā:

—Kwa nok? Nhȳri mān we? Anē.

12 Nhūm Ijaew piitā tanhmā axpēn mā Jejus jarēnh to ho pa. Nē kamā mē hkwȳjaja harēnh o:

—Nà kot amnhī to mex o pa xwȳnh na.

Anhŷr o harēnh o pa. Nē kamā mē hkwŷjaja axtem nē harē nē harēnh o:

—Tk. Kot mē no kupyr o pa xwŷnh kēnā. Anē.

¹³ Nom mē õ pahi pymaj mē piitā mē nom tanhmā harēnh to hkêt nē. Ām axpēn mā pix mā tanhmā harēnh to ho pa.

*Jejus kot mē hkīnh xwŷnhjê jahkre hā harēnh
Makre 3.22; Juāw 5.16*

¹⁴ Tā pa mē mē hwŷr pôj. Jejus mē pa mē hkôt ixpa ho ixpa xwŷnhjaja mē hwŷr pôj. Kormā mē hkīnhja hapêx kêt ri. Hāmri pa mē Jejus kôt Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja wŷr mra nē agjê nhūm Jejus mē ahkre ho nhŷ.

¹⁵ Hāmri nhūm mē inhō pahijaja tee ri kot tanhmā mē ahkre hto hā kuma nē hā axpēn kukja nē axpēn mā:

—Kwa mē pahkīnhā kot Tīrtūm kapēr o istuda hkêt tā ā mē ahkre anē. Anē.

¹⁶ Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Nà na pa hte amnhī krā hkôt tanhmā ri mē ajahkre hto hkêt nē. Ām kot mē awŷr inhmēnh xwŷnhta nhŷ hā na pa hte ā mē ajahkre anhŷr o ri mē akôt ixpa.

¹⁷ Tā kot kaj mē amā Tīrtūm kām hprām xà hkôt amnhī nhūpêx prām hā kot kaj mē ixte ū hā ixkapēr ā ixpumunh kurê kumrēx.

¹⁸ Amnhī krā hkôt mē kām kapēr o ri mē pa xwŷnhjaja na htem mē kot mē mar nē mē hā hpi-jaàm pix kaxyw tanhmā mē kām kapēr to ho ri pa. No kêt pa na mē ate ixkapēr mar nē kot mē awŷr inhmēnh xwŷnhta ā apijaàm pix kaxyw na pa hte

tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri ixpa. Jakamā ām hāmri na pa hte mē amā ixkapēr o ri ixpa.

19 —Finat Mojes na pre mē panhīgētjaja kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa nhūm Tīrtūm kot mē kām hā karō jarēnh o ri mē hköt pa htā ka mē hköt amnhī nhīpēx kēt nē. Tā ixte hköt amnhī nhīpēx kēt ā ixto axēn nē mē ate ixpīr kaxyw ixtā amnhī jarēnh ri apa. Anē.

20 Hāmri nhūm mē ā Jejus kot mē kām kapēr anhȳrja ma nē hēx rom kām:

—Kwa mē ixtō na pa apīr mā ka ri ā mē ijarēnh anē? Amrakati kēnā. Kwa mān ka akrā axpā nā? Hā na ka ā ri akapēr anē. Anē.

21 Hāmri nhūm mē kām:

—Nà ixte mē pahköt xà hā arīgro hā akupȳm mēhō myta ho mex jakamā na ka prem ja hā ixpumu nhūm ja mē apē omnuj nē. Nē te ixte mē pahköt xà hā arīgro hā ixpijaàm kēt xwýnh pyràk ā ijarē.

22 Nom na ka htem ixpyrà nē mē panhō arīgromnu hā mēmoj tā axàpēnh o ri apa. E pa mē amā mēmoj jarē ka mē inhma. Na pre finat Mojes mē pamā mē pahte mē pahkra myre pē my kwrȳt kā jakàr ā mē pamā karō. Kukamā higētjaja kot kām ja hā karō xà hköt. Jakamā na htem mē hkra myre hapōj nē hā semān pyxi nē hapēx nhūm mē kēp mēmy hkwrȳt kā jakà.

23 Mē pahköt xà hā arīgro hā hō kator tāa nhūm mē hā semān pyxi nē mē panhō arīgromnu hō hā kēp my kwrȳt kā hkwȳ krāhta. Mojes kot Tīrtūm nhȳ hā ja hā mē pamā karō xà hköt. Jao mē panhō arīgromnu hā apē. Tā pa pre mē apyrà nē arīgromnu hā ixàpēnh pē akupȳm mēhō myta ho mex ka mē

ja hā ixpumu nē axtem nē ixtŷx ri ixte amnhī nhîpêx o ixpa xwŷnh ã ijare nē mē ate ixpîr kaxyw ã amnhī jarē.

24 Kwa mē amnhī krā hkôt tanhmā mē harēnh to ho ri apa hkêt nē. Ām mē kot tanhmā amnhī nhîpêx to ho pa hā mē omu nē ajamaxpēr o: “Kwa xà we Tîrtûm kâm ja mex nà?” Anhŷr o mân kêt mē ajamaxpēr nē rî kormā tanhmā mē harēnh to. Anē.

25 Hâmri nhûm Jerujarê nhõ xwŷnh kwŷjaja ja hâ kuma nē tee ri hkukamā hamaxpēr. Hâmri nē hâ axpēn kukja nē axpēn mā:

—Kwa xà tâm na mē panhō pahijaja mē kot hpîr kaxyw hâ amŷnê?

26 Ota jar mē pakamā ri pa htâ nhûm mē ām omu nē kâm tanhmā nē hkêt nē. Mân mē ām hâmri kêt Kris ã hkamnhîx jakamā kapēr ma nē ām kuma nê kêt Kris ã tanhmā ho hkêt nē. Anē.

27 Hâmri nhûm měhōja kuma nē kâm:

—Tk. Nà kêt Tîrtûm kot mē pahwŷr měnh xwŷnhre hâ. Kêp Najare nhõ xwŷnh kênâ. Mē pahte hipêêxâ mē katorxâ wa omunh mex. No kêt Tîrtûm kot mē pahwŷr měnh mā xwŷnhta koja xep mē pahwŷr kato pu mē nhŷhŷnh htêm xà hkôt omunh kêt nê. Anē.

28 Rôm nhûm Jejus arî Tîrtûm mā amnhī jarênh xà hâ ixxreja kamā mē ahkre ho nhŷ. Jakamā mē kot axpēn mā harênh ã amnhī tâ mē kuma nē mē kâm:

—Xà mē ate aprî hâ ixpumunh nē nhŷhŷnh ixtêm xà hkôt ixpumunh? Nà mē ate ja hâ ixpumunh kêt. Na pa pre amnhî hkrâ hkôt mē awŷr inhmôr kêt nê. Na pre měhō mē awŷr inhmê. Nom kot mē awŷr inhměnh xwŷnhja kormā mē ate omunh kêt.

29 Ām papxipix na ixte omunh. Kurūm ixwrȳk xwȳnh na pa. Kot mē awȳr inhmēnh nhūm kurūm ixwrȳk jakamā ixte ixprī hā omunh par. Anē.

30 Hāmri nhūm mē hkwȳjaja tee ri ā kot amnhī jarēnh anhȳrja ma nē ri axpēn mā harēnh o:

—Kwa Tīrtūm kot mē pahwȳr mēnh ā kot amnhī to hēx kēnā. E kwa pu mē ā kot amnhī to hēx anhȳr ja ā unē nē haxà nà?

Anhȳr o axpēn mā hā amȳnē. Nom kormā mē kot unēnh nē haxàr xà hā arīgroja kormā kator kêt jakamā nhūm Tīrtūmja nē mē omunh mex nē nhūm mē ām kām unēnh prām kaprȳ.

31 No nhūm mē hkwȳja mē kurom kuma nē kēp Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwȳnh ā omunh kurē kumrēx nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr. Hāmri nē axpēn mā harēnh o:

—Kwa mān kēp Tīrtūm kot mē pahwȳr mēnh mā xwȳnhta mān nà? Mē pahtō kot pu urāk nē aa mē kām mē kot mēmoj pumunh kêt o anhȳr rax o ri papa? Amrakati kumrēx. Nà pēr tām kēnā. Anē.

Pôristi hkwȳ kot Jejus pynēnh kaxyw ā mē harēnh

32 Nhūm prem ā axpēn mā Jejus jarēnh anhȳr o kuhē hāmri nhūm Parijew nhōo xwȳnhjaja hā mē kuma. Hāmri nē patre krāhtūmjē mē mē ma Jejus wȳr mēō pôristi hkwȳ rē nē mē kām:

—E mē ma Jejus wȳr mra nē unē nē man akupȳn o tē. Anē.

33 Hāmri nhūm mē kuma nē ma hwȳr mra nē omu nom tokyx unēnh kêt nē. Kormā kapēr ā mar o kuhē. Nhūm Jejus arī mē kām kapēr o xa nē mē kām:

—Nà kot paj jar mē akôt ri ixpa hā mytwrÿ grêre hāmri nē ma akupÿm kot mē awÿr inhmënh xwÿnhta wÿr api.

³⁴ Ka mē tee ri jar ijapêr o ri apa nom nhÿri ixpumunh kêt nē. Nē ma inhmôr xâta wÿr kot kaj mē atō ma ixfôt amôr kêt nē. Anē.

³⁵ Hāmri nhûm mē tee ri ã kot amnhî jarënh anhÿrja ma nê axpën mâ:

—Kwa nhÿhÿm koja we ma mõ pu mē hkôt papa hkêt nē? Mân mē pahkwÿjaja kot Gresjê kamâ mē pa xwÿnhjê hwÿr koja ma mõ nê hpânhâ mē hkôt mē ahkre ho pa nà? Hâ na ã mē pamâ amnhî jarënh anē?

³⁶ Mo na ri mē pahte tee ri hapêr o papa hâ mē pajarë nê mē pahte hkôt pamrar kêt ã mē pajarë? Anē.

Tîrtûm Karô te kêp gô nyw pyràk ã harënh

Juāw 4.13-14; Apokarip 22.1, 22.17

³⁷ Tâ nhûm ra mē hkînhja hapêx kaxyw hitep xâ hâ arîgro maatija kato. Jakamâ nhûm Jejus kànhmâ xa nê kÿxpê mē hpikuprôn hwyñhjê mâ kapêr nê mē kâm:

—E te mē amâ kôr o apa pyràk xwÿnhjaja. Mê amnê ixwÿr akuprô. Kot kaj mē amnhî kaxyw ixfôt ajamaxpêr pa tanhmâ mē ato ka mē apê Tîrtûm mē wa ixri atîr tûm nê apa ho apa mâ xwÿnh.

³⁸ —Kot kaj mē ja hâ amnhî pumu hâmri nê ma mē kâm ixkapêr jarënh o ri mē hkôt apa. Te mē kâm kôr nhûm mē ate mē kâm gô hkwÿ nhûm mē kot ho hkôm pyràk o mē hipêx o ri mē hkôt apa. Hâmri nhûm mē ama nê mē apyrà nê amnhî kaxyw ixfôt hamaxpêr. Pa ixte tanhmâ mē atoja

pyrà nē tanhmā mē ho nhūm mē apyrà nē kēp wa ixri htīr tūm nē pa ho pa mā xwÿnh. Anē.

³⁹ Nhūm pre ã Jejus mē kām kapēr anē. No ām hā kuxi nē mē kām kapēr nē hprīhā harēnh kêt nē. Tīrtūm Karō kot nhÿrmā mē kot amnhīkaxyw Jejus mā hamaxpēr xwÿnhjē karō mā gjêxja nhūm ã mē kām hā kuxi nē harēnh anē. No kormā akupÿm kaxkwa hwȳr àpir nē mex o mex nē hkrī hkêt jakamā kormā mē hwȳr Karō rēnh kêt nē.

Mē kot ahpÿnhā tanhmā Jejus jarēnh to hā mē harēnh

Juāw 7.11-13, 7.25, 10.19-21

⁴⁰ Hāmri nhūm mē kot Jejus mar o hkrī xwÿnhjaja ã kapēr anhÿrja ã kuma nē ahpÿnhā tanhmā harēnh to nē harēnh o:

—Kwa finat Mojes pyrà nē kēp Tīrtūm nhÿ hā kapēr jarēnh o pa xwÿnh na nà? Anē.

⁴¹ Nhūm kamā mē hkwÿjaja mē kām:

—Nà Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwÿnhta na. Anē.

Nhūm kamā mē hkwÿjaja ja hā mē kuma nē mē kām:

—Tk. Nà kēp Garirej nhō xwÿnh kēnā kot kêt Tīrtūm mē pakaxyw ām.

⁴² Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot kēp Garirej nhō xwÿnh ã harēnh kêt. Kēp Pahi Tawi hkanrēhā hkagrōt nyw jakamā koja uràk nē Jutej kamā krī pē Perēj kamā kato. Jao koja uràk nē kēp Jutej nhō xwÿnh.

Anhÿr o ri axpēn mā harē. Mē kot htÿx Jejus pi ka pē Garirej kamā kator ã hkamnhīx jakamā ã axpēn mā harēnh anē. Nom pi ka pē Jutej kamā na pre kato. Krī pē Perēj kamā. Tā no nhūm mē hkwÿjaja

ja hā mar kêt jakamā kēp Tīrtūm kot mē pahwyr
mēnh xwÿnh kêt ã hkamnhix.

⁴³ Jakamā nhūm mē ã ahpÿnhā axpēn mā harēn
anē.

⁴⁴ Nhūm mē hkwÿjaja ra kot unênh kaxyw tā
tokyx unênh kêt nē.

*Pôristi kot Jejus pynênh kêt ã mē harēn
Matêwre 7.28-29*

⁴⁵ Tā nhūm patre nhō pôristijaja. Mē kot Jejus
pynênh mā hwyr mrar tā hāmri ã kapēr anhÿrja ã
kuma nē tee ri hamaxpēr nē unênh kêt nē. Nē aw-
janā nē ahte ÿ kamā ma akupym patre krāhtūmjē
mē Parijew nhō xwÿnhjē hwyr mra. Hāmri nhūm
mē omu nē mē kām:

—Pa nok? Tanhmā na ka mē amnhī to nē unênh
nē ho amōr kêt nē? Anē.

⁴⁶ Hāmri nhūm mē kām:

—Nà na pa mē unênh kêt nē. Kapēr mex kēnā.
Te kot mē pakapēr pyràk kêt jakamā pa mē tee ri
kapēr ã kuma nē unênh kêt nē. Anē.

⁴⁷ Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja mē kuma
nē mē kām:

—Tk. Kwa mān ka mē ra mē uràk nē tanhmā kot
amnhī to hêx toja ma nē hkôt ajamaxpēr nà?

⁴⁸ Mē ixpê Parijew nhō xwÿnhjaja nē mē panhō
pahijaja na pa htem hkôt ijamaxpēr kêt nē.

⁴⁹ No kêt mē kot mar nē hkôt hamaxpēr
xwÿnhijaja na htem mē ixtinhā finat Mojes kapēr
mar kêt nē. Ām Jejus kapēr pix na htem kuma nē
hkôt hamaxpēr. Mÿrapê koja Tīrtūm tanhmā mē
homnuj tÿx to nhūm mē rī amnhī pumu. Anē.

*Nîkotē kot Jejus xyr pê kapēr ã harēn
Juāw 3.1-21*

⁵⁰ Hāmri nhūm Nīkotēja mē mar o xa. Mē uràk nē kēp Parijew nhō xwÿnh tā na pre ra kamàt õ hā Jejus wyr tē nē kām kapēr. Jakamā tee ri hā mē kapēr ma hāmri nē yr pē mē kām kapēr nē mē kām:

⁵¹ —Tk. Kwa kormā mē pahte pahprī hā kapēr mar nē tanhmā kot amnhī nhīpēx to hā omunhre hā. Na pre finat Mojesja Tīrtūm nhÿ hā mē panhīgētjē mā ja jarēnh o:

Kēr ka mē aprī hā mē kapēr ā mē ama nē mē
kot amnhī nhīpēx ā mē omu nē rī kormā
tanhmā mē harēnh to.

Anhÿr tā ka mē kormā aprī hā Jejus kot amnhī nhīpēx ā omunh kēt tā ra kot amnhī tomnuj xwÿnh
ā harē. Anē.

⁵² Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Tk. Kwa xà we uràk nē apē Garirej nhō xwÿnh hā na ka ā yr pē akapēr anē? Xà Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot Garirej nhō xwÿnhjē hō kēp y hā kapēr jarēnh o pa xwÿnh ā harēnh? Nà ā kot harēnh anhÿr kēt. Anē.

⁵³ Nhūm mē ā Nīkotē mā kapēr anē hāmri nē anhgrà nē Tīrtūm nhōrkwy rūm hapōj nē ma akupym
ōrkwy hwyr àhkurê ho mra.

8

*Mēhō ni kot nhām mē mjēn o amnhīkati hā harēnh
Xiakre 2.10-13*

¹ Tā nhūm Jejus Tīrtūm nhōrkwy kamā mē ahkre hpa hāmri nē kato nē ma hixēt prēk pē Oriwēhti hwyr tē. Hāmri nē hā api nē nhÿri nō nē ra gōr.

² Tā nhūm apkati nē myt kator o mōr mē nhūm kānhmā nhÿ nē akupym wrȳ nē Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwyr tē. No ām kormā ixkre pu

hā kahē hkre kamā nhŷ. Nhūm krī nhō xwŷnhjaja omu nē hā htu rax nē nhūm tanhmā mē ahkre hto ho nhŷ.

³ Hāmri nhūm Parijew nhō xwŷnhjê mē Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwŷnhjaja hwŷr mēhō ni ja o tē. Na ra ham mēhō pē mjēn o amnhīkati ho nō nhūm mē ja hā omu nē unē nē hpa hā kupy nē ma Jejus wŷr hkjēnh o mō. Hāmri nē mē kot mar o kuhē xwŷnhjê kutā ām nhūm xa.

⁴ Hāmri nhūm mē Jejus mā:

—E ot pa mē awŷr jahti ho tē ka omu. Na ham mēhō pē mjēn o amnhīkati ho nō. Pa mē ja hā omu nē unē nē man awŷr o tē.

⁵ E tanhmā kot puj mē hipêx to? Na pre finat Mojes Tīrtūm nhŷ hā mē panhīgêtjē mā ja jarēnh o:

Koja mēnijê hō axtem nē nhām mēhō pē mjēn o amnhīkati ho nō ka mē ja hā omu nē apiitā ahpŷnhā kēn rūnh jamŷ nē ho htak o apī.

Anhŷr o kot harēnh. No ka? Tanhmā kot kaj mē inhmā ja jarēnh to? Tanhmā kot paj mē hipêx to nhūm amā mex nē? E mē inhmā tanhmā mē ixte hipêx to jarē. Anē.

⁶ Nhūm mē ā hēx rom ni ja ā Jejus kukjēr anē. Kot mē kot hpīr nē mē kām kapēr nhūm mē kot hā mar nē mē hkrāhtūmjē hwŷr mōr nē kām kot Mojes kapēr kwŷm ri mē ahkre hā harēnh kaxyw nhūm mē hēx rom ā hkukjēr anē. Hāmri nhūm mē kuma nē tanhmā hā mē kām nē hkêt nē. Ām htŷx hikôt nē īhkrakrā ho pyka kagà ho nhŷ.

⁷ Nhūm mē tee ri omu nē axte hā hkukja nhūm kānhmā xa nē mē kām:

—Tōe. Nà kot ka mē atō aa tanhmā amnhī tomnuj to hkêt kumrēx ã amnhī pumu hāmri nē kam nē rī kaxyw kēn õ py nē akumrēx ho hkura. Kē akwŷjaja rī kormā akôt hkwŷ jamŷ nē ho htak. Anē.

⁸ Hāmri nē akupŷm hikôt nē pyka kagà ho nhŷ.

⁹ Hāmri nhūm mē tee ri kapērja kôt kuma hāmri nē mē kot mar o kuhê xwŷnhjê rūm anhgrà nē ma mra. Mē piitā mē kot amnhī tomnuj xwŷnh ã amnhī pumunh mex jakamā tee ri ã kot mē kām kapēr anhŷrja ma nē anhgrà nē ma akupŷm hpŷnh nē axpēn kôt mrar o xa. Mēhpigêt kumrēx nē hpānhā mē nywjaja nhūm mē hpŷnh nē ma axpēn kôt mrar o ām kām hapêx. Nhūm Jejus mēnija pix wa ahte mē kot mar xwŷnhjê kutā wa arīk.

¹⁰ Hāmri nhūm Jejus kànhmā xa nē nita mā kapēr nē kām:

—Pa? No mē kot ato kapēr xwŷnhta mē? Xà na mēhō kēn o akuranh kêt nē? Anē.

¹¹ Nhūm kām: “Ma amrakati.” Anē nhūm kām:

—Tōe. Nà kot paj ijaxwŷja tanhmā ato hkêt nē. E mamrī ma akupŷm anhōrkwŷ hwŷr tē. No ām kēr ka axte ã amnhī nhîpêx anhŷr kêt nē. Ām kwarī ho kwarī. Anē.

Jejus kot hprī hā amnhī jarēnh

Juāw 1.4; Rōmān 13.12-14; Epes 5.8-14; Wam Tesarōn 5.5-8

¹² Tā nhūm arīgro hō hā nhūm Jejus axte Tīrtūm nhōrkwŷ hwŷr tē nē kamā mē ahkre ho nhŷ nē mē kām:

—Nà te ixpê mē piitā mē õ kanê pyràk. Na hte kanêja mē kām hirā mex nē nhūm mē kamā rīt mex o pa. Jao kamàt kô kamā ri pa hkêt nē. Ja pyrà

nē na pa hte Tīrtūm kot amnhī nhīpēx o amnhīrīt mex o ri ixpa. Kot ka mē atō amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr nē ixtkōt amnhī xām hāmri nē tanhmā amnhī tomnūj to ho apa hkēt nē. Ām Tīrtūm kām hprām xà kōt pix mā tanhmā ri amnhī nhīpēx to ho ri apa. Jao te ate kanē hpōk nhīrā kamā arīt mex pyrā nē apē wa ixri atīr tūm nē apa ho apa mā xwȳnh. Anē.

13 Hāmri nhūm Parijew nhō xwȳnhjaja tee ri ā kapēr anhȳr ā kuma nē kām:

—Tk. Kapxipix na ka ā amnhī jarēnh anē. Mēhō kot ā ate amnhī jarēnh anhȳrja kōt kot mē inhmā ajarēnhre hā. Jakamā kot paj mē ama nē ām ama. Anē.

14 Hāmri nhūm mē kām:

—Nà mēhō kot ā ijarēnh anhȳr kēt tā no ām hāmri na pa mē amā amnhī jarē. Ixēx kēt. Mē arom ixte nhīlēnh ixwrīk xà hā amnhī pumunh mex. Nē mē arom ma akupȳm nhīhȳm ixāpir xà hā amnhī pumunh mex. Jakamā ām hāmri na pa ā mē amā amnhī jarēnh anē.

15 Na ka htem amnhī krā hkōt tanhmā ri ijarēnh to. No pa na pa kormā amnhī xwar tanhmā mē ajarēnh to hkēt nē.

16 Ixte tanhmā mē ajarēnh to ronhȳx pa ām hāmri mē ajarē. Nhȳx pa ām papxipix amnhī krā hkōt tanhmā mē ajarēnh to hkēt nē. Nhȳx māānēn Inhīpēêxà pē kot mē awȳr inhmēnh xwȳnhta inhīhkō hā pa wa ām hāmri axpēn kōt tanhmā mē ajarēnh to. Mē ate amnhī to mex ā mē ajarē rȳ mē ate amnhī tomnūj ā mē ajarē.

17 Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Koja mēhō wa hamēxkrut nē tanhmā mēmoj jarēnh to nē ām axpēn kôt harēnh o htipxi. Hā kot kaj mē wa ama nē ām hāmri wa kot harēnh kôt ajamaxpēr kurē kumrēx.

¹⁸ Anhŷr o kot harēnh. Tā pa ā amnhī jarēnh anē nhūm Inhīpêêxà kot mē awŷr inhmēnh xwŷnhta māänēn ā ijarēnh anē. Wa ixpijakrut tā ā wa ixte axpēn kôt amnhī jarēnh anhŷr jakamā kwa mē ixte tanhmā amnhī jarēnh toja ma nē ixkôt ajamaxpēr kêt wehe. Anē.

¹⁹ Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—No nhŷri na we anhīpêêxà ja? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà mē ate Inhīpêêxà pumunhre hā. Mē ate aprī hā ixpumunh ronhŷx ka mē māänēn aprī hā Inhīpêêxà pumunh mex kurē kumrēx. Nom mē ate ixpumunh mex kêt jakamā na ka mē māänēn omunh mex kêt nē. Anē.

²⁰ Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. Arī Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja kamā mē ahkre ho xa. Mē kot kàxpore gjênh xà kuri mē ahkre ho xa. Nhūm mē kām hkurē xwŷnhjaja tee ri kot tanhmā mē ahkre htoja ma nē kām unênh nē haxàr prām nē. Nom kormā mē kot ā hipêx anhŷr ā arīgro kormā kator kêt jakamā nhūm Tīrtūmja nē mē omunh mex nē nhūm mē ām kām unênh prām kapry.

²¹ Hāmri nhūm Jejus arī mē kām kapēr o xa nē mē kām:

—Nà kot paj nhŷrmā mē arūm ixkato nē ma akupŷm api. Ka mē tee ri ijapēr nom nhŷri ix-

pumunh kêt nē. Hāmri nē mē ate amnhī tomnuj o apa rāhā ty nē mē atō ixwȳr axàpir kêt nē. Anē.

²² Hāmri nhūm Ijaew nhō pahijaja tee ri ā kapēr anhȳrja ā kuma nē axpēn mā hā hpēr o pikēnh o kuhē nē axpēn mā:

—Kwa mān ra kot amnhī pīr kaxyw ā na ri hkôt mē paxàpir kêt ā mē pajarēnh anē nā? Anē.

²³ Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Nā mē kajaja mē apē pyka nhō xwȳnh na ka mē. No pa na mē arom ixpē kaxkwa nhō xwȳnh jakamā mē pajamaxpēr kot axpēn pyràk kêt.

²⁴ Kot kaj mē ixpē kaxkwa rūm ixwȳk xwȳnh ā ixpumu nē amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwȳr kêt hā kot kaj mē ate amnhī tomnuj o apa rāhā nhȳrmā atyk o mē kamjaja Tīrtūm mā amnhī pānhā amnhīre. Anē.

²⁵ Nhūm Jejus ā mē inhō pahijê hkukamā mē kot amnhī nhīpēx jarēnh anē nhūm mē tee ri amnhī tā kuma nē kām:

—Kwa mē atō na ka we ri ā mē inhmā akapēr anē? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nā ra ixte mē amā amnhī jarēnh kēnā. Xàn ka mē kormā aprī hā inhmar kêt nē?

²⁶ Kot paj nhȳrmā mē amā mē ate amnhī tomnuj piitā ho amnhīrīt pa. Na pa kot mē awȳr inhmēnh xwȳnhta pix xō ri tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri ixpa. Âm hāmri na hte tanhmā mēmoj jarēnh to. Na hte hēx kêt nē. Anē.

²⁷ Nhūm pre ā Jejus mē kām Hipēêxà kot mē hwȳr mēnh ā harēnh anhȳr tā no nhūm mē Hipēêxà kēp Tīrtūm ā hkôt hamaxpēr kêt nē.

²⁸ Jakamā nhūm mē kām:

—Nà koja mē nhÿrmā pī kahpa hā inhô ka mē rī kormā aprī hā ixpê Tīrtūm rūm mē awÿr ixwryk xwÿnh ã ixpumu. Nē ixtē amnhī krā hkôt ixkapēr o ri ixpa hkêt ã ixpumu. Nē ãm Inhÿpêêxà xô ri ixpri hā ixkapēr o ri ixpa hā ixpumu.

²⁹ Ixtē kām hprām xà hkôt pix mā tanhmā ri amnhī nhÿpêx to ho ri ixpa jakamā na hte ixtānopxar mex o ixkôt pa ho pa. Koja aa ixkaga hkêt nē. Anē.

³⁰ Hāmri nhūm mē hkwÿja kuma nē hkwÿjê rom kapēr kôt hamaxpēr

³¹ nhūm amnhī tā mē omu nē mē kām:

—Nà ãm hāmri na ka mē tā ixkôt ajamaxpēr. Tā kēr ka mē ixkôt amnhī xunhwÿ nē ixkapēr kôt pix mā ri amnhī nhÿpêx mex o ri apa. Hāmri pa ja hā mē apumu nē mē apê ixkwÿ kumrēx ã mē ajarē.

³² Æm hāmri na pa hte ã ixkapēr anhÿr o ri ixpa. Tā kot kaj mē ixkôt ri amnhī nhÿpêx o ri apa hāmri nē aprī hā inhmar tyx nē. Nom na hte kormā mēmoj kot amnhī tā mē ato htÿx pyràk o mē anhÿpêx ka mē tee ri amnhī krā hkôt kām anhûrer prām kapry. Tā kot kaj mē ixkôt amnhī xunhwÿ nē ixkôt ri amnhī nhÿpêx hāmri nē Tīrtūm nhÿ hā tām amnhī nhÿpêx. Jao ÿ hā ate amnhī tomnuj mā anhûre. Anē.

³³ Nhūm pre ã Jejus mē kām kapēr anē hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa mē ixpê mē pahpàr krax finat Apraāw kanrēhā htàmnhwÿ kēnā. Na pre mēmoj te kot amnhī tā ho htÿx pyràk o hipêx kêt nē. Jakamā mēmo kot we mē ixpê hkanrēhā htàmnhwÿjê ho htÿx ka we ri ã mē ijarênh anē? Nà amrakati kēnā. Tā kwa mon ka ã mē ijarênh anē? Anē.

34 Hāmri nhūm Jejus hprī hā mē kām awjarē nē mē kām:

—Kwa mē ixbapēr ma nē amnhī krām haxàr tÿx nē. Nà mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwÿnhjaja te mē kot amnhī tomnuj tām ri kot amnhī tā mē ho htÿx pyràk o mē hipêx. Jakamā nhūm mē urer kêt rāhā nē pa ho pa. Nē ã amnhī nhîpêx anhÿr rāhā ho pa.

35 Jakamā ixkînhā mē kēp Tîrtûm kwÿ hkêt. No pa na ixpê Tîrtûm Kra jakamā määñen ixpê hkwÿ na pa.

36 Tā mē kajaja. Kot kaj mē ixpê Tîrtûm Kra hā ixkôt amnhī xunhwÿ hā kot pa tanhmā mē ato ka mē ixpyrà nē apê wa ixkwÿy. Hāmri nhūm mē ate amnhī tomnuj te kot mē amā urer pyràk o mē anhîpêx ka mē ra wa ixkôt amnhī nhîpêx o ri apa. Anē.

Mē kēp Tîrtûm kra hkêt xwÿnhjê jarënh

37 Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—Nà ãm hāmri na ka mē apê finat Apraăw kanrēhā htàmnhwÿ hā amnhī jarē. Nom mē apê hkanrēhā htàmnhwÿ htā uràk nē amnhī kaxyw Tîrtûm kôt ajamaxpêr kêt nē. Jakamā na ka htem ixkapēr ma nē ãm ama nē ixkaga. Nē axtem nē ixpîr mā. Kop apu Apraăw arī mē akamā pa ronhÿx ã inhîpêx anhÿr kêt nē.

38 Na pa hte Inhîpêêxà hkôt pix mā ri amnhī nhîpêx o ri ixpa. No mē kajaja axtem nē mē ate nhām mē kapēr kôt amnhī nhîpêx jakamā na ka htem ixkînhā Inhîpêêxà hkôt amnhī nhîpêx kêt nē. Anē.

39 Hāmri nhūm mē tee ri amnhī tā kuma nē kām:

—Tk. Kwa mon ka ã mē ijarēnh anē? Mē ixte Apraāw kôt amnhī nhīpêx o ri ixpa kēnā. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà. Mē ate hkôt ri amnhī nhīpêx o apa ronhŷx ka mē uràk nē Inhīpêêxà kapēr kôt amnhī nhīpêx.

40 No na ka mē ra axtem nē ixpīr mā. Ām hāmri na pre Tīrtūm inhmā awjarē pa ô ri tanhmā mē amā mēmoj jarēnh to ho ri ixpa htā ka mē ra axtem nē ixpīr mā. Kwa xà na pre Apraāwja ã mē hipêx anhŷr o pa? Nà na pre ã mē hipêx anhŷr kêt nē.

41 Mē ate hkôt amnhī nhīpêx xwÿnhta axtem na. Kêp Apraāw kêt. Nē māänēn kêp Tīrtūm kêt. Anē.

Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Tk. Kwa nà ã mē ijarēnh anhŷr kêt nē. Mē ixte Apraāw kôt amnhī nhīpêx xwÿnh kēnā. Tā ka ri axtem nē ã mē ijarēnh anē. Mēhō hkôt kot pa kêt wem ri axtem amnhī nhīpêx o ri ixpa? Anē.

42 Hāmri nhūm mē kām:

—Nà mē ate Apraāw kôt amnhī nhīpêx ronhŷx ka mē ixpumu nē uràk nē amā ixprām nē. Apraāw kot hkôt amnhī nhīpêx o pa xwÿnhta tām kot mē awŷr inhmēnh nhūm mē awŷr ixwrŷk kēnā. Na pa pre amnhī krā hkôt man mē awŷr ixwrŷk kêt nē. Tām na pre mē awŷr inhmē pa wrŷ.

43 Kwa mon ka mē aprī hā ixkapēr mar mex kêt nē? Nà mē amā ixkôt amnhī nhīpêx prām kêt jakamā na ka mē tee ri ixkapēr ma nē aprī hā mar mex kêt nē.

44 Mē ate hkôt amnhī nhīpêx xwÿnhta Satanasti na. Aa tām kot amnhī nhīpêx kêt kumrēx. Kêp mē hpar o pa xwÿnhjê hpām maati na. Nē kêp mē kām hēx o pa xwÿnhjê pām maati na. Æ kot amnhī nhīpêx kot anhŷr. Nē kām mē kapēr mex mar prām

kêt o pa. Nē ãm hêx pix o pa jakamā kêp mē hêx xwÿnhjê pãm. Æ kot amnhĩ nhípêx anhÿr xwÿnh tâ ka htem hkôt amnhĩ nhípêx o ri apa.

45 —Na pa hte kurom ãm hâmri ixkapêr o ri ixpa. No mē kajaja mē apê hêx nhi xwÿnh maatija hkra jakamā mē amã ixkapêr mar prãm kêt.

46 Xà na ka pre mē atõ ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã ixpumu? Nà amrakati. Ixte amnhĩ to mex o ri ixpa xwÿnh na pa. Nē tãm ixkapêr o ri ixpa xwÿnh tâ ka mē inhma nē ãm inhma nē ijkôt ajamaxpêr kêt nê. Kwa mon ka mē ja hã ixpumunh nē ijkôt ajamaxpêr nē ijkôt amnhĩ xunhwyr kêt nê?

47 Tirtûm krajaja na htem kapêr mar tÿx nē hkôt amnhĩ nhípêx o pa. No mē apê hkra hkêt jakamā mē amã kapêr mar prãm kêt. Anê.

Mê kot Jejus kêp Satanasti hkwÿ hã harënh

48 Hâmri nhûm mē ã Jejus kot mē harënh anhÿrja ma nê kamã gryk tÿx kumrëx. Hâmri nê kãm:

—Tk. Kwa ate amnhĩ tomnuj o apa xwÿnhti kênã. Ra Satanasti hkwÿ pê mëkarõmnuti tanhmã kot akrã hto jakamã na ka ã më inhma akapêr anê. Anê.

49 Hâmri nhûm mē kãm:

—Nà mëkarõmnuti kot tanhmã ixto hkêt. Na pa hte Inhípêêxà hã ixpijaàm pix o ri ixpa. Tâ më ate ijkînhã hã apijaàm kêt jakamã määnën pa ixtâ apijaàm kêt nê.

50 Na pa hte amnhĩ krã hkôt më piitâ më kot ixtâ hpijaàm prãm xàj tanhmã më kãm ixkapêr to hkêt nê. No më piitâ më kot ixtâ hpijaàm o paja na Inhípêêxà kãm hprãm. Tâ koja nhÿrmã amnhĩ

nē ixtā mē hpijaàm kêt xwÿnhjaja mē kot amnhī xà htÿx kamā hamak tūm xàta wÿr mē rënh pa.

51 —Nē kot ka mē atō wa ixkapēr ma nē ixfôt amnhī nhîpêx. Hā kot kaj wa ixri atîr tūm nē apa ho apa. Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī kräm haxàr tÿx nē. Anē.

Nhûm pre ã Jejus Ijaew nhõ pahijê mā kapēr anē.

52 Nhûm mē kuma nē kâm:

—Kwa pêr ãm hâmri na ka hte Satanasti nhÿ hâ ã mē htîr tûm nē mē pa ho pa hâ mē harënh anhÿr o ri axêx o ri apa. Finat Apraâw na pre ri paa nê ty. Tâ mē kot Tîrtûm nhÿ hâ kapēr jarënh o mē pa xwÿnhjaja na prem urâk nê ri paa nê määñen htyk pa. Tâ ka axtem nê mē kot akapêr kôt amnhî nhîpêx o mē pa xwÿnhjaja ari htîr tûm nê pa ho pa hâ mē harë. Nâ na ka ãm mē inhmâ mē ho axêx o xa.

53 Na pre mē pahpäm Apraâwjâ kot amnhî to rax tâ ty nê hapêx. Nhûm mē kot Tîrtûm nhÿ hâ kapêr jarënh xwÿnhjaja määñen mē kot amnhî to rûnh tâ htyk pa nê hapêx. Mē kot amnhî to rûnh tâ htyk pa nê hapêx kênâ kot kêt mē tanhmâ amnhî to nê ari htîr tûm nê pa. Æm mē ixte akapêr mar nê atâ ixpijaàm pix präm xâj na ka ã mē inhmâ mē htîr tûm nê pa hâ mē harënh anē. Nom na ka ã mē harënh anhÿr kapry. Kot paj mē ri akapêr mar kêt nê. Anē.

54 Hâmri nhûm mē kuma nê mē kâm:

—Nâ na pa hte amnhî krä hkôt mē ate ixtâ apiijaàm hpräm xâj tanhmâ mē amâ ixkapêr to hkêt nê. Kot paj anê nê ãm ixtÿx ã amnhî nhîpêx anhÿr kapry. No Inhîpêêxâ tâm kâm mē apiitâ mē ate

ixtā apijaàm o apaja nhūm kām hprām. Mē ate Tīrtūm kōt amnhī nhīpēx o apa hā amnhī to axêx xwÿnhta tām na kām mē ate ixtā apijaàmja nhūm kām hprām. Tā ka htem ã amnhī nhīpēx anhýr kêt nē. Na ka htem ixkuk pumu nē axtem nē ixte Satanasti nhý hā mē amā ixêx o ri ixpa hā ijarē.

⁵⁵ Mē ate Inhīpêêxà hkôt amnhī nhīpêx ã amnhī jarênh tā ãm amnhī to axêx o ri apa. No pa na pa hte mē arom ãm hāmri hkôt amnhī nhīpêx mex o ri ixpa.

⁵⁶ Amnepêm mē pahpàr krax Apraâwja na pre mē awyr ixwrÿk kukamā ijarênh ma nē mē arom inhý hā hkînh tÿx nē pa. Anē.

Nhūm pre ã Jejus mē kām amnhī jarênh anē.

⁵⁷ Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri kot mē kām tanhmā Apraâw jarênh toja ma nē kām:

—Tk. Xà na ka pre finat Apraâwja ano ho omu? Nà kormā anyw kênā. Apraâw amnepêm htyk nē hapêx kênā kot ka kêt kot akukamā ajarênh mar nē hkînh tÿx ã harë. Xàn ka pre ano ho omu? Kormā akator kêt ri na pre amnepêm htyk nhūm mē haxàr kênā. Nà na ka ãm mē inhmā amnhī to axêx. Te amnepêm mē hkukamā apa nē ate mē omunh nē mē harênh pyràk. Kwa akatât kôt mē inhmā awjarë. Anē.

Jejus kêp râhā ho râhā xwÿnh ã harênh

⁵⁸ Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Nà ixêx kêt. Âm hāmri na pa ã mē amā amnhī jarênh anē. Amnepêm kormā Apraâw kator kêt ri na pa pre ixrâhā ho ixrâhā ixpa na pa. Ixrâhā ho ixrâhā ixpa xwÿnh jakamā na pa pre hte inhno ho

Apraāw pumunh mex o ri ixpa. Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krā him haxàr tÿx nē. Anē.

⁵⁹ Hāmri nhūm mē tee ri kot ā amnhī jarēnh anhÿrja ā kuma nē kamā gryk tÿx nē. Nē axpēn mā:

—Kwa tanhmā kot we amnhī to nē amnepêm rāhā nē pa ho pa xwÿnh ā amnhī jarē? Tīrtūm pix na rāhā ho rāhā pa xwÿnh. Anē.

Hāmri nē kamā gryk xàj kēn rūnh kwÿ kawrà ho ri hprōt nē kot ho htak o hpír kaxyw. Nom nhūm ra amnhī tā mē omu nē mē kēp akunok nē Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja rūm kato nē ma tē.

9

Jejus kot no hkre xwÿnh o mex ā harēnh

Makre 8.22-26

¹ Hāmri nhūm Jejus ma tē pa mē hkôt ri mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjaja ma hkôt mra. Hāmri nē nhÿri no hkre xwÿnh pumu. Katorxà nhõxà hkre rūm na pre no hkre nē kato. Hāmri nē ra hprêk nē hpry kamā àhwÿr o hkri.

² Tā hāmri pa mē mra nē omu nē hā Jejus kukja nē kām:

—Kwa mēmoj mÿrapê na pre we myti nēj no hkre nē kato? Xà tām kot tanhmā amnhī tomnuj to mÿrapê nà? Xà katorxà rÿ hipêêxà kot amnhī tomnuj mÿrapê na pre ā no hkre nē kator anē? Anē.

³ Hāmri nhūm mē inhmā:

—Nà mēhō kot tanhmā amnhī tomnuj to mÿrapê no hkre nē kator kêt. Ām Tīrtūm kot ho mex nhūm mē kot ja hā omunh kaxyw na pre ā no hkren kator anē. Tā kot paj Tīrtūm nhÿ hā no ho mex ka mē ja hā ixpumu. Na pa hte kormā jar pikap ri

ixpa ri Tīrtūm mā tanhmā amnhī nhīpēx mex to ho ri ixpa.

⁴ Na htem arīgro hā mēmoj tā apē nhūm kamāt nhūm mē kām ure nē àpēnh kēt nē. Ja pyrà nē na pu htem kormā pahtīr ri jar pikap ri papa ri Tīrtūm mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri papa. Tā kot puj mē nhīrmā ty hāmri nē axte jar ā amnhī nhīpēx anhīr kēt nē. Jakamā kwa kēr pu mē ri jar pikap ri papa ri kām tanhmā amnhī nhīpēx mex to ho ri papa.

⁵ Na pa hte ā kām amnhī nhīpēx anhīr jao te kanē hirā mex pyrà nē ixprī hā mē kām Tīrtūm kot amnhī nhīpēx o amnhīrīt mex o ri ixpa. Anē.

⁶ Nhūm pre ā Jejus mē inhīmā amnhī jarēnh anē. Hāmri nē kot nohkre xwīnhta no o mex kaxyw hikōt nē argōx mē nē ho gyw kwī nhīpēx nē kānhmā xa nē ho no kukō.

⁷ Hāmri nē kām:

—E ma gō gjēnh xà pē Siroe hwīr tē nē kamā amnhī no kuhō. Anē.

Mē pakapēr kām Siroeja mē kot kām: “Nhīhīym mēnh xwīnh” anhīr jarēnh pyràk. Tā nhūm Jejus hwīr kumē nhūm ma hwīr tē. Hāmri nē kamā amnhī no hā gyw kuhōnh pa jao rīt mex kurē kumrēx. Hāmri nē rīt mex ā amnhī pumu nē hkīnh tīx nē ma akupēy ūrkwīy hwīr tē.

⁸ Hāmri nhūm ūrkwīy kuri mē ūrkwīy xwīnhjaja nē mē kot pry kamā ahwīr o hkrī hā omunh xwīnhjaja amnhī jaēr pē ra rīt mex ā omu nē tee ri hā axpēn kukja nē axpēn mā:

—Kwa pēr pry kamā àhwīr o hkrī xwīnhjaja na nà? Anē.

⁹ Hāmri nhūm kamā mē hkwīyjaja mē kām:

—Tỳ. Tām na. Anē.

Nhūm kamā mē hkwȳjaja mē kām:

—Nà tām kêt. Axtem mēhō na. Te kot uràk nom tām kêt. Anē.

Anhȳr o ri axpēn mā harē. Tā nhūm tām mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—Tỳ pa kēnā. Pa na pa pre hte inhno hkre nē ri ixpa htā ra ixrīt mex. Anē.

¹⁰ Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa no tanhmā na ka we amnhī to nē ra arīt mex?

¹¹ Anē nhūm mē kām:

—Nà mē kot kām “Jejus” anhȳr xwȳnhata na ixwȳr tē nē ixfaxyw gyw kwȳ kagō nē ho inhno kukō. Hāmri nē mē kot gō mā: “Siroe” anhȳr xwȳnhata kamā ixte amnhī no kuhōnh kaxyw hwȳr inhmā anē pa ma hwȳr tē nē kamā amnhī no kuhō nē ixrīt mex kurē kumrēx. Anē.

¹² Hāmri nhūm mē kuma nē kām:

—No nhȳhȳm na ato mex xwȳnhja ma tē? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Konēn. Ixte nhȳhȳm htēm xà hkōt omunhre hā. Anē.

¹³ Hāmri nhūm mē kuma nē ma Parijew nhō xwȳnhjē hwȳr o mō nē mē kām harē.

¹⁴ Nē mē kām:

—E ot pa mē awȳr jahti ho tē. Na xep Jesusja jarāhā akupȳm kām no ho mex. Mē panhō arīgromnu htā nhūm hā no ho mex. Anē.

¹⁵ Hāmri nhūm mē tee ri mē kuma nē myta pumu nē kām:

—E mē inhmā amnhī jarē. Tanhmā na ka pre we amnhī to nē anohkre nē akrī htā ra ano mex nē? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà na pre Jejus gyw o inhno kukō nē inhmā anē pa gō ho amnhī no kuhō nē ixrīt kurê kumrēx. Anē.

¹⁶ Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri Jejus ā axpēn kukjēr o kuhē nē axpēn mā harēnh o:

—Kwa mē panhō arīgromnu hā kot ho mex jakamā kēp Tīrtūm rūm mē pahwyr wrȳk xwȳnh kēt. Ām kot amnhī tomnuj xwȳnh kēnā. Anē.

Nhūm mē hkwȳjaja harēnh o:

—Kwa nà. Kot amnhī tomnuj xwȳnh ronhȳx àhpumunh tȳx kōt no ho mex kēt nē. Anē.

¹⁷ Hāmri nē hpānhā no mex xwȳnhta mā kām:

—No ka? Ate kot ano ho mex xwȳnh ā amnhī tā harēnh jakamā mēhō hā na ka hkamnhīx? Mēhō na wehe? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Konēn. Mān kēp Tīrtūm kapēr jarēnh o ri mē pa xwȳnh mān. Hā na ā inhno ho mex anē. Anē.

¹⁸ Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē axpēn mā:

—Kwa pēr aa nohkre hkēt kēnā. Na pre ām amnhī to hēx o pa. E kwa pu mē amnhī wȳr katorxà nē hipēêxà wa hā karō kē wa man tē nē tanhmā mē pamā harēnh to. Anē.

Hāmri nē wa hā karō

¹⁹ nhūm wa mē hwȳr tēn axà nhūm mē wa kām:

—Pa. E mē inhmā mēmoj jarē. Xà we wa akrata na ām ja nà? Xà tām na ka hte wa nohkre nē kator ā harē? Kwa tanhmā na we amnhī to nē ra rīt mex? Anē.

²⁰ Hāmri nhūm wa mē kām:

—Ŷŷ wa ixkra kēnā. Na pre wa ixpē nohkre nē kato.

²¹ Tā ra tanhmā amnhī to nē ra rīt mex. No wa ixte kot ho mex xwȳnhta pumunh kēt. Kwa mē tām

mān hkukja nē ama. Ra àptàr kēnā. Kê tām mān mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē ama.

²² Anhŷr o mē kām wa hkrata jarē. No ām wa kām mē uma nē ā mē kām kapēr anē nē mē kām Jejus nhīxi jarēnh kêt nē. Na pre Parijew nhō xwŷnhjaja ra Jejus nē mē kām kapēr nē mē kām:

—Ka mē atō Tīrtūm kot mē pakaxyw Jejus xām ā harē hāmri nē axte Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkreja wŷr agjēx kêt kumrēx nē rī amnhī pumu.

²³ Anhŷr o nē mē hkurê jakamā nhūm wa mē umaj ā mē kām hkra jarēnh anē nē kot ho mex xwŷnh nhīxi jarēnh kêt nē.

²⁴ Hāmri nhūm mē axte amnhī wŷr no mex xwŷnhta ā karō nē kām:

—Kwa akatât kôt mē inhmā amnhī jarē. Ate kot ano ho mex ā harēnh xwŷnhta na kot amnhī tomnuj pix o pa xwŷnh kēnā kot kêt ano ho mex. Jakamā kwa Tīrtūm noo mā akatât kôt mē inhmā amnhī jarē nē axêx kêt nē. Anē.

²⁵ Hāmri nhūm mē kām:

—Ko ixte ja hā omunh kêt. Ām ja pix na ixte omunh. Na pa pre inhno hkre nē ri ipxa htā ra ixrīt mex nē. Anē.

²⁶ Hāmri nhūm mē tee ri kot amnhī jarēnhja ā kuma nē kām:

—No tanhmā na we mytita amnhī to nē amā ano ho mex? Anē.

²⁷ Hāmri nhūm tee ri axte mē kot hā hkukjēr ā mē kuma nē mē kām:

—Kwa ra ixte mē amā ām hāmri amnhī jarēnh griā. Tā ka mē inhma nē ām inhma nē arī hā ixkukja. Mān ka mē amā hköt amnhī xunhwŷr prām hā na ka mē aprī hā ixkukja nà? Mē ate kot

amnhī nhīpēx ã aprī hā harēn̄ mar nē hkōt amnhī xunhwyr̄ prām xāj na ka mē aprī hā amā harēn̄ prām nē. Anē.

²⁸ Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kamā gryk nē. Nē hā kām akir nē kām:

—Tk. Ka na ka hte kapēr kōt amnhī nhīpēx. No kēt mē pajaja na pa htem finat Mojes kapēr kōt pix mā amnhī nhīpēx.

²⁹ Mojes mā na pre hte Tīrtūm kapēr o pa. Jakamā pa htem ām hkōt pix mā amnhī nhīpēx o ri ixpa. No ate kot ano ho mex ã harēn̄ xwÿnh̄ta mē ixte omunh kēt. Nē mēhō nhÿ hā kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa xwÿnh̄ja mē ixte omunh kēt. Anē.

³⁰ Hāmri nhūm tee ri mē kuma nē mē kām:

—Kwa kot inhmā inhno ho mex nhūm ra ixrīt mex tā ka mē tee ri hkukamā ajamaxpēr nē mēhō nhÿ hā kot ã amnhī nhīpēx anhÿr̄ o pa hā omunh kēt ã amnhī jarē.

³¹ Mē pahte Tīrtūm kot amnhī nhīpēx ã omunh mex. Koja mēhō kot amnhī tomnuj xwÿnh̄ mēmoj tā kuwÿ nhūm kuma nē ām kuma. No kēt mē kot hkōt ri amnhī nhīpēx xwÿnh̄jaja. Nē mē kot kām mex o mex ã harēn̄ xwÿnh̄jaja na htem mēmoj tā kuwÿ nhūm mē kuma nē mē kām tanhmā mēmoj nhīpēx to rȳ mē kām mēmoj gō.

³² Tā aa mē pahte mēhō kot mē no ho mex ã harēn̄ mar kēt tā nhūm ã Jejus inhmā inhno ho mex anē.

³³ Kēp Tīrtūm kwÿ hkēt ronhÿx pre inhno ho mex kēt nē. Anē.

³⁴ Hāmri nhūm mē kuma hāmri nē kām:

—Tk. Kwa pēr ām akator kōt ate amnhī tomnuj o ri apa htā na ka ā mē inhmā akapēr anē. Kwa ixkreja rūm akato nē ma atēm kurē kumrēx.

Anhŷr o kām kapēr hāmri nē mē amnhī nē hano nhūm kato nē ma tē.

³⁵ Tā nhūm Jejus ra mē kot amnhī nē hanor ā harēnh ma nē ma hapēr o tē nē nhŷri omu. Hāmri nē amnhī tā hkukja nom te nhām mēhō hā hkukjēr pyrà nē kām:

—Pa? Xàn ka ra Tīrtūm kot mē awŷr mēnh xwŷnhta amnhī kaxyw hkōt ajamaxpēr nà? Anē.

³⁶ Hāmri nhūm kormā kot no ho omunh kêt jakamā kēp Jejus ā omunh kêt nē. Na pre kormā no hkre nē ām kapēr pix ma. Tā ra akupŷm rīt mex nom kormā no ho omunh kêt nē. Jakamā nhūm Jejus hwŷr tē nē ā kām kapēr anē nhūm omu nē kormā kēp Jejus ā omunh kêt nē kām:

—Tỳ kot kaj inhmā ahkre pa omu nē hkōt amnhī xām kurē kumrēx. Anē.

³⁷ Hāmri nhūm kām:

—Kwa paa. Ixte amā ixkapēr xwŷnhta pa na pa. Anē.

³⁸ Hāmri nhūm kām:

—Kwa xôwehe Pahihti? Nà kot paj amnhī kaxyw akōt pix mā ijamaxpēr nē akōt pix mā amnhī nhîpêx o ri ixpa. Anē.

Hāmri nē kutā hkōn krā ho tēm nē nhŷ nē kām mex o mex ā harēnh o nhŷ.

³⁹ Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nà ixte mē apiitā tanhmā mē ajarēnh to kaxyw na pa pre kaxkwa rūm man mē awŷr wrŷ. Ahpŷnhā mē amā ixprām xwŷnhjē jarēnh nē ahpŷnhā mē kām ixprām kêt xwŷnhjē jarēnh kaxyw. Mē kām ixprām kêt xwŷnhjaja kot hprī

hā Tīrtūm kapēr mar mex kêt tā na htem htŷx ri
kot mar mex ã amnhī jarēnh o pa. Jakamā te mē
nohkre xwŷnhjaja kot amnhī nhîpêx pyràk. Nom
koja mē Tīrtūm kapēr ma nē ixtkôt amnhī xunhwŷr
japēr. Hämri nē te ra rît mex pyràk o amnhī nhîpêx.
Jao ra hpri hā Tīrtūm kapēr mar mex o pa. Anē.

40 Nhūm pre ã Jejus kām kapēr anē. Nhūm
Parijew nhō xwŷnh kwŷjaja kot kuri mar o kuhê
xwŷnhjaja ã kapēr anhŷr ã kuma nē amnhī tā kām:

—Kwa nà. Xà we mē pajaja na ka ã mē
inhnokre hā mē ijarēnh anē? Xà mē ixte ixpri
hā Tīrtūm kapēr mar mex kêt ã na ka mē ijarē nà?
Anē.

41 Hämri nhūm mē kām:

—Ýŷ kop apu mē ate aprī hā kapēr mar mex kêt
ã amnhī jarēnh ronhŷx ja mē amā mex nē. Tā mē
ate aprī hā mar mex ã amnhī to axêx o apa jakamā
na ka mē ra amnhī tomnuj tŷx nē. Na hte Tīrtūm ja
hā mē apumu nē amnhīm mē ate amnhī tomnuj
xwŷnh ã mē ajarē. Anē.

10

Ôwêhti jarēnh

Matêwre 9.36, 12.11-12; Rukre 15.3-7

1 Nhūm Jejus arī Ijaew mā kapēr nē mē kām:

—E pa mē amā awjarē ka mē inhma nē amnhī
krā him haxâr tŷx nē ho apa. Mē hkrit ôwêhti kot
paj mē amā harē ka mē inhma. Na hte ôwêhti
jamâr o pa xwŷnhjaja ôwêhti apkur kaxyw mē o pa
hämri nhūm kamât nhūm akupŷm kahê hwŷr mē o
pa. Kahê jakwakreja ãm pixii. Tā koja mēhō kahê
xà hkôt hwŷr àr kêt nē axtem nē tē nē nhŷhŷnh

kahê hã api nẽ ôwêhti hwŷr àr japêr nhûm mẽ omu nẽ kot hkwŷ ho àhkînh ã omunh kurê kumrëx.

² —No ôwêhti jamâr o pa xwŷnhja na hte mẽ kurom katât kôt kahê jakwakre rûm ôwêhti hwŷr agjê.

³ Nhûm kahê xà jamâr xwŷnhja amnhî wŷr omu nẽ kâm kahê xà rênh kurê kumrëx nhûm axà. Na hte apkati mẽ ma nhŷhŷm apkur kaxyw mẽ o pa. Nẽ nojarêt nẽ mẽ kâm akir. Ahpŷnhâ tanhmâ mẽ hixi kute hã mẽ omunh xà hkôt mẽ kâm àkjêr o pa. Hâmri nhûm mẽ kuma nẽ hwŷr mra nẽ hã pikuprõnh pa nhûm mẽ ho hapôj nẽ ma nhŷhŷm ri mẽ apkur kaxyw mẽ o pa.

⁴ Ma mẽ apkur kaxyw nhŷhŷm mẽ o pa. Nhûm ôwêhti ra kot kapêr mar mex jakamâ ma àmnhix ri hkôt apkur o pa.

⁵ —Na hte hamâr o pa xwŷnh pix kapêr ma nẽ hkôt pa nẽ nhâm mêmô hkôt ri pa hkêt nẽ. Kot kapêr mar kêt jakamâ tee ri kuma nẽ umaj axkahkûm nẽ hprôt nẽ ma mra. Na hte ôwêhti ã amnhî nhípêx anê. Anê.

Jeus te kêp ôwêhti gjênh xà hã hakwakre pyràk

⁶ Nhûm pre ã Jeus mẽ kâm ujarênh anê. Nẽ ujarênhja kamâ amnhî kwŷjê jarê nẽ mânén tâm amnhî jarê. Nom mẽ amnhî tâ kuxi nẽ mẽ kâm amnhî jarênh o te ho ôwêhti jarênh pyràk nhûm mẽ tee ri kuma nẽ mar mex kêt nẽ.

⁷ Jakamâ nhûm axte mẽ kâm awjarê nẽ mẽ kâm:
—E pa ixpri hã mẽ amâ ixujarênta jarê ka mẽ inhma. Te ixpê ôwêhti jagjênh xà hã hakwakre pyràk. Kwa mẽ ja ma nẽ amnhî krâ him haxàr týx nẽ.

8 Na pre ra ijkukamā mē ohtō nē te ām hāmri mē amā Tīrtūm kapēr jarēnh pyràk o mē akōt ri pa. Nom mē amā hēx o pa. Te mē kot ôwēhti o àhkīnh xwÿnhta kot amnhī nhípêx pyràk. Nom na hte ôwēhtija ām hamār xwÿnh pix kapēr ma nē nhām mēhō kapēr mar kēt nē. Ja pyrà nē mē kot ijkōt amnhī xunhwyr xwÿnhjaja na htem Tīrtūm kapēr o hēx o mē pa xwÿnhjē ma nē ām mē kuma nē mē hkōt amnhī nhípêx kēt nē. Na htem ām ixkapēr pix ma nē ijkōt pix mā amnhī nhípêx o pa.

9-10 —Te ixpē ôwēhti gjēnh xà hā hakwakre pyràk. Na hte ôwēhti mēmoj punuj pymaj kahē hwyr agjē nē kamā mex nē kuhē. Nē kurūm hapōj nē ma apkur o pa. Ja pyrà nē mē kot ijkōt amnhī xunhwyr xwÿnhjaja koja mē ijkukwak ri hkīnh nē mex nē hamakētkati nē pa ho pa. Nē nhýrmā Tīrtūm mē wa ixri htīr tūm nē pa ho pa. Ja kaxyw na pa pre man mē awyr pika hwyr wrȳ.

—No ôwēhti ho àhkīnh xwÿnhjaja na htem amnhīm ho ahkī nē kupa nē ma amnhīm o pa. Tā mē kot Tīrtūm kapēr o hēx o mē pa xwÿnhjaja te mē kot jajaja kot amnhī nhípêx pyràk. Anē.

*Jejus te kēp ôwēhti jamār xwÿnh pyràk
Eprēw 13.20; Apokarip 7.17*

11 —Nē ôwēhti jamār mex xwÿnhja koja nhýri mēhō kēp ôwēhti hōxpīr kaxyw hwyr htēm ā omu nē wa hā axpu. Nhūm ho àhkīnh mā xwÿnhta ôwēhti jamār xwÿnh pī nhūm ôwēhti nē ty. Tā ijkwÿjaja hamakētkati nē mex nē pa kaxyw na pa pre amnhī grōnh kōt mē hwyr wrȳ. Jakamā kot paj te ôwēhti jamār xwÿnh kot amnhī nhípêx pyràk o amnhī nhípêx.

12-13 —Nē na htem tōhā ôwēhti jamār xwȳnh nhŷhŷm pa kaxyw nē mēhō mā amnhīre nhūm wakre kamā kām hkrit jamār o pa. Kàxpore pix prām xàj kām hamār o pa. Jakamā koja nhŷhŷn mry xoprē ra hwȳr kato nhūm amnhī wȳr omu nē umaj ôwēhti re nē ma hprōt nē tē. Kām ôwēhti japē hkêt ãm kām htīr pix prām xàj ôwēhti mā hamaxpēr kêt nē rer pa nē ma tē. Nhūm mry xoprēta ôwēhti hwȳr hprōt nē hkwȳ pynē nhūm hkwȳ umaj axkahkūm nē hprōt nē ma mra. No kêt pa na te ixte ôwēhti mā hamaxpēr kêt nē kot rer nē ma hprōt nē htēm xwȳnlhta pyràk kêt. Kot paj aa ixkwŷjē rer kêt nē. Kot paj mē hkôt ixpa ho ixpa rāhā nē.

14-15 —Te ixte ôwēhti jamār xwȳnh mex pyràk jakamā na pa hte uràk nē ahpŷnhā mē kot ixtkôt amnhī xunhwȳr xwȳnhjē pumunh mex o ri mē hkôt ixpa. Te mē kêp ixtkrit ôwēhti pyràk nhūm te ixpē mē hamār mex o ri mē hkôt ixpa nē aa mē rer kêt xwȳnhcta pyràk.

—Nē mē kot ixtkôt amnhī xunhwȳr xwȳnhjaja ra mē ixte amnhī nhŷpêx kôt axpēn pumunh mex. Nē mē inhmā axpēn japêê. Te Inhŷpêêxà mē wa inhmā axpēn japê pyràk. Tā kot paj nhŷrmā mē nê tanhmā amnhī nhŷpêx to.

16 —Mē kot ixtkôt amnhī xunhwȳr xwȳnhjaja piitā kêp Ijaew pix kêt. Koja Ijaew kêt xwȳnh kwŷjaja māänēn ixtkapēr ma nē ixtkôt amnhī xunhwȳ nē ixtkôt amnhī nhŷpêx. Jao ra te kêp ixtkrit ôwēhti pyràk. Tā kot paj mē ho ixpimrâà tā mē ho tipxi nē mē hamār o ri mē hkôt ixpa.

17 —Nē mē kot ixtkôt amnhī nhŷpêx o mē pa xwȳnhjaja mē mex kaxyw na pa pre amnhī grôn̄h

kôt mĕ hwȳr wrȳ. Jakamā kot paj nhȳrmā mĕ nê ty. Tā inhmā mĕ nê ixtyk puma hkêt jakamā na Inhīpēêxà kām ijapêe. Koja akupȢm ixtō ixt̄r.

¹⁸ Kop apu inhmā mĕ nê ixtyk prām kêt ronhȳx mĕ kām ixxurê xwȳnhjaja tee ri kām ixp̄r prām kaprȳ. Nom ixte mĕ kot ixxköt amnhī nhīpēx xwȳnhjē nê amnhī grōnh kôt mĕ hwȳr ixwrȳk kēnā. Jakamā kot paj arī mĕ kām amnhī grōnh kôt amnhī gō nē arī mĕ kām xa nhūm mĕ ixp̄i. Nom kot paj akupȢm ixt̄r. Mēhō koja tanhmā ixtō nē ixp̄r o ixp̄i? Nà koja mēhō ixp̄r o ixp̄r kêt nē. Inhīpēêxà nhȳ hā kot paj nhȴrmā ã amnhī nhīpēx anē nē akupȢm ixt̄r. Anē.

Nhūm pre ã Jejus mĕ kām amnhī jarēnh anē.

¹⁹ Hāmri nhūm Ijaew tee ri ã kot amnhī jarēnh anhȳr ã kuma nē kē axte axp̄en kwȳm ri tanhmā harēnh to ho kuhē.

²⁰ Nē kamā mĕ hkwȳjaja harēnh o:

—Tk. Kwa mĕ mar kêt nē. Satanasti nhȴ hā na hte htȳx ri ã mĕ pamā amnhī jarēnh anhȳr o pa. Anē.

²¹ Hāmri nhūm mĕ hkwȳjaja mĕ kuma nē mĕ kām:

—Nà kot anhȳr kêt. Xà na htem Satanasti nhȴ hā ã kapēr mex anē nē ã mĕ no hkre xwȳnhjē ho mex anē? Nà kot anhȳr kêt. Satanastija ukapr̄ire hā. Anē.

*Ijaew nhō pahijaja kot Jejus kaga hā mĕ harēnh
Juāw 5.18, 8.59*

²² Tā nhūm ra amgrà hapēx pa mĕ ixp̄e Ijaew akupȢm kr̄i pē Jerujarē kamā axp̄en wȳr akuprō. Axte mĕ ixte mĕ ixxkinh kaxyw axp̄en wȳr akuprō. Amnepêm mĕ inhīgētjaja kot akupȢm Tīrtūm mā

amnhī jarēnh xà hā iixkre ho mex pa nē ho Tīrtūm wýr mā hamaxpēr nē hā iixkīnh ā arīgroja ā pa mē hwýr akuprō.

²³ Hāmri nhūm Jejus ma mē iixkōt Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā iixkreta wýr tē no ām hwýr àr kêt nē. Ām iixkre hpu hā kahē xà kape hā ri pa. Mē kot kām: “Pahi finat Sarumāw pa xà” anhýr xwýnhta kamā ri pa.

²⁴ Hāmri nhūm kē ra mē inhō pahijaja omu nē hā akuprō nē hēx rom kām kapēr nē kām:

—Kwa tokyx aprī hā mē inhmā amnhī jarē. Xà apē Tīrtūm Kra na ka nà? Xà ka na pre Tīrtūm mē ixkaxyw axām? Kwa aprī hā mē inhmā amnhī jarē pa mē ama. Mon ka hte aprī hā mē inhmā amnhī jarēnh kêt nē? Na pa mē tee ri ate amnhī nhípēx ā apumu nē akukamā ijamaxpēr rūnh kumrēx o ri ixpa. Xà ām hāmri apē Tīrtūm kot mē ixkaxyw axām xwýnhta na ka? Anē.

²⁵ Hāmri nhūm mē kām:

—Tk. Ra ixte mē amā amnhī jarēnh xohtō htā ka mē inhma nē ām inhma. Na pa hte xatā Inhípēêxà nhý hā mē amā mē ate aa mēmoj pumunh kêt kwý ho anhýr o ri ixpa ka mē ja hā ixpumu nē ām ixpumu nē iixkōt ajamaxpēr kêt nē.

²⁶ Mē apē ixtwýjaka jakamā na ka mē iixkōt ajamaxpēr kêt nē. Te mē apē ixkrit ôwéhti pyràk kêt.

²⁷ Ixtwýjaka na te ho ôwéhti kot hamār xwýnh kapēr mar nē hkōt ri pata pyrà nē ixkapēr ma nē iixkōt amnhī nhípēx o pa. Ixpē mē ò pahíhti hā mē kot ixpumunh mex jakamā na htem iixkōt amnhī nhípēx mex o pa. Ixte ja hā mē omunh mex nē.

28 Koja mē nhŷrmā htyk tā no ām ixtukwak ri akupŷm htūr hāmri nē Tīrtūm mē wa ixri htūr tūm nē pa ho pa nē aa hapêx kêt nhūm mēhō ixpê mē utār kêt nē. Te inhîhkra hpo nhîpôk ri mē hkrī nhūm te mē hā inhîhkra pikamŷr pyràk nhūm mêmoy tee ri ixpê tanhmā mē ho hprām kaprŷ.

29-30 Inhîpêêxà tām kot inhmā mē òr kēnā. Hihtȳx o kot mē piitā mē hakrenh par jakamā koja mē inhîhkra po nhîpôk ri hkrī nē māänēn Inhîpêêxà nhîhkra hpo nhîpôk ri hkrī. Te ixpê Inhîpêêxà Tīrtūm pyràk jakamā mēhō kot wa ixpê wa inhîhkra rūm mē utā? Nà amrakati kumrēx.

Anhŷr o mē kām amnhî jarē.

31 Hāmri nhūm mē te kēp Tīrtūm pyràk ā amnhî jarēnh ā kuma nē kamā gryk tŷx nē. Hāmri nē kot kēn o htak kaxyw ra kaxyw hkwŷ kawrâ ho ri hprōt.

32 Hāmri nhūm amnhî tā mē omu nē mē kām:

—Kwa ra ixte Inhîpêêxà nhŷ hā mē amāaa mē ate mêmoy pumunh kêt kwŷ ho anhŷr rax o ixpa. Jao tanhmā mē ho mex to pix o ri ixpa. Tā ka mē axtem nē ā inhîpêx anhŷr kaxyw. Anē.

33 Hāmri nhūm mē kām:

—Nà ā ate amnhî nhîpêx anhŷr ja mŷrapê hkêt. Kêt apê mē inhîo htā ri axtem nē te apê Tīrtūm pyràk ā amnhî jarênhja mŷrapê na pa mē kēn o atak kaxyw. Na pu htem ā amnhî jarênh anhŷr o papa hkêt nē. Anē

34 Hāmri nhūm mē kām:

—No ām hāmri ixte ā amnhî jarênh anhŷr kēnā. Tanhmā na Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot ja jarênh to wehe? Na pre Tīrtūm Ijaew nhō pahijê mā kapēr nē mē kām:

E mē ate inhỹ hã mē ho amnhíptär jakamã te mē
apê pa ixpê Tīrtüm pyrâk.
Anhýr o kot mē harënh.

35 Ām hämri na Tīrtüm kapērja. Tām kot ã mē
harënh kot anhýr. Mē kot ÿ hã mē kām kapēr
jakamã te mē kēp uràk ã mē harënh anhýr kēnã.

36 Tā tām kot ã mē harënh anhýr tā hpānhã mē
akaxyw pa ixpê Kra hã ixãm nē mē awÿr inhmënh
nhūm ixwrÿk nē ixpê Kra hã amnhí jarënh tā ka
mē ja hã inhma nē ãm inhma nē ixfôt ajamaxpēr
kêt nē. Kwa mon ka mē ja hã ixpumunh nē ixfôt
ajamaxpēr kêt nē?

37 Kot paj Inhípêêxà mē wa ixàhpumunh kôt mē
amã aa mē ate mêmøj pumunh kêt kwÿ ho anhýr
kêt ka mē ja hã ixpumu nē mē rĩ kam nē māmrí
ixfôt ajamaxpēr kêt nē.

38 Mē amã ixkapēr mar prãm kêt tā kwa ixte Tīrtüm
pyrà nē aa mē ate mêmøj pumunh kêt kwÿ ho
anhýr ã ixpumu nē Inhípêêxà mē wa ixte amnhí
nhípêx tipxi hkôt ajamaxpēr. Anē.

39 Hämri nhūm mē kuma nhūm ja mē kēp omnuj
tyx nē. Te kot Tīrtüm pyrâk ã amnhí jarënhja nhūm
mē kēp omnuj nē. Jakamã nhūm mē ra kot unênh
nē ixfre rûm ho kator nē kapôt ã mëngh nē kēn ho
htak kaxyw nhūm kê axte mē kēp akunok nē ma
nhÿhÿm tē.

Jesus kot Jotãw nhíhkjê hã ri pa hã harënh

40 Tā nhūm Jesus ma tē nē pyhti pê Jotãw ã rê.
Pa mē hkôt ri ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ma hkôt
mõ. Finat Juāw Paxis kot Tīrtüm mä wam mē hkrã
kumrãr o pa xàta wÿr.

41 Hāmri nhūm mē ohtō nē mē ixwȳr mra nē Jejus kapēr ma nē kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā omunh o kuhē. Hāmri nē hā tanhmā axpēn mā kapēr to nē axpēn mā:

—Kwa ām hāmri na pre finat Juāw Paxisja mē pamā Jejus jarēnh o pa. Aa kot mē pamā mē pahte mēmoj pumunh kêt kwȳ ho anhȳr kêt tā ām xatā hkukamā mē pamā harēnh o pa. Kēp Tīrtūm Kra hā Juāw rom hihtȳx o hihtȳx ā harēnh o pa. Nē Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwȳnh ā nhūm mē pamā harēnh o pa. Nà ām hāmri na pre ā mē pamā harēnh anē. Anē.

42 Hāmri nhūm mē ohtō nē amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwȳ.

11

*Rajare htik jarēnh
Juāw 5.21-29, 6.40*

1 Rōm nhūm krī pê Petān kamā mēhō my pê Rajareja ra à htȳx nē nō. Na pre htōx wa hamēxkrut. Hō kēp Matre nhūm hō kēp Marir.

2 Marir na pre kormā arīgro hō hā kot Jejus o mex kaxyw mē hkuxwaxà ho hkuxwa nē amnhī kī ho hpar pōnh kaxyw. Nom kormā. Jakamā nhūm wa hkamyja wa kēp à htȳx nē nō.

3 Hāmri nhūm wa tee ri hkukamā hamaxpēr nē ma krī hō hwȳr Jejus wȳr mēhō mē nhūm ma hwȳr tē. Nē hwȳr pōj nē omu nē kām:

—Pa Pahihti. E ot pa awȳr tē. Na ra amā akrāmnhwȳ japē htȳx xwȳnhta à htȳx nē nō nhūm htōx wa tee ri hkukamā hamaxpēr nē awȳr inhmē pa tē. Kwa tokyx pu ma hwȳr tē ka akupȳm wa kām ho mex nà? Anē.

4 Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Nà à htŷx nē nōr tā koja akupŷm mex. Mē kot akupŷm mex ã harēnh mar hāmri nē Tīrtūm mē wa ixtā hpijaàm nē wa ixihtŷx o wa ixihtŷx ã wa ipumunh kaxyw na ã à htŷx nē nōr anē. Nē pa ipê Tīrtūm Kra hā akupŷm ho mex ã ipumunh nē ixfôt hamaxpêr kaxyw na ã à htŷx nē nōr anē. Anē.

5 Na pre Jejus kām Rajare mē htōx wa mē hapê nē.

6 Tā à htŷx ã harēnh ma nē hwŷr mōr tokyx anhŷr kêt nē. Pa mē arī amnhīm hikranh xà kamā ri ipaja o ixtā axte apkati axkrut.

7 Hāmri nhūm rī kormā hwŷr nojarêt nē mē inhmā:

—E ma pu mē jarâhā akupŷm Jutej kamā Rajare hwŷr mō nē omu. Anē.

8 Hāmri pa mē tee ri ja hā kuma nē kām:

—Kwa ham mē panhō pahijaja kot kēn o atak o apîr mā tā ka ra akupŷm mē hwŷr akrà. Kwa pu mē hwŷr pamōr kêt nē nà? Anē.

9 Hāmri nhūm mē inhmā:

—Nà koja mē kormā tanhmā ixto hkêt nē. Kormā ixte Tīrtūm mā tanhmā amnhī nhîpêx to jatur xàm mënhere hā. Te ixte kormā arîgro hā ixrît mex nē ipa pyrà nē kormā Tīrtūm kot mêmoy tā inhmā karō xà hkôt pix mā tanhmā amnhī nhîpêx to ho ri ipa.

10 Tā kot paj hatur xàm kumē nhūm te myt àr nhūm ra kamât kô pyràk nhūm mē rī kormā tanhmā ixto nē ipi. Jakamā e ma pu mē hwŷr. Koja mē tokyx tanhmā ixto hkêt nē. Anē.

11 Hāmri nē mē inhmā Rajare jarênh o:

—Na mĕ pahkràmnhwÿ Rajareta ra gôr nĕ nõ. Tā
kot puj mĕ ma hwÿr mō pa kumra. Anē.

12-13 Ra htyk ā omunh tā ā mē inhmā harēnh anē.
Pa mē kuma nē ixtŷx ho ām ôt nē nōr ā hkamnhīx
nē kām:

—Kwa mān ra akupým amnhī kām hamak o mōr jakamā na ra amnhī krit nē gōr nē nō. Kwa pu mē awjanā nē hwȳr pamōr kêt nē nà? Anē.

¹⁴ Hāmri nhūm mē inhma nē hprī hā mē inhmā
harē nē mē inhmā:

—Nà na pre ty.

15 Nom kormā à nē hikwŷta ã na pa hwŷr inhmôr kêt nē. Tâ kot paj ma hwŷr mō nē hã mẽ amã ixàhpumunh tŷx ã amnhĩ to amnhîrît. Ka mẽ ja hã ixpumu nē amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpêr tŷx o ri apa. Æ mẽ ate amnhĩ nhîpêx anhŷr kaxyw na pa kormā à nē nôr ã hwŷr inhmôr kêt nē. E ma pu mẽ hwŷr. Anê.

¹⁶ Hāmri nhūm mē inhīō pē Tomas pihpohti tee
ri ā kapēr anhýrja ā kuma nē mē inhmā:

—Tōe ma pu mē hkôt. Kê mē mamrī hkôt mē pahto hpimrātā mē panhīmex pa ri. Anē.

¹⁷ Tā pa mē ma hkōt mē hwȳr mō nē ra Rajare nhō krī hwȳr ixpôx o mō hāmri nē harēn̄h ma. Ra htyk nhūm mē kot haxār ā arīgro pē kwat ā harēn̄h ma.

18-19 Nhūm Matre mē Marir wa hkamy ho hamak xàj arī mȳr o hkrī. Jakamā nhūm Ijaew kwȳjaja Jerujarē rūm ma wa hwȳr mra. Mē kot wa kām kapēr nhūm tokyx akupȳm tām wa hkrā kaxyw nhūm mē wa hwȳr mra. Wa õ krī pē Petānja Jerujarē hwȳr ām 3 kirōm pix jakamā nhūm mē ma wa hwȳr mra nē wa kuri wa kām kapēr o hkri.

20 Rōm nhūm Matre Jejus hpôx o mōr ā harēnh ma nē kànhmā xa nē man mē ixitkā tē. No nhūm Marir arī mŷr o nhŷ nē hkôt htēm kêt nē.

21 Hāmri nhūm Matre mē ixitkā tē nē mē ixkaxpa nē Jejus pumu nē mŷr kamā kām kapēr nē kām:

—Hêxta gâà nē Pahihti. Na pre ra wa iixkamy wa ixpê ty. Kop apu jar mē iixkôt ri apa ronhŷx pre htyk kêt nē. Xê mon ka pre we tokyx mē ixwŷr atêmre hkêt nē?

22 Tā na pa arī akôt ijamaxpēr tŷx nē. Kot kaj mêmoy tā tanhmā Tîrtûm wŷr to nhūm ama nē tanhmā amā mêmoy to. Ra ixté ja hā apumunh mex kēnā. Anē.

23 Hāmri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Kwa tee ri ajamaxpēr nē akaprī hkêt nē. Koja akamy akupŷm war amā htîr kām ga. Anē.

24 Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Ma koja anē. Nhŷrmā Tîrtûm kot mē piitā akupŷm mē ho htîr xà hā arîgrotā ā koja akupŷm htîr. Anē.

Kamy akupŷm htîr ā harēnh mar tā Jejus kot akupŷm ho hfîr tokyx anhŷr ā hkamnhîx kêt nē ā kām kapēr anē.

25-26 Jakamā nhūm kām:

—Nà pa na ixpê akupŷm mē ho mē htîr xwŷnh. Jakamā mē kot amnhî kaxyw iixkôt hamaxpēr nē iixkôt amnhî xunhwŷr xwŷnhjaja koja mē htyk tā koja mē hkarō Tîrtûm mē wa ixri htîr tûm nē mex nē pa ho pa. Xà ate ja kaxyw iixkôt ajamaxpēr tŷx nà? Anē.

27 Hāmri nhūm Matre kuma nē kām:

—Xê nhūm. Apê Tīrtūm Kra hā na pre mē ixkaxyw axām. Ka na pa htem amnhī wyr akām ijamat o ixpa. Anē.

Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nà ām hāmri na ka ā ijarēn anē. E ma akupym tē nē atōx mā anē kē tokyx man ixwyr tē pa omu. Anē.

²⁸ Hāmri nhūm kuma nē ma akupym tē. Hāmri nē Marir wyr axā nē kām Jejus jarē. Köt mē hkri xwÿnhjē hkax ā kām harē nē kām:

—An xē hāmri amyr kēt nē. Na ra mē pajahkre xwÿnhta hpox o mō nē mūtar nhý nē atā karō. Anē.

²⁹ Hāmri nhūm kuma nē kānhmā xa nē ma mē ixwyr htēm kurē kumrēx.

³⁰ Hāmri pa mē kormā krīm ixpox kēt nē. Arī Matreja Jejus wyr htēm xā kamā arī ixkri.

³¹ Jakamā nhūm Matre ma tē nē Marir mā Jejus jarē nhūm kato nē man mē ixwyr tē. Hāmri nhūm Jerujarē rūm wa hwyr mē mrar xwÿnhjaja omu nē htyx kot hkamy hā pika pumunh nē myr kaxyw htēm ā hkamnhix nē man hkot mra.

³² Hāmri nhūm Marir mē hkukamā mē ixwyr tē nē Jejus pumu nē hpar pē tēm nē kām kapēr pē hipō nē myr o nhý. Nē kām:

—Hēxta gāà nē Pahihti. Na pre ra wa ijkamy wa ixpē ty. Kop apu jar mē ijkot ri apa ronhyx pre htyk kēt nē. Hö mon ka pre we tokyx man mē ixwyr atēmre hkēt nē? Anē.

³³ Hāmri nhūm Jejus kuma nē myr ā omu. Nē hkot mē mrar xwÿnhjaja mē myr ā mē omu nē kām mē hkapri nē.

³⁴ Hāmri nē mē kām:

—Nhỹri na ka prem haxà? E mẽ hwȳr ixto tẽ pa omu. Anẽ.

Hāmri nhūm mẽ kuma nẽ ma hā pyka hwȳr mẽ ixto mō

³⁵ nhūm Jejus mẽ uràk nẽ hwȳr mȳr o tẽ

³⁶ nhūm mẽ ja hā omu nẽ axpēn mā:

—Kwa mān kām hapē htȳx. Hā na ho ama nẽ hwȳr mȳr o tẽ. Anẽ.

³⁷ Nom nhūm mẽ hkwȳjaja axtem nẽ mẽ kām:

—Tk. Ra kot no hkre xwȳnhta o mex tā mo na we tokyx man kormā htīr ri hwȳr htēm nẽ omunh nẽ akupȳm ho mex kêt nẽ? Anẽ.

Jejus kot akupȳm Rajare ho htīr ā harēnh

³⁸ Tā pa mẽ ra kēn kre kamā mẽ kot Rajare jaxàr xàta wȳr ixpôx o mō nhūm Jejus hkaprī nẽ hwȳr tẽ nẽ omu. Nhūm prem ra kēn rax o hitom

³⁹ nhūm omu nẽ mẽ kām:

—E mẽ akwȳjaja nhām inhmā nê kahē xà mẽ. Anẽ.

Hāmri nhūm Matre kuma nẽ tee ri hamaxpēr nẽ kām:

—Xê ma Jejus. Mẽ ri ā anhȳr kêt nẽ. Ra htȳk ā arīgro kēp 4 kēnā. Mān ra hkatōk nẽ hkro htȳx kumrēx. Anẽ.

⁴⁰ Hāmri nhūm kuma nẽ kām:

—Kwa ri ā ajamaxpēr anhȳr kêt nẽ Matre. Na pa ra amā ixkapēr nẽ amā ixkapēr o: “Kot kaj amnhī kaxyw ixkōt ajamaxpēr tȳx nẽ. Hā kot kaj Tīrtūm mẽ wa ixihtȳx o wa ixihtȳx xàja pumu.” Anhȳr o amā ixkapēr. Jakamā kwa ja kaxyw Tīrtūm mẽ wa ixkōt mān ajamaxpēr tȳx nẽ hkêt wehe. Anẽ.

Hāmri nhūm kuma nẽ kām:

—Ma ãm hāmri na ka inhmā akapēr. Ma kot paj kaxyw war amā ijamaxpēr tÿx nē. Anē.

41 Rôm nhūm mē kām nhām kēn jakwa kre kahē xà mē. Hāmri nhūm Jejus Tīrtūm mā amnhī jarēnh kaxyw kānhmā kaxkwa hwÿr rīt nē kām:

—Pa Papaj. Nà na pa hte tanhmā mēmoj tā awÿr to ka inhma nē tanhmā inhmā mēmoj nhīpêx to. Amex o amex Papaj.

42 Na ka hte ã inhmā amnhī nhīpêx anē. Tā pa jajē noo mā ã amā ixkapēr anē. Ate inhmar nē tanhmā Rajare hto nhūm mē kot ja hā ixpumunh nē ixte anhÿ hā pix mā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ri ixpa hā ixpumunh kaxyw. Nē ka ate mē hwÿr inhmēnh ã apumunh kaxyw. Anē.

43 Nhūm pre ã Tīrtūm mā kapēr anē. Hāmri nē kÿx pê Rajare mā kapēr nē kām:

—Pa Rajare. Kwa tokyx kānhmā nhÿ nē amnē mē ixwÿr tē nē akato. Anē.

44 Puh nhūm akupÿm htÿr nē hkupu xà rāhā tē nē mē ixwÿr kato nē xa. Arī hkuk nē īhkra nē hpar kupu rāhā mē ixwÿr kato nē xa. Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Kwa mē atō nē kupu xà hpôt kê ma akupÿm ūrkwy hwÿr tē. Anē.

45 Hāmri nhūm mē kot Marir mē Matre wa hwÿr mrar xwÿnh kwÿjaja ã Jejus kot Rajare nhīpêx anhÿr ã omu nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿr kurê kumrēx.

46 Nom nhūm mē hkwÿjaja axtem nē omu nhūm ja mē kēp omnuj nē. Jakamā nhūm mē ma Parijew nhō xwÿnhjê hwÿr mra nē mē kām harē.

Mē kot Jejus pūr ā amnhī grōnh

Matēwre 26.1-5; Makre 14.1-2; Rukre 22.1-2

⁴⁷ Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja tee ri Jejus kot akupÿm Rajare ho htīr ā harēnh ma hāmri nē patre krāhtūmjē mē amnhī wÿr mē inhō juisti ho akuprō nē axpēn mā Jejus o kapēr punuj pē hā axpēn mar o hkrī. Hāmri nhūm mēhō mē kām:

—Kwa tanhmā kot puj mē ho? Na ra mē kām mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr rax o pa.

⁴⁸ Kot puj mē ām omu nē tanhmā ho hkêt nhūm mē pahkwÿjaja kot ā amnhī nhÿpêx anhÿr ā omu nē htÿx ām hāmri ā kot amnhī nhÿpêx anhÿr ā hkamnhix. Hāmri nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿ. Jao ra amnhī kaxyw kēp mē õ pahihti hā ām. Koja mē ā amnhī nhÿpêx anē nhūm Rōm kamā pahihtija mē kot kator nē hpānhā Jejus xām ā harēnh ma. Hāmri nē gryk xàj mē pahwÿr õ pôristi hkwÿ rē nhūm mē pahwÿr mra nē mē panhímex pa nē Tîrtûm nhôrkwÿ grành pa. Kwa tanhmā kot puj wem tokyx amnhī nē ho? Anē.

⁴⁹ Hāmri nhūm Kajpas mē kām kapēr. Kajpasja na pre amgràja kamā kēp mēõ patre nhō pahi maati. Jakamā mē kām:

—Nà na pa ra ijamaxpēr. Kwa mē inhma.

⁵⁰ Nà kot puj mē hpîr tokyx anē kêt tapxipix ty pu mē arī myrpê pahpiitā pajamakêtkati nē ri papa. Anē.

⁵¹ Nhūm pre ā mē kām kapēr anē. Nom amnhī krâ hkôt ā mē kām kapēr anhÿr kêt nē. Arī kēp mēõ patre krāhtūmjē nhō pahi maati jakamā Tîrtûm nhÿ hā Jejus kot Ijaew nē tykja kukamā ā harēnh anē. Nom ja hā amnhī pumunh kêt nē.

⁵² Na pre Jejus mē ixpē Ijaew pix nē htyk kêt nē. Krī piitā hkôt Tīrtūm krajē nē na pre ty. Mē piitā mē kot axpēn to hkwȳ nē ri axpēn to pa kaxyw na pre mē nē ty.

⁵³ Hāmri nhūm ã Kajpas mē kām kapēr anē nhūm mē inhō pahijaja kuma nhūm ja mē kām mex nē. Jakamā nhūm mē kot tanhmā Jejus ã àmnênh to nhūm mē kot mē kām tanhmā hpīr to kaxyw ã axpēn mar anhȳr o pa.

⁵⁴ Jakamā nhūm Jejus axte mē noo mā ri pa hkêt nē. Hāmri ma krī pē Epraī hwȳr ma mō. Pa mē hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ma hkôt ixpa. Epraīja kapôt ã krī na pre. Jakamā pa mē ma hwȳr mō hāmri nē kamā ri ixpa.

⁵⁵ Tā nhūm arīgro pē Pasja ra ahtēp o mō. Am-nepêm finat Mojes kot Ejit rūm mē panhīgētjē kator mā hamaxpēr kaxyw na pa pre htem hā ixkīnh kaxyw Pas ã Jerujarē hwȳr akuprō. Na pa pre htem hwȳr pōj nē kamā Tīrtūm noo mā mē inhmx kaxyw tanhmā amnhī nhīpēx to.

⁵⁶⁻⁵⁷ Jakamā nhūm ra Ijaew ohtō nē ma Jerujarē hwȳr pa. Nē kām Jejus pumunh prām xāj Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre wȳr mra nē hwȳr agjē nē kamā hapēr nē axpēn mā:

—Kwa nok? Xà koja mē hpakīnh wȳr mōr kêt nē nà? Anē.

Nhūm Parijew nhō xwÿnhjē mē mē inhō patre krāhtūmjaja haxwȳja hapēr o kuhē. Nom mē kot axtem nē unē nē haxàr kaxyw. Jakamā mē kām hā karō nē mē kām:

—E kēr ka mē nhȳri Jejus pumu nē man mē ixwȳr mra nē mē inhā harēnh kurē kumrēx. Anē.

12

Marir kot Jejus kuxwa hā harēnh

Matēwre 26.6-13; Makre 14.3-9; Rukre 7.36-50

¹ Tā nhūm ra Pas wyr apkati grêre. Ra hwyr apkati kēp 6. Jakamā pa mē ma akupym krī pē Petān wyr Jejus kōt mō. Jejus kot akupym Rajare ho htīr xwÿnhta mē õ krī hwyr pa mē akupym mō nē Rajare nhōrkwy hwyr pōj nē mē hwyr agjē.

² Hāmri nhūm mē Jejus pumu nē hkīnh nē. Nē mē inhmā mēmoj mex nhīpēx pa mē ixāpkur o ixkrī. Nhūm Rajare haxwÿja mē ixkutā apkur o nhÿ. Nhūm htōx Matre mē inhmā mēō ho pa nē mēsti hā unhwyr o xa.

³ Hāmri nhūm wa htōx Marir Jejus kukamā tanhmā hamaxpēr to nē hamaxpēr o:

—Ma kot paj tokyx mē kot mē ixpē hpřr kukamā mē hkuxwaxà ho hkuxwa. Anē.

Hāmri nē kàx rax kām mē hkuxwaxàja py nē o tē. Ra rit kahti hkōt hitep xà nhūm kupy nē hwyr o tē. Mē kot mēmo htwym o mē hkuxwaxà mex nhīpēxja na pre hā kàxpore xohtō rax kumrēx. Jakamā nhūm kupy nē Jejus wyr o tē nē hpar ā hkapřr pa nē amnhī krā hkī ho hpar grā ho nhÿ nhūm ra ixxre kuxwa htýx kumrēx.

⁴ Hāmri nhūm mē inhiō pē Jut Kariotja. Kot kormā mē īhkram Jejus nhōr mā xwÿnhta tee ri ā kot amnhī nhīpēx anhÿr ā omu nhūm ja kēp omnuj nē

⁵ nhūm mē inhmā:

—Tk. Kwa pēr mē hkuxwaxà hā kàxpore xohtō rax kumrēx tā nhūm ri axtem nē Jejus par ā hkapřr pa. Mo na ma o htēm nē ho wēnē nē hpānhā kàxpore ho rax nē hpyr nē ho mē kēp amrakati

xwÿnhjê nhÿpêx kêt nẽ? Kot ho wënê ronhÿx hpãnhã kàxpore ho rax kumrëx nẽ kupy nẽ ho m moj jaapr r rax o rax. T  axtem n  amar  Jejus par   hkap r pa. An .

6 Te k m m k p amrakati xwÿnhj e jap  pyr k t  k m m  hap  hk t.  m h x rom   kap r an . Na pre hte m  inhm  m  ixk xpore jam  n  m  ixk t m  inhm  ham r o pa. Nom t h  axtem n  m  ixp  hkw y ho ahk  n  ho amnh m m moj jaapr . Jakam  Marir kot m  hkuxwaxà ho hap  par   omu n  tee ri hp nh  k xpore rax m  hamaxp r n  kam  gryk n    m  inhm  kap r an .

7 H mri nh m Jejus amnh  t  hamaxp r   omu n  k m:

—Tk. Kwa tanhm  k m ak p r to hk t n . Ixtyk nh m m  kot ixkuxwa hkukam  na   inh p x an .

8 Na hte m k p amrakati xwÿnhjaja m  ak t pa r h n . Ka m  am  m mo ar igro h  tanhm  m  ho ajuta hto hpr m n  r  m  ho ajuta n  m  k m m moj g . No k t pa kot paj ri m  ak t ixpa ka m  ixto mex ry ho apa hk t n . Kot paj tokyx m  apiit  m  are. Jakam   m h mri na   inh p x an . An .

Patre kr ht mjaja kot Rajare h  amn nh   har nh

9 R m nh m Jerujar  nh o xw yhjaja ra Jejus Pet n w yr hp x   har nh ma n  kot omunh m  ma hw yr mra. No  m tapxipix pumunh m  hw yr mrar k t n . M  n n kot akup m ho ht r xw nhta pumunh m  nh m m  ma hw yr mra.

10-11 Na pre ra Ijaew oht  n  Jejus kot akup m Rajare ho ht r   har nh ma h mri n  m  inh  patre kaga n  Jejus k t amnh  xunhw y. Jakam  nh m patre kr ht mjaja tee ri ja h  m  omu n  axp n m :

—Nà kot puj mē Jesus pix pīr kêt nē. Kot puj mē määñen hñkot Rajare pī hñmri nhñm wa hixi hamē mē kēp hapēx japēr. Anē.

Jesus kot Jerujarē hwÿr àr ã harënh

Matêwre 21.1-11; Makre 11.1-11; Rukre 19.28-40

¹²Tā nhñm apkati nhñm Ijaew Jerujarē kamā mē hkñnhja kryx nē Jesus ra mē hwÿr àhtêp o mõr ã harënh ma.

¹³Hñmri nē axpēn mā:

—Kwa ma pu mē mõ nē pô hkwÿ jakà nē kutā ho mra. Anē.

Hñmri nē hkwÿ jakà nē hamÿ nē ma kutā ho mra. Hñmri nē ra hkaxpa nē omu nē hkñnh nē. Nē kām:

Pa. Nà ãm hñmri na ka mē ixwÿr mõ. Tîrtûm na pre mē ixwÿr amē ka ã amõr anē.

Tîrtûmja mex o mex. ãm hñmri na pre mē ixwÿr amē.

Kot kaj mē inhõ pahi hpânhã mē ixto amnhïptär o ri apa. Anē.

¹⁴Hñmri nhñm Jesus nhÿri jumënré pumu nē hwÿr tē nē hã nhÿ nhñm mē pimràatã ma akupÿm Jerujarē hwÿr mõ. Tîrtûm kapêr ã kagà htûm ra kot ja jarënh kot:

¹⁵Pa Jerujarē nhõ xwÿnhjaja. Kwa mē tee ri amnhï kukamä ajamaxpêr ho amã ma hkêt nē.

Ota mē anhõ pahi nyw ra mē awÿr jumënré hã nhÿ nē hpôx o tē. Anē.

¹⁶No Jesus kôt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjaja pa mē ã kot amnhï nhïpêx anhÿrja ã omu nē tee ri hkukamä ijamaxpêr nē axpēn mā:

—Kwa mo na ri ã amnhï nhïpêx anē nē jumënré hã nhÿ nē mē hkôt mõ? Anē.

Tā nhūm arīgro hō hā ty nē akupȳm kaxkwa hwyr̄ api pa prem hā omu hāmri nē kormā Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot hkukamā ā harēnh kot anhýrja mā ijamaxpēr kurē kumrēx. Hāmri nē axpēn mā harēnh o:

—Kwa ām hāmri na Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot ra ā Kraja jumēnre hā ūr̄ nē mē hköt mōr ā hkukamā kot harēnh anhýrta. Anē.

¹⁷ Hāmri nhūm Jejus kot Rajare mā kapēr pē akupȳm ho htīr̄ ā omunh xwÿnhjaja arī nhām mē hkwýjē mā ujarēnh o pa.

¹⁸ Nhūm mē kuma nē ma Jejus wyr̄ omunh mā mra.

¹⁹ Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja tee ri ja hā mē omu nē axpēn mā:

—Kwa na pu mē tee ri Jejus nē mē kām pakapēr kapry nhūm mē pamar kēt nē ra piitā hköt amnhī nhípēx o pa. Kwa nà. Anē.

Ijaew kēt xwÿnhjē jarēnh

²⁰ Tā nhūm ra Gres kwÿjaja Ijaew kôt hkīnh kaxyw ma Jerujarē hwyr̄ mē hköt mra nē mē īhkō hā Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh o hköt mra.

²¹ Jakamā nhūm mē nhýri mē inhīo pē Firipti pumu nē hwyr̄ mra. Firipti kēp pyka pē Garirej kamā krī pē Pesēj nhō xwÿnh nhūm Gres nhō xwÿnhjaja omu nē hwyr̄ mra nē kām:

—Pa. Kwa na pa mē inhmā Jejus pumunh prām nē. Tanhmā kot pa wem amnhī to nē omu nē kām ixkapēr? Anē.

²² Hāmri nhūm mē kuma nē ma Andre hwyr̄ mē o mra nē kām mē harē. Hāmri nē wa ma Jejus wyr̄ mē o mra nē kām mē harē nē kām:

—Pa Pahihti. Ota Gres nhō xwÿnhjaja kām apumunh prām nē awÿr mō. Mē pahkñhā mē kēp Ijaew kêt tā mē kām apumunh prām nē. Anē.

*Jejus kot amnhī kukamā amnhī jarēnh
Matêwre 16.24-28; māänēn Apokarip 2.10, 12.11*

²³ Hāmri nhūm Jejus mē omu nē mē kām tanhmā amnhī jarēnh to. Kot mē ohtō nē mē nē htyk nhūm mē kukwak ri Tīrtūm wa kuri htīr tūm nē pa ho pa hā mē kām amnhī jarē nē mē kām:

—Nà na ra ixtyk ā arīgro hwÿr apkati grêre. Ixpê Tīrtūm kot mē akaxyw ixām xwÿnh jakamā kot paj mē apiitā mē anê ty hāmri nē akupÿm ixfr nē ma kaxkwa hwÿr akupÿm api.

²⁴ Mē axohtō nē nhÿrmā Tīrtūm mē wa ixri atīr tūm nē apa ho apa kaxyw kot paj ā amnhī nhÿpêx anē. Kwa mē ā ixte amnhī jarēnh anhÿrja ma nē mē amnhī krām haxàr tÿx nē ri hā apa. Te ixte mēmo hy kot amnhī nhÿpêx pyràk. Na htem pikap hagjê nhūm te htyk pyrà nē pi ka kaxwÿnh kām hikwÿ. Tā gaa nē higrōt nē hprêk nē ô. Nē ô rax kumrêx. Hyja pyxire nē hikwÿ htā kamā ô rax kumrêx. Nom koja mē hkre hkêt nē nhūm ô hkêt nē. Na hte ā mēmo hyja amnhī nhÿpêx anē. Ja pyrà nē kot paj mē anê ixtyk kêt nē te mē kot mēmo hy hkre hkêt nhūm hprêk nē ô hkêéta pyràk ka mē ixxukwak ri Tīrtūm mē wa ixri atīr tūm nē apa hkêt nē. Jakamā kot paj mē anê ty nhūm mē ijaxà. Hāmri pa akupÿm ixfr ka mē axohtō nē ixxukwak ri wa ixri atīr tūm nē apa ho apa.

²⁵ —Nē koja mē ixpî pa mē anê ty. Tā mē ate ixkôt amnhī nhÿpêx o apa xwÿnhjaja. Koja mē ixtā mē apar mā tā kwa kér ka mē atyk pymaj ixxaga

hkêt nē. Kwār mē māmrī tanhmā ixtā mē ato ka mē nhýrmā Tírtūm mē wa ixri axte amnhī xà kamā ajamak kêt kumrēx nē atīr tūm nē amex nē apa ho apa. No kot kaj mē ixfñhā jar amā amex pix prām hāmri nē nhýrmā wa ixri atīr tūm nē apa hkêt nē.

26 Kot kaj mē ã ixfñkot amnhī nhýpêx anhýr o ri apa hāmri nhūm mē kot inhýpêx pyràk o mē anhýpêx. Hāmri ka mē nhýrmā ma ixfñkot kaxkwa hwýr api nē kamā ixri atīr tūm nē apa ho apa. Hāmri nhūm Inhýpêxà ixtā mē apumu nē mē ato mex kumrēx. Anē.

*Tírtūm kot Jejus mā kapēr ã harēn
Matêwre 3.17, 17.5*

27 Tā nhūm Jejus tee ri amnhī kukamā htyk mā hamaxpēr nē hkaprī htýx nē. Nē hköt mē ixpa ho mē ixpa xwýnhjê mā amnhī jarē nē mē inhmā:

—Hêxta waa nē. Na pa tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr. Nē tee ri amnhī xà htýx kamā ijamak kukamā ijamaxpēr pê ra amnhī kamā ixkahak nē. Nom ixte pika piitā hköt mē kot ixfñkot amnhī xunhwýr xwýnhjê nē ixtiyk kaxyw ixwrýk kēnā. Jakamā kot paj Inhýpêxà kot mē kēp ixpytar kaxyw tanhmā amnhī to hwýr to hkêt nē. Anē.

28 Hāmri nē hpānhā Hipêxà mā kapēr nē kām:
—Pa Papaj. Ām mēmoj pixi na inhmā hprām. Kê mē piitā ixfñkukwak ri amex o amex ã apumu. Ja na kêt inhmā hprām týx kumrēx.

Anhýr o Tírtūm mā amnhī jarē. Hāmri nhūm kuma nē kaxkwa rūm kām kapēr. Kìxpê kām kapēr nē kām:

—Nà na pa pre ra ã mē kām amnhī to amnhírit anē nhūm mē ja hā ixpumu. Tā kot paj axte

akukwak ri amnhī to amnhīrīt nhūm mē piitā axte inhmex o inhmex ã ixpumu. Anē.

29 Nhūm pre ã Tīrtūm Jejus mā kapēr anē. Hāmri nhūm mē kot mē ijkuri mar o kuhē xwÿnhjaja kuma no ãm hprī hā kot kām tanhmā kapēr toja mar mex kêt nē. Nē htÿx ho ãm mēmoj tā hkamnhīx. Jakamā nhūm mē hkwÿjaja axpēn mā:

—Kwa mo na wehe? Na mān katōtōk nà? Anē.

Nhūm mē hkwÿjaja mē kām:

—Nà na katōtōk kêt. Tīrtūm kapēr o wrÿk xwÿnh mān tanhmā kām kapēr to. Anē.

30 Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—Nà Tīrtūm tām na inhmā kapēr. Nom pa ixte mar kaxyw inhmā kapēr kêt nē. Mē kajaja mē ate ixtā mar kaxyw na kÿx pê ã inhmā kapēr anē. Anē.

Hāmri nē mē kām:

31 —E hāmri. Kot paj tokyx mē apiitā mē ate amnhī tomnuj pānhā amnhīrer kaxyw tanhmā amnhī nhīpēx to. Jao māänēn Satanasti pê hihtÿx xà ho ijapēx.

32 Koja mē pī kahpa hā inhō pa kÿxpē ajēt. Tīrtūm kot mē awyr inhmēnh tā nhūm mē ã inhīpēx anē pa ty. Jakamā koja pika piitā hköt mē ohtō nē ijköt amnhī xunhwÿ nē amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr rāhā ho pa. Anē.

33 Mē ixte tanhmā htyk to hā harēnh mar kaxyw nhūm pre ã mē inhmā amnhī jarēnh anē.

34 Hāmri nhūm mē kot mē ijkuri mar o kuhē xwÿnhjaja tee ri kot htyk ã amnhī jarēnhja ma nē kām:

—Kwa mē ixte amnhī wÿr kamā ijamat o ixpa xwÿnhja htÿr tūm nē pa ho pa xwÿnh na. Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot ã harēnh kot anhÿr tā ka ã

ri mē kot apīr nhūm atyk ā amnhī jarēnh anē. Ate Tīrtūm kot mē ixwȳr amēnh xwȳnh ā amnhī jarēnh tā ā ri atyk ā amnhī jarēnh anē. Kwa xà apē mē ixte amnhī wȳr kamā ijamat o ixpa xwȳnh kēt? Anē.

35 Hāmri nhūm mē kuma nē amnhī tā mē kām:

—Tȳ ixpē tām kēnā. Tā kot paj tokyx mē are. Jakamā kēr ka mē ixte arī mē akamā ixpa ri ixtōt amnhī xunhwȳ nē amnhī kaxyw ixtōt ajamaxpēr o ri apa. Te ixpē kanē hpōk pyrāk jakamā na pa hte mē kām Tīrtūm kapēr o mē ahkre o ri ixpa. Nom kot paj kritpēm mē akōt ixpa ry hkēt nē. Jakamā kwa kēr ka mē tokyx te mē kot kanē hpōk nhīrā kamā ri mē pa xwȳnh kot amnhī nhīpēx pyrā nē Tīrtūm kōt amnhī nhīpēx o ri apa. Kormā mē akōt ixpa ri. Kot paj tokyx ma mō nhūm te ra kamāt kō pyrāk. Na hte kamāt kō kamā mē pa xwȳnhjaja tee ri rīt mex mā nom rīt mex kēt nē. Nē mēmoj pumunh mex kēt nē.

36 Jakamā kwa mē tokyx ixte arī mē akamā ixpa ri amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr nē ixtōt amnhī xunhwȳ. Te ixpē kanē hpōk nhūm kamā mē arīt mex pyrāk. Jao ixpyrā nē te mē apē kanē hpōk nhīrā mex pyrāk o amnhī nhīpēx. Nē ixpyrā nē tām ri amnhī nhīpēx o apa. Anē.

Nhūm pre ā mē kām kapēr anē hāmri pa mē kēp ixtōt nē ma nhām mō.

Mē hkwȳjaja kot Jejus kōt hamaxpēr kēt ā mē harēnh

37 Na pre hte Jejus mē noo mā mē kot aa mēmoj pumunh kēt kwȳ ho anhȳr rax o pa. Tā nom nhūm mē ohtō nē hā omu nē ām hā omu nē kēp Tīrtūm kot mē pahwȳr mēnh xwȳnh ā hkōt hamaxpēr kēt nē.

38 Nom ra mē hkukamā Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o pa xwŷnh pê finat Ijaisja mē hkukamā ja hā mē harē nē hā kagà. Nē hā kagàja o:

Pa Pahi Maati. Nà ra ixte mē kām ajarēnh o ixpa ryy htā no nhūm mē inhma nē ām inhma.

Nē mē kot axihtŷx o axihtŷx ã ajarēnh mar tā no ām ajarēnh ma nē amnhī kaxyw akôt hamaxpēr kêt nē. Anē.

39 Mē kām Tīrtūm kapēr mar prām kêt jakamā na prem māänēn Jejus kēp Tīrtūm kot mē pahwŷr mēnh xwŷnh hkôt hamaxpēr kêt nē. Nhūm pre finat Ijaisja axte mē hkukamā ja hā mē harē nē mē hā kagà. Nē hā kagà ho:

40 Na pre Tīrtūmjā tanhmā amnhī nē mē hkrā hto nhūm mē hkôt hamaxpēr kêt nē.

Ra mē kot hihtŷx o hihtŷx ã omunh tā omu nē ām omu.

Nē mē kot kapēr mar tā amnhī tomnuj kaga hkêt nē.

Nē Tīrtūm kot mē nē mē kot amnhī tomnuj o hapêx prām xàj hkôt amnhī xunhwŷr kêt nē. Anē.

41 Kormā Jejus mē hwŷr wrŷk kêt ri nhūm finat Ijaisja hpimtir kām kot amnhī to rax kumrēx ã omu nē hkukamā ã harēnh nē hā kagà anē.

42 Hāmri nhūm Ijaew krāhtūm kwŷjaja hkwŷjê rom amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷ. Tā Parijew nhō xwŷnhjaja kot ã mē kot amnhī nhîpêx anhŷr ã mē harēnh mar pymaj ja hā amnhī to amnhîrît kêt nē. Mē kot Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkreja nē mē kator pymaj nhūm mē kām amnhī to amnhîrît kêt nē.

43 Na prem hamaxpēr o:

—Nà kot paj ja hā amnhī to amnhīrīt nhūm mē amnhī nē ixtomnuj nē. Hāmri nē amnhī pyrà nē axpēn mā inhmx ā ijarēnh kêt nē.

Anhŷr o mē umaj amnhī kukamā hamaxpēr o pa. Nom Tīrtūm tām kot amnhīm mē mex ā mē harēnhja nhūm mē hkukamā hamaxpēr kêt nē.

Jejus kot Hipêêxà nhŷ hā kapēr ā harēnh

⁴⁴ Nhūm Jejus axte mē kām kapēr nē kŷx pē kapēr nē mē kām:

—Nà koja mēhō amnhī kaxyw ixfôt hamaxpēr hāmri nē ixfôt pix mā hamaxpēr kêt nē. Māänēn amnhī kaxyw kot mē awŷr inhmenh xwŷnhja kôt hamaxpēr.

⁴⁵ Wa ixte amnhī nhîpêxja te tipxi pyràk jakamā koja mē tanhmā ixte amnhī nhîpêx to hā ixpumu nē te kot Tīrtūm kot amnhī nhîpêx ā omunh pyràk.

⁴⁶ —Nē te ixpê kanê hpôk nhūm inhîrâ kamā mē apa pyràk kaxyw na pre Inhîpêêxà mē awŷr inhme pa mē awŷr wrŷ. Ixte kapēr o mē ajahkre ho ri mē akôt ixpa kaxyw. Jakamā koja mēhō amnhī kaxyw ixfôt hamaxpēr nē ixfôt amnhī xâm hāmri nē te kanê hpôk nhîrâ kamā rît mex o pa pyràk o amnhī nhîpêx. Jao amnhī nhîpêx nyw o amnhī nhîpêx o pa.

⁴⁷⁻⁴⁸ No mē kot ixkapēr mar nē ām mar xwŷnhjaja te māänēn Inhîpêêxà kapēr mar nē ām mar pyràk. Mŷrapê koja mē nhŷrmā ma kuwy hwŷr pa nē mē kot amnhī tomnuj mŷrapê kamā pa ho pa. Tā no ā mē ate amnhī nhîpêx anhŷr o ri mē apa kaxyw na pa pre mē awŷr ixwrŷk kêt nē. Ixte mē ate amnhī tomnuj pānhā amnhîrer par kaxyw na pa pre mē awŷr wrŷ.

49 —Nē na pa hte amnhī krā hkôt tanhmā ri mē amā ixkapēr to ho ri ixpa hkêt nē. Ām kot mē awȳr inhmēnh xwȳnhja nhȳ hā na pa hte tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri mē akôt ixpa.

50 Tā mē kot Tīrtūm kapēr mar nē amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr xwȳnhjaja koja mē nhȳrmā wa ixri htīr tūm nē mex nē pa ho pa. Jakamā na pa hte tanhmā kot inhmā karō hto xà hkôt pix mā tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri ixpa. Anē.

13

*Jejus kot hkwȳjē hpar kuhōnh ã harēnh
Rukre 22.24-27*

1 Tā nhūm ra Pas ã mē ixkīnhta ahtēp. Pas ã na hte mē ixpē Ijaewjaja axpēn wȳr akuprō nē hā ôwēhti hkra nyw pa nē ho anē nē hkur o ixkrī. Amnepēm Tīrtūm kot pika pē Ejit rūm mē inhīgēxjē kator kaxyw nhūm mē nojarēt nē ã hkwȳ hpar nē ho anhȳr nē hkwȳ hkurta pyràk. Na prem nojarēt nē mē hkra my kot wa mē kēp htyk pumaj ôwēhti hkra nyw kwȳ hpa nē ho anē nē īhku. Jakamā nhūm arī mē ixpē mē hkanrēhā mē htāmnhwȳjaja ã mē kot amnhī nhīpēx anhȳrja mā ijamaxpēr nē hā ixkīn kaxyw mē uràk nē hkwȳ hpa nē kuku. Jakamā nhūm ra Pas ahtēp nhūm Jejus amnhī kukamā tanhmā hamaxpēr to kurē kumrēx. Ra ma akupȳm Hipēêxà hwȳr àpir xà hā arīgro hwȳr apkati grêre. Jakamā nhūm akupȳm nojarēt ã amnhī pumu nē kām mē pahte hkôt amnhī xunhwȳr xwȳnhjē japē jakamā kām mē pajapē rāhā mē panē htyk mā.

2 Tā nhūm myt axà pa mē Pas ã ixàpkur o ixkrī. Nhūm Simāw Kariot kra Jut Kariotja māänēn mē

ixkutā apkur o nhŷ. Kêp mē ixkwŷ htā nhūm pre Satanasti tanhmā hkrā hto nhūm ra axtem nē kot mē kām Jejus kurê xwŷnhjê nhīhkram haxàr kaxyw.

3-4 Tā pa mē kormā axpēn kutā ixàpkur kaxyw ixkrī hpa nhūm Jejus kànhmā xa nē hinôkà kapā nē toajti py nē ho amnhī krax pre. Kot amnhī to rax ã amnhī pumunh tā ja hā amnhī to jarkrar pē tanhmā ri mē inhnoo mā amnhī nhīpêx to ho pa hkêt. Kêp mē inhō pahi htā te kēp mē inhmā àpênh xwŷnh pyràk o amnhī nhīpêx o pa.

5 Jakamā toajti py nē ho amnhī krax pre nē pasiiti hō py nē kamā gô hkwŷ ru nē ho mē ixpar kuhō nē toajti o mē ixpar grà ho mō.

6 Æ mē inhīpêx anhŷr o mō. Pê ra hpānhā Simāw Pêtre hpar kuhōnh kaxyw nhūm tee ri amnhī tā omu nē kām:

—Tk. Kwa apê inhmā axàpênh xwŷnh kêt kēnā kot ka kêt ri axtem nē ixpar kuhō Pahihti. Apê mē inhō Pahi kēnā kot ka kêt ã mē inhīpêx anē. Anē.

7 Hāmri nhūm kām:

—Kwa nà. Kormā ate ja hā amnhī tā ixpumunh mex kêt. Nom kot kaj nhŷrmā aprī hā amnhī tā ixpumu. Anē.

8 Hāmri nhūm kām:

—Nà nom kot kaj ãm ixpar kuhōnh kêt nē. Kwarī. Anē.

Hāmri nhūm Jejus kām:

—Tōe. Kot paj apar kuhōnh kêt nē ka te apê ixkwŷ hkêt pyràk. Anē.

9 Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Tôe mamrī ixpar kuhōh. Nom ixpar pix kuhōh kêt nē. Māānēn inhīhkra kuhōh nē ixtuk kuhōh. Inhmā ixte apyràk prām tŷx kumrēx kēnā. Anē.

10 Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nà amŷkry hkôt mē wŷr xwŷnhjaja na htem mex nē axte wŷr kêt rāhā hikwŷ. Na htem ām amnhī par pix kuhōh nē hikwŷ. Ja pyrà nē Tīrtūm kot mē anē mē ate amnhī tomnuj ho hapêx par xwŷnhjaja te amŷkry hwŷr mē axwŷr nē amex pyràk. Ka mē te mē kot amnhī par pix kuhōhnta pyrà nē axte tanhmā amnhī tomnuj to hāmri nē Tīrtūm mā amnhī jarēh kurê kumrēx kē anē amnhī katut kôt ate amnhī tomnujta mē nē ho hapêx. Na pre ra mē anē mē ate amnhī tomnuj o hapêx. No ām mē apiitā hkêt. Ota arī mē anhōjā pyxire nē arī amnhī tomnuj rāhā ri pa. Jakamā te wŷr kêt nē arī grā htyk rax kām ri pa pyràk. Anē.

11 Nhūm pre ã Jejus mē inhmā kapēr anē. Ra kot hprī hā mē kot kām hkurê xwŷnhjē mā ōr mā xwŷnhja pumunh jakamā te wŷr kêt nē arī grā htyk rax kām ri pa pyràk ã ã harēh anē.

12 Tā mē ixpar kuhōh pa nē akupŷm hinôkà py nē haxà nē nhŷ hāmri nē mē inhmā:

—E mēmo kaxyw na pa we ã mē apar kuhōh anē? Kot paj ixprī hā mē amā amnhī jarē ka mē inhma.

13-14 Na ka htem ixto “mē ijahkre xwŷnh” nē ixto “pahihti” anhŷr o ijarēh o ri apa. Ām hāmri na ka htem ã axpēn mā ijareh anē. Ixpē mē ajahkre xwŷnh nē māānēn ixpē mē anhō pahihti htā inhmā mē ate tanhmā axpēn nhîpêx to ho apa hprām xàj na pa ã mē apar kuhōh anē. Tā kēr ka mē ixpyrà nē tanhmā axpēn to mex to ho ri apa.

¹⁵ Jao amnhī kuxwar axpēn to mex pē mēmoj to axpēn kutā anojarêt rāhā ho ri apa.

¹⁶ Kwa mē ixkapēr ma nē kām amnhī krām haxàr tŷx rāhā ho ri apa. Mē ate amnhī to rax o ijakrenh kêt. Te ixpē mē anhō patrāw nhūm mē ate inhmā tanhmā amnhī nhīpêx to ho apa xwŷnh pyràk. Nē te ixte mēmoj tā mē amā karō nhūm mē ate inhmā nē inhmā tanhmā mēmoj nhīpêx to pyràk. Tā te ixpē mē anhō patrāw pyràk tā pa ã mē apar kuhōnh anē. Ka mē amnhī tā ixpumu hāmri nē amnhī xwar tanhmā axpēn to ajuta hto ho ri apa. No ri axpēn pumu nē ajamaxpēr o: “Tk. Nà ixte amnhī to rax o hakrenh kēnā kot pa kêt ri tanhmā ho ajuta hto. Kê tām mān pa ixto ajuta.” Anhŷr o ajamaxpēr o ri apa hkêt nē.

¹⁷ —E na pa ã mē amā ixujarēnh anē. Kot kaj mē inhma nē ixujarēnh kôt ã axpēn nhīpêx anhŷr o ri apa. Hā kot kaj mē akīnh nē ri apa. Anē.

Jesus kot amnhī tā hā àmnênh xwŷnh o amnhīrít ã harēnh

Matêwre 26.20-25; Makre 14.17-21; Rukre 22.21-23

¹⁸ Nhūm Jesus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—Kot kaj mē apiitā mē akīnh nē apa hkêt nē. Ixte mē arênh xwŷnhjaja mē apiitā mē apumunh mex. Jakamā na pa Tîrtûm kot mē apiitā mē ate amnhī tomnuj o hapêx par kêt ã mē anhīoja jarē. Tîrtûm kapēr ã kagà htûm kot harēnh kot:

Ixkutā apkur o ūr xwŷnhjê hō koja axtem nē mē
kot kām ixkurê xwŷnhjê nhīhkram ijaxà. Kêp
ixköt pa ho pa xwŷnh tā koja axtem nē ã
inhīpêx anē.

Anhŷr o kot harēnh. Tā koja tokyx ã inhīpêx anē.

19 Nom kormā kot ã inhípêx anhýr kêt ri na pa hkukamā mē amā harē. Jakamā koja ã inhípêx anē ka mē ja hā ixpumu nē ra ixte amnhī kukamā mē amā amnhī jarēnhta mā ajamaxpēr nē ixpê Tīrtūm rūm mē awýr ixwrýk xwýnh kôt ajamaxpēr týx kurê kumrēx.

20 —Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krā kamā kām ajamaxpēr týx o ri apa. Koja mēhō ixte mē hwýr mē arēnh xwýnhjê hā tanhmā mē ato mex to. Hāmri nē te pa kot tanhmā ixto mex to pyràk. Nē koja mēhō tanhmā pa ixto mex to nē māänēn te kot mē awýr inhmēnh xwýnhta tanhmā ho mex to pyràk. Anē.

21 Nhūm pre ã Jejus mē inhmā kapēr anē. Hāmri nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē hkaprī nē mē inhmā:

—Hêxta waa nē. Nà kot kaj mē atō mē kot kām ixkurê xwýnhjê nhíhkram ijaxà. Kwa mē amnhī krā kamā ixkapērja mā ajamaxpēr týx nē. Anē.

22 Hāmri pa mē amnhī tā kuma nē tee ri axpēn pumunh o ixkrī.

23 Ixpê Juāw na pa pre ixpê Jejus kràmnhwý mex ã īhkô hā ixàpkur o inhýr

24 nhūm Simāw Pêtreja ixpumu nē inhmā nomgōr nē kawax pê inhmā:

—Kwa mē pahtō nhíxi hā hkukja nà? Anē.

25 Hāmri pa kuma nē Jejus mā kām:

—Kwa Pahihti. Mē ixtō koja we ã anhípêx anē? Anē.

26 Hāmri nhūm mē inhmā:

—Nà kot paj pāwti hō py nē guhkrax kām ho mry kagō nhek nē kot mē īhkram ijaxàr mā xwýnhta mā kugō ka mē hköt omu. Anē.

Hāmri nē kupy nē ho mry kagō nhek nē Simāw Kariot kra Jut Kariotja mā kugō nhūm kupy.

27 Pyrja kôt nhūm Satanasti tanhmā hkrā hto. Hāmri nhūm Jejus te kot kām amnhī to nojarêt pyràk o amnhī tā kām kapēr nē kām:

—E kwa tokyx nà. Anē.

28-30 Hāmri nhūm kuma nē kato nē ma kamàt kô kamā htēm kurê kumrēx. Hāmri pa mē ixàpkur o ixkrī xwÿnhjaja Jejus kot ã kām kapēr anhÿrja ã kuma nē tee ri hkukamā ijamaxpēr. Hāmri nē kot ma mē hkñh ã mēõ hwÿr japrôr kaxyw ma htēm ã hkamnhīx. Nhūm mē ixkwÿjaja axtem Jejus kot mē kēp amrakati xwÿnhjê mā mēmoj nhōr ã kām karō nhūm ma mē hwÿr htēm ã hkamnhīx. Kēp mē inhmā mē ixkàxpore jamār o pa xwÿnh jakamā pa mē ã ixtÿx mēmoj tā hkamnhīx anē.

Jejus akupÿm nojarêt nē mē kām mēmoj tā karō hā harēn

Matêwre 22.39-40; māänēn Wam Juāw 3.11-24

31-32 Hāmri nhūm Jejus mē inhmā:

—Nà kot kaj mē tokyx mēmoj pumu nē Tirtūm mā mex o mex ã harē nē ijaxwÿja inhmā inhmex o inhmex ã ijarē. Kot kaj mē tokyx mēmojta pumu kām ga.

33 —Te mē apê ixsra pyràk tā kot paj arī ri mē akôt ixpa grire hāmri nē ma akupÿm api. Kot kaj mē tee ri jar ijapēr o ri apa nom nhÿri ixpumunh kêt nē. Nē kormā tokyx ma ixkôt apa hkêt nē.

34 —E kot paj axte mē amā mēmoj tā karō. Kormā ixte mē amā ja hā karō hkêt. Kêr ka mē amā axpēn kînh o ri apa. Te pa inhmā mē ajapê pyràk o axpēn nhîpêx râhā ho ri apa.

³⁵ Kot kaj mē ã amnhī nhīpêx anē nhūm mē akwŷjaja ja hā mē apumu nē mē apê ixkwŷ hā mē apumunh kurê kumrêx. Anē.

Simāw Pêtre kot Jejus ã amnhī to hêx kukamā harênh

Matêwre 26.31-35; Makre 14.27-31; Rukre 22.31-34

³⁶ Nhūm Jejus ã kot mē ixrer nē ma nhŷhŷm mōr ã amnhī jarênh anē hâmri nhūm Simāw Pêtre tee ri kot amnhī jarênh ma nē kâm:

—Kwa Pahihti. Nhŷhŷm kot kaj kêt mō pa mē akôt ixpa hkêt nē? Anē.

Hâmri nhūm kâm:

—Nà ma inhmôr xâta wŷr kot kaj mē kormâ ma ixkôt apa hkêt nē. Nom kot kaj mē nhŷrmâ ma ixkôt apa. Anē.

³⁷ Hâmri nhūm Simāw Pêtre kâm:

—Kwa mo kot pa mē omu nê tokyx ma akôt inhmrar kêt nē? Inhmâ akôt ixtiyk pymâ hkêt kênâ. Kwâr mē mâmri atâ ixpî. Inhmâ ajapê htŷx kumrêx kênâ. Anē.

³⁸ Hâmri nhūm Jejus kâm:

—Xà ãm hâmri na ka ã inhmâ amnhî jarênh anē Simâw Pêtre? Xà amâ ixkôt atyk pymâ hkêt? Kwa o kora. Koja apkati hkôt krâhyre hkâr kêt ri ka ra mē umaj ate ixkôt apa hkêt ã amnhî tâ axâprâr o axkrunêpxi kâm ga. Kwa amnhî krâ kamâ ixkapêrja mâ ajamaxpêr tŷx nê. Anē.

14

Jejus kot Tîrtûm nhô krîjarênh

Eprêw 11.16

¹ Nhūm Jejus arî mē inhmâ kapêr nê mē inhmâ:

—Kwa ã ixte mē amā amnhī jarēnh anhŷrja ma nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr nē akaprī hkêt nē. Arī amnhī kaxyw Tīrtūm mē wa inhmā ajamaxpēr tŷx râhā ho ri apa.

² Inhŷpêêxà nhō krī kamā ixkre xohtôô. Ām hâmri na pa ã mē amā harēnh anē. Tā kot paj ma akupŷm hwŷr api nē mē akutêp mā amā mē anhōrkwŷ ho mex.

³ Hâmri nē ho mex pa nē rī man akupŷn mē awŷr wrŷ. Hâmri nē ma akupŷm amnhī kôt mē ato ixâpir pa ka mē Tīrtūm mē wa ixkôt apa râhā apa ho apa. Jakamā kwa mē ri akaprī nē apa hkêt nē. Anē.

*Jesus te kēp Tīrtūm wŷr pry pyràk
Epes 2.18*

⁴ —Nē ma nhŷhŷm inhmōr xâta ra mē ate harēnh mar mex. Nē hwŷr pryja mâänën mē ate harēnh mar mex. Anē.

⁵ Hâmri nhûm Tomas tee ri kuma nē kâm:

—Kwa mē ixte nhŷhŷm amôr xâta pumunhre hâ kot pa kêt mē hwŷr pryja pumu. Anē.

⁶ Hâmri nhûm kâm:

—Kwa paa. Te ixpê Inhŷpêêxà hwŷr pry pyràk. Na htem amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr nē ixkôt amnhī xunhwŷ hâmri nē nhŷrmâ ixfukwak ri pix mā ma Inhŷpêêxà mē wa inhō krī hwŷr api. Ixfukwak ri pix mā na htem hprī hâ Tīrtūm kapēr ma. Nē ixfukwak ri pix mā na htem wa ixri htîr tûm nē pa ho pa.

⁷ Kot kaj mē aprī hâ ixpumu nē mâänën te aprī hâ Inhŷpêêxà pumunh pyràk. Tā ra mē ate tanhmā ixte amnhī nhŷpêx to hâ ixpumunh mex jakamā mâänën te ra mē ate Inhŷpêêxà kot amnhī nhŷpêx ã omunh mex pyràk. Anē.

Jejus mē Tūrtūm wa kot amnhī nhīpēx tipxi hā wa harēnh

Juāw 1.1, 10.30; Piripos 2.6; Korosē 2.9

⁸ Nhūm Jejus ā mē inhmā kapēr anē nhūm Firipti kuma nē kām:

—Kwa nom mē inhmā inhno ho Anhīpēêxà pumunh prām. Kot pa mē omu nē ixfñh tÿx kumrēx. Anē.

⁹ Hāmri nhūm Jejus kām:

—Kwa na pa pre ra mē akôt ri ixpa ryy nē. Ka mē aprī hā ixpumunh mex nē. Kêt ra mē kot ixpumunh mex xwÿnhjaja te mē kot māänēn Inhīpēêxàja no ho omunh mex pyràk.

¹⁰ Wa ixte amnhī nhīpēxja ām tipxi. Xà ate kormā amnhī krā hi mā ixkapēr jaxàr tÿx kêt? Inhīpēêxà mē wa ixte amnhī nhīpēxja ām tipxi. Nē kot axpēn pyràk. Jakamā na pa hte amnhī krā hkôt ri tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri ixpa hkêt nē. Ām Inhīpēêxà nhÿ hā na pa hte ri tanhmā mē amā ixkapēr to ho ri ixpa. Nē hihtÿx xà ho tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri ixpa. Ka mē ja hā ixpumu nē te ano ho Inhīpēêxà pumunh pyràk.

¹¹ Kwa mē ixkapēr ma nē hkôt ajamaxpēr tÿx nē. Inhīpēêxà mē wa ixte amnhī nhīpēxja ām tipxi. Nē kot axpēn pyràk. Rÿ ka mē tee ri ja kukamā ajamaxpēr japēr hāmri nē ixte aa mē ate mēmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr ā mān ixpumu nē ja hā wa ixte amnhī nhīpēx tipxi kôt ajamaxpēr.

¹² —Kwa mē ixkapēr ma nē amnhī krā kamā amnhī krām haxàr tÿx nē. Mē ate amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr xwÿnhjaja kot kaj mē ixte tanhmā amnhī nhīpēx to ho ixpa hā ixpumu nē ixfñh ā amnhī nhīpēx anhÿr o ri apa. Kot paj akupÿm

Inhīpēêxà hwȳr api nē kuri ixpa ho ixpa. Ka mē ixwakre kamā ixihtȳx xà ho tanhmā mē akwȳjē mā amnhī nhīpēx to ho ri apa.

¹³ —Nē kot kaj mē apē ixkwȳ hā tanhmā mēmoj tā ixwȳr to pa mē ama nē mē amā tanhmā mēmoj nhīpēx to. Mē kot omunh nē Inhīpēêxà mex o mex ã omunh kurê kumrēx kaxyw.

¹⁴ Nà kot kaj mē apē ixkwȳ hā mēmoj tā ixwȳ pa mē ama nē mē amā tanhmā mēmoj to. Anē.

*Jejus kot mē pahwȳr Tīrtūm mē wa Karō rēnh ā
kot amnhījarēnh*

*Juāw 7.37-39, 16.7-17; Atre 2.1-4; māñen Rōmān
5.5; Wam Korīt 12.7-11; Epes 3.16; Wam Juāw 2.27*

¹⁵ Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:
—Nà kot kaj mē amā ixkīnh hā kot kaj mē ixkapēr kôt pix mā ri amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa.

¹⁶ —Kot paj akupȳm kaxkwa hwȳr api hāmri nē mē ato Inhīpēêxà wȳ nhūm inhma nē mē awȳr kot mē ato ajuta xwȳnh maatita rē nhūm man mē awȳr wrȳ nē mē akaxwȳnh mā agjē. Hāmri nē mē akôt tanhmā mē ato ajuta hto ho pa rāhā ho pa.

¹⁷ Wa Ixkarō koja mē awȳr kurē nhūm mē amā agjē. Hāmri nē hprī hā mē amā Tīrtūm kapēr o amnhīrīt o mē akôt pa ka mē aprī hā mar mex nē. No mē kēp Tīrtūm kra hkēt xwȳnhjaja koja hprī hā wa Ixkarō jarēnh mar kēt nē. Mē kot wa ixköt amnhī xunhwȳr kēt jakamā koja mē hkarō mā gjēx kēt nē. Ām mē ate ixköt amnhī nhīpēx o apa xwȳnhjē pix wȳr koja wrȳ nē mē awȳr agjē nē mē akamā pa ho pa.

¹⁸ —Nē ixte mē arer nē ma inhmōr mā tā kot kaj mē te mē hā awrāre pyrà nē ahte atȳx ri apa pyràk

kêt nē. Kot paj te pa akupŷn mē awŷr ixwrŷk pyrà nē mē awŷr wa Ixkarō rē nhūm mē akām agjê nē mē akamā pa ho pa.

19 —Nē koja tokyx mē kot amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr kêt xwŷnhjaja axte ixpumunh kêt nē. No mē papajaja kot puj mē tokyx axte nhŷri axpēn pumu.

—Nē kot paj akupŷm ixtîr hāmri nē ixtîr tûm nē ixpa ho ixpa ka mē ixfukwak ri ajaxwŷja nhŷrmā Tīrtūm mē wa ixri atîr tûm nē apa ho apa.

20 —Tâ koja wa Ixkarō mē awŷr wrŷ nē mē akarō mā agjê ka mē aprî hâ Tīrtūm mē wa ixte amnhī nhŷpêx ã wa ixpumunh mex kurê kumrêx. Te wa ixte amnhī nhŷpêx tipxi pyràk o ka mē hâ wa ixpumu. Nē māänēn mē papajaja te ra mē pahtipxi nē ri mē papa pyràk ka mē hâ amnhī pumunh mex kurê kumrêx.

21 —Nē mē kâm ixfkînh xwŷnhjaja na htem ixkapêr ma nê hkôt amnhī nhŷpêx o pa. Jakamânhūm Tīrtūm ixtâ mē omu nê kâm mē hapê htŷx nê. Pa māänēn amnhī tâ mē omu nê inhmâm mē hapê htŷx nê. Jakamânhūm kot paj mē kâm amnhī to amnhîrît nhūm te mē kot no ho ixpumunh pyràk. Anê.

Nhūm pre ã Jejus hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwŷnhjê mā amnhī jarênh anê.

22 Hāmri nhūm Jutre hõja. Jut Kariot kêt axtem Jutre hõja Jejus axte kot mē inhmâm pix mā kot amnhī to amnhîrît ã harênhja ma nê kâm:

—Kwa aprî hâ mē inhmâm mêmoj jarê mē ijahkre xwŷnh. Mon ka mē kêp akwŷ hkêt xwŷnhjê mā axte amnhī to amnhîrît kêt ã amnhī jarê? Nê ãm mē papxipix mā amnhī to amnhîrît ã amnhī jarê? Anê.

23 Hāmri nhūm kām:

—Nà mē amā ixkīnh xwÿnhjaja na ka htem ixkapēr ma nē hköt amnhī nhǐpêx. Nhūm Inhǐpêêxà ja hā mē apumu nē ixtā kām mē ajapê htÿx nē. Hāmri pa wa mē akôt ixpa ho ixpa. Jao mē amā amnhī to amnhǐrít mex o ixpa.

24 Na pa hte amnhī krā hköt ri mē kām ixkapēr o ixpa hkêt nē. Ām Inhǐpêêxà nhÿ hā na pa hte mē kām ixkapēr o ri ixpa. Kot mē awÿr inhmēnh xwÿnhta nhÿ hā. Tā nhūm mē kām inhmar prām kêt jakamā na pa hte wa mē kām mē apyrà nē amnhī to amnhǐrít o ixpa hkêt nē.

25 —E na pa kormā ixte mē akôt ri ixpa ri ā mē amā amnhī jarēnh anē.

26 Tā koja Inhǐpêêxà ixpānhā mē awÿr wa Ixkarō rē. Ixte hā mē amā ixàhwÿr xà hköt. Hāmri nhūm man mē awÿr wrÿ nē mē akaxwÿnh mā agjē nē mē akôt ri tanhmā mē ato ajuta hto ho pa. Nē ra ixte ā mē amā ixkapēr anhÿrja koja hprī hā mē amā ho amnhǐrít mex nē. Ka mē amnhī krā kamā kām ajamaxpēr nē hā ano htÿx nē ho apa. Anē.

Jesus kēp mē pajamakētkati nhōr xwÿnh

Rōmān 5.1; Karatas 5.22; Piripos 4.7; Korosē

3.15

27 Nhūm Jesus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—Nē mē kēp ixkwÿ hkêt xwÿnhjaja na htem tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o ri pa. Jao hkaprī nē pa. No pa na pa hte mē kurom ijamakētkati nē ixkīnh nē ri ixpa ho ixpa. Tā kot paj tanhmā mē ato ka mē ixpyrà nē ajamakētkati nē axàmnhīx akīnh nē ri apa. Jakamā kwa mē ixte amnhī jarēnh ma nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o amā ma ho ri apa hkêt nē.

28 —Na pa pre ra mē amā ma ixàpir nē nhÿrmā man akupÿn mē awÿr ixwrÿk ã mē amā amnhī jarē. Tā na pa ra ma akupÿm Inhÿpêêxà hwÿr ixàpir mā. Kot amnhī to rax o kot ijakrenh. Kot paj akupÿm hwÿr api nē kuri inhmex nē ixpa ho ixpa. Tā ka mē amā ixlñh hā kot kaj mē ma akupÿm hwÿr ixàpir ã ijarēnh ma nē inhÿ hā akñh nē.

29 —Kormā ma akupÿm ixàpir kêt ri na pa ã mē amā amnhī kukamā amnhī jarēnh anē. Kêr pa mēmo arÿgro hā ma akupÿm api ka mē ja hā ixpumu nē ajamaxpēr o: “Nà ãm hämri na pre mē inhmā amnhī kukamā akupÿm Hipêêxà hwÿr àpir ã amnhī jarē.” Anhÿr o ajamaxpēr. Jao ixkôt ajamaxpēr tÿx râhā ho ri apa.

30 —Kot paj tokyx axte tanhmā mē amā ixkapēr to hkêt nē. Mē kêp ixkwÿ hkêt xwÿnhjê nhō pahihti Satanastija na ra kot tanhmā ixto kaxyw. Nom koja tee ri tanhmā kâm ixto hpräm kapry. Kurom ixıhtÿx o ixıhtÿx o ixte hakrenh par jakamā koja tanhmā ixto hkêt nē.

31 Kwär kâm tanhmā ixto hpräm xà hkôt tanhmā ixto pa omu. Inhmā Inhÿpêêxà hkôt ixte amnhī nhÿpêx präm jakamā kot paj jahti mā arī xa nhûm te tanhmā kot ixto pyràk o inhÿpêx nom tanhmā ixto hkêt nē. Mē ate inhmā Inhÿpêêxà japê htÿx ã ixpumunh kaxyw kot paj ã mē anoo mā amnhī nhÿpêx anē. Nē mē ate ixte kâm tanhmā amnhī nhÿpêx to ho ri ixpa râhā mē kot ixpîr ã ixpumunh kaxyw. E hämri. Ma pu mē mõ nē amnhī to Tîrtûm wÿ. Anē.

Nhûm pre ã Jejus hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjê mā kapēr anē. Pa mē kuma nē kànhmā

ixkuhē nē inhnojarêt nhūm axte mē inhmā aw-jarē.

15

*Jejus te kēp mēmo krô pyrâk
Karatas 2.20; Wam Juāw 2.28*

¹ Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—Nà te ixpē mēmo pī pē “uwa” anhŷr xwŷnhata kahkō maati pyrâk. Nē Inhîpêêxâja te kot uwa hkre nē hamār o pa xwŷnhata pyrâk.

² Nē mē kot ixfôt amnhî xunhwŷr xwŷnhajaja te mē kot uwa kahkō rûm krô pyrâk. Na hte mē hkwyjaja htŷx ri kēp ixkwŷ hâ amnhî jarênh ã amnhî to hêx. Jao te kot krôja râ htâ ô hkêt pyrâk. Koja râ htâ ô hkêt nē nhūm kot hamâr xwŷnhja tee ri omu nē kahkô nê krâhta nē kumê. No koja ô mex nē nhūm omu nē hkînh nē. Hâmri nē râ nê ô rax kaxyw tanhmâ ho mex to. Tâ na hte Tîrtûm uwa krô jamâr xwŷnhata pyrâ nê ã mē ate ixfôt amnhî xunhwŷr xwŷnhjê nhîpêx anë.

³ No mē kajaja na ka prem mē kot ixkwŷ hâ amnhî to hêx xwŷnhjê rom ixfapêr mar tŷx nê. Nê amnhî kaxyw inhmâ ajamaxpêr nê ixfôt amnhî nhîpêx mex o apa. Jao te mē ate krô râ nê ô rûnh pyrâk o amnhî nhîpêx.

⁴ —Na hte krôja amnhî krâ hkôt ô hkêt nê. Âm kahkô pix kukwak ri na hte râ nê ô. Ja pyrâ nê kot kaj mē ixkukwak ri pix mâ inhmâ hpräm xâ hkôt ri tanhmâ amnhî nhîpêx to ho apa. Jakamâ kwa kér ka mē ixfapêr pix mân mar o apa pa mē akôt ixpa ho ixpa.

5 Te ixpē kahkō nhūm te mē apē krō pyrāk jakamā kot kaj mē inhmā hprām xà hköt tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri apa nē te krō rā nē ô rūnh pyrāk o amnhī nhīpēx. No kot kaj mē amnhī krā hköt ri amnhī nhīpēx o ri apa nē te krō grā nē ô hkêt pyrāk o amnhī nhīpēx.

6 Na hte uwa krō nhō dōnja nhȳri hā krō grā pumu hāmri nē kahkō nē hakà nē ma o mra nē kuwy kamā kurē nē ho hxēt pa. Ja pyrā nē mē kot htȳx ri ixfköt amnhī xunhwȳr ã amnhī jarēnh xwȳnhjaja koja mē nhȳrmā amnhī xà htȳx kamā hamak rāhā ho pa.

7 —Tā no mē kajaja. Kēr ka mē ixfkapēr kōt pix mā amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa. Te mē pahtipxi nē ri papa pyrāk o amnhī nhīpēx. Hāmri nē māmrī amā hprām xà hköt mēmoj tā Tīrtūm wȳ nhūm ama nē amā mēmoj tā ate hwȳr xāta kōt kugō.

8 Kot kaj mē Inhīpēêxà mē wa ixfkapēr kōt amnhī nhīpēx o ri apa nhūm mē piitā ja hā mē apumu nē hamaxpēr o: “Hēxta waa nē. Jajaja na htem Tīrtūm kot amnhī nhīpēx o amnhī nhīpēx o pa. Mān Tīrtūmja mex o mex.” Anhȳr o hamaxpēr.

9 —Nē na pa hte Inhīpēêxà kām ijapē pyrāk o inhmā mē ajapē nē. Tā kēr ka mē amarī inhmā mē ajapē hā ri ixfköt amnhī nhīpēx mex o apa.

10 Na pa hte ãm Inhīpēêxà kapēr kōt pix mā ri amnhī nhīpēx o ri ixpa. Jakamā na pa hte kām ijapē hā ixfkīnh nē ri ixpa. Tā kēr ka mē ixpyrā nē ixfkapēr kōt pix mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri apa. Nē ixpyrā nē inhmā mē ajapē hā amnhī pumu nē akīnh nē ri apa.

11 —E na pa ã mē amā ixfkapēr anē. Mē ate

inhmar nē ixpyrà nē axàmnhīx ajamakêtati nē akīnh nē ri apa kaxyw. Tā kér ka mē ã amnhī nhīpêx anē nē te pa ixte ã amnhī nhīpêx anhýr pyràk. Anē.

Jejus kot mē pamā axpēn kīnh tȳx ã mē pamā karō

¹² Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:
—E kér ka mē te inhmā mē ajapē pyràk o mē amā axpēn japē ho mē amā axpēn kīnh o ri apa. Jao axpēn to mex o ri axpēn kôt apa.

¹³ Koja mēhō kām hkràmnhwȳ japē htȳx nē nhūm ra mēhō mēmo mȳrapê kot kēp hpīr mā nhūm tee ri hā omu nē nē kām amnhī mē nhūm kupī. Hämri nhūm mē ja hā omu nē kām hkràmnhwȳ japē htȳx ã nē htyk ã axpēn mā harē.

¹⁴⁻¹⁵ —E kot paj axte mē apê inhmā mē axàpênh xwȳnh ã mē ajarēnh kêt nē. Na hte mē õ patrāwjaja hprī hā kām mē apênh xwȳnhjē mā amnhī jarênh kêt nē. Na htem ãm mē apênh pix ã mē kurē. Nom mē kajaja mē ate ixkapēr mar nē hkôt pix mā amnhī nhīpêx jakamā kot paj hpānhā mē apê ixkràmnhwȳ hā mē ajarē. Na htem axpēn to hkràmnhwȳ nē ma nhýhym pa kaxyw nē tanhmā amnhī kukamā hkràmnhwȳ mā amnhī jarênh to. Tā mē apê ixkràmnhwȳ jakamā na pa hte ã amnhī kukamā mē amā amnhī jarênh anē. Nom ja pix jarênh kêt nē. Na pa hte māänēn Inhípêêxà xô ri mē amā mēmoj piitā ho amnhīrīt o mē akôt ixpa.

¹⁶ —Nē mē kajaja na ka prem ixpē mē akràmnhwȳ kaxyw ixām kêt nē. Pa na pa pre amnhī kaxyw inhmā mē aprām. Ixkapēr kôt pix mā ri mē ate tanhmā amnhī nhīpêx to ho apa kaxyw. Te uwa krô ô rūnh nē aa grà hkêêta pyràk.

Jakamā kot kaj mē mēmoj tā Inhīpēêxà wȳ nhūm mē ama nē mē ate mēmoj tā hwȳr xà hköt amā kugō.

¹⁷ —E. Kwa kēr ka mē amā axpēn kīnh nē tanhmā axpēn to ajuta hto ho axpēn mā mēmoj kutā ano-jarēt pix o mān kēt ri apa. Nà ja na kēt inhmā hprām. Anē.

*Mē kot Jejus kwȳjē kamā gryk xwȳnhjē jarēn
Matēwre 10.22; māänēn Juāw 7.7, 17.14; Wam
Juāw 3.13*

¹⁸ —Nē koja ikwȳ hkēt xwȳnhjaja kām mē aprām nōkati. Tā kēr ka mē amnhī tā mē omu nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē. Ixkumrēx na prem kām ixprām nōkati. Tā koja mē mā ixtā mē ato anē nē kām mē aprām kēt nē.

¹⁹ Mē apē mē hkwȳ ronhȳx mē amnhī tā mē apumu nē kām mē ajapē nē. Nom apē mē hkwȳ hkēt. Ra ixte amnhī kaxyw mē arēnh jakamā na htem tee ixtā mē apumu nē kām mē akīnh kēt o kām mē akurē nē.

²⁰ Koja mē ixtā hpijaàm kēt nē nē māänēn mē atā hpijaàm kēt nē. Nē mē anhīpēx o te mē kot pa ixpē mē anhō patrāw nhīpēx pyrāk. Ka mē ixpyrà nē amnhī xà htȳx kām ajamāk o ri apa. Na pa pre ra mē amā ja jarē. Nom koja mē akwȳjaja jajē rom te ra mē kot ixkapēr mar nē hköt amnhī nhīpēxta pyrā nē māänēn mē akapēr ma nē hköt amnhī nhīpēx o pa. Kwa kēr ka mē ixkapērja mā mān ajamaxpēr tȳx rāhā ho ri apa.

²¹ —Koja mē ixtā tanhmā mē anhīpēx to. Mē kot Tīrtūm kapēr kōt amnhī nhīpēx kēt jakamā koja

mē ã ixtā mē anhīpēx anē. Tīrtūm kot mē awyr inhmēnh kōt hamaxpēr kēt nē ã mē anhīpēx anē.

22 Ixwryk nē mē kām Tīrtūm kapēr jarēnh o ri ixpa htā nhūm mē inhma nē ãm inhma nē ixfot amnhī nhīpēx kēt nē. Jakamā koja mē kot amnhī tomnuj xwÿnh ã amnhī to hpimxur kēt nē.

23 —Nē koja mēhō kēp ixprām nōkati nē māänēn te kēp Inhīpēêxà prām nōkati pyràk.

24 Na pa pre mē piitā mē hkōt aa mē kot mēmoj pumunh kēt kwÿ ho anhÿr o ri mē hkōt ixpa nhūm mē hā ixpumu. Æm papxipix na pa pre ã amnhī nhīpēx anhÿr o ri mē hkōt ixpa nhūm mē hā ixpumu. Kēp ãm mē kot ja hā ixpumunh kēt ronhÿx prem axpēn mā ijarēnh o: “Tk. Mē pahte mēhōja nhÿhÿnh mē pahwyr hpôx ã omunre hā kot puj kēt mē ri hā pahpijaàm o ri papa.” Anhÿr o nhÿx prem axpēn mā ijarē. Tā ra mē kot ja hā ixpumunh mex tā axtem nē Inhīpēêxà mē wa mē kām wa ixkurē nē. Jao mē kot amnhī tomnuj xwÿnh ã amnhī to hpimxur kēt nē.

25 No Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot mē hkukamā mē harēnh nē mē hā kagà nē kot mē hā kagà kot: Mēmo tanhmā kute mÿrapê na htem kām ixkurē?

Nà ãm amarī na htem kām ixkurē ho pa.
Anē.

Tā ã ixtā kagà kot anhÿr xà hkōt na htem ã kām ixkurē anē. Jakamā koja mē māänēn ixtā kām mē akurē nē. Nom kēr ka mē arī mē kām ixkapēr jarēnh o ri mē hkōt apa nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē.

26 —Nē tokyx ma akupÿm Inhīpēêxà hwyr ixàpir mā tā kot paj hwyr pôj nē aa mē ato ijamakêtkati hkēt nē. Kot paj amnhī pānhā mē awyr wa

Ixkarō rē. Mē kot kām: “Mē kutā nojarêt xwÿnh maati” anhÿr xwÿnh ta kot paj mē awÿr kurē nhūm ixpānhā mē awÿr wrÿ nē mē amā agjê nē hprī hā mē amā Tīrtūm mē wa ixto amnhīrīt o ri mē akôt pa.

²⁷ Kot kaj mē ama hāmri nē ma mē piitā mē hkôt ri mē kām ixkapēr jarēnh o ri apa. Na pa pre ra mē kām Tīrtūm kapēr jarēnh ryy ho mē hkôt ri ixpa ka mē ixtköt ri inhmar o apa ry nē. Jakamā kēr ka mē ixwakre kamā arī mē kām ixkapēr jarēnh o ri mē hkôt ri apa. Anē.

16

¹ Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:
—Nē mē kot nhÿrmā ixtā tanhmā mē anhīpēx to nhūm mē ate tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr nē mē umaj ixtkaga pymaj na pa hte ã mē amā ixpri hā mēmoj jarēnh ry anē.

² Kot kaj mē kām ixkapēr jarēnh o ri apa nhūm mē hkwÿjaja tee ri mē ama nhūm ja mē kēp omnuj nē. Nhūm mē Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixtkreja rūm amnhī nē mē ajano nē mē akwÿjē hpar o pa. Hāmri nē hamaxpēr o: “E pu mē axte mē hkwÿjē pynē nē mē kupa. Tīrtūm kām ja mex kēnā.” Anhÿr o htÿx hamaxpēr o pa.

³ Mē kot hprī hā Inhīpēêxà mē wa ixkapēr mar mex kêt nē ã htÿx wa inhmā ja mex ã wa ijarēnh anē.

⁴ Nom mē ate ixtköt amnhī xunhwÿrta krax kām na pa pre ã mē amā mē harēnh anhÿr kêt nē. Arī mē akôt ixpa kēnā. Kot ka mē ixtköt apa rāhā amā mē uma hkêt nē. Tā pa ra akupÿm inhnojarêt nē ã mē amā mē harēnh anē. Jakamā koja mē nhÿrmā ã

mē anhīpēx anē ka mē amnhī tā mē omu nē ra ixte
mē akukamā ã mē harēn anhŷrja mā ajamaxpēr
kurê kumrēx nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr
kêt nē. E kwa ixkapērja mān mē amnhī krā him
haxàr tŷx nē ri hā apa. Anē.

Jesus mē Tīrtūm wa hkarō jarēn

5-6 Nhūm Jesus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—E na pa ra kot mē awŷr inhmēnh xwŷnhata wŷr
ra akupŷm inhnojarêt ka mē ixte amnhī jarēn
ã inhma nē akaprī nē. Nē tee ri amnhī kukamā
ajamaxpēr tā mē atō aprī hā ma inhmōr xà ã
ixkukjēr kêt nē. Rŷ inhmā: “Kwa mo kaxyw kot
kaj kêt mē ixre nē ma akupŷm mō? Xà we ja amā
mex?” Anhŷr o mē atō ixkukjēr kêt nē.

7 Kêt ma akupŷm ixâpirja mē amā mex kumrēx.
Kop ãm akupŷm ixâpir kêt ronhŷx mē amā mēmoj
kutā nojarêt xwŷnhata ixpānhā mē awŷr wrŷk kêt
nē. Tā kot paj ma akupŷm api nē amnhī pānhā
mē awŷr kurē. Jakamā kwa mē ja ma nē tām
ajamaxpēr o ri apa.

8 Koja ixpānhā mē awŷr wrŷ hāmri nē mē kēp
ixkwŷ hkêt xwŷnhjê mā mēmoj to axkrunēpxi nē
ho amnhīrīt. Koja mē kām mē kot tanhmā amnhī
tomnuj to xà ho amnhīrīt. Nē māänēn mē kām
tanhmā mē kot amnhī to mex to xà ho amnhīrīt.
Nē māänēn Tīrtūm kot nhŷrmā mē kot amnhī
tomnuj mŷrapê tanhmā mē homnuj to xàta nhūm
māänēn mē kām ho amnhīrīt. Koja mē kām ja piitā
ho amnhīrīt.

9 —Jakamā koja mē ja kukamā tanhmā
hamaxpēr to nē hamaxpēr o: “Kwa kot paj xep
amnhī tomnuj kaga nē amnhī kaxyw Tīrtūm Kra

Jejus mā ijamaxpēr nē hkōt amnhī xām kēt nhūm Tīrtūm nhýrmā ixte amnhī tomnuj mýrapē tanhmā ixto.

¹⁰ Nà kot paj hkōt amnhī xām hāmri nē ra uràk nē Tīrtūm kapēr kōt tām ri amnhī nhípêx o ixpa. Na pre Jejus tām ri amnhī nhípêx o pa nhūm Tīrtūm amnhī wýr ho api pa mē axte jar nhýri omunh kēt nē.

¹¹ Na xep Tīrtūm nhýrmā kot ma kuwy hwýr mē kēp Jejus kwý hkēt xwýnhjē nhō pahi maatija mēnh ā ra amnhī kukamā hā amnhī jarē. Jakamā kwa arī ixpē hwý jakamā kot paj tokyx Jejus kōt amnhī xām kēt nhūm hkōt kuwy hwýr inhme.” Anhýr o hamaxpēr. Koja ā wa Ixkarōja mē kēp ixkwý hkēt xwýnhjē mā mēmoj to amnhīrít mex anē.

¹² —Nē na pa kormā mē amā mēmoj piitā ho amnhīrít kēt nē. Kormā mē ate aprī hā mēmoj pumunh nē mar mā tām kēt.

¹³ Tā koja ixpānhā wa Ixkarō mē awýr wrý nē mē akarō mā agjē hāmri nē hprī hā mē amā Tīrtūm kot amnhī nhípêx o amnhīrít o mē akōt pa ho pa. Nom koja amnhī krā hkōt tanhmā mē amā ho amnhīrít to hkēt nē. Koja ām Tīrtūm pix xō ri mē amā ho amnhīrít o mē akōt pa. Jao hprī hā mē amā ixkōt mē ate amnhī nhípêx nyw o mē amā amnhīrít o mē akōt pa. Ā koja hprī hā ra ixte mē amā ixujarēnh xà hkōt axte mē amā mēmoj to amnhīrít mex o pa anē.

¹⁴ —Nē koja hprī hā mē amā pa ixto amnhīrít o pa. Jao mē amā inhmx o inhmx ā ixto amnhīrít o mē akōt pa.

¹⁵ Inhípêêxā mē wa ixkapērja ām htixi. Tā koja wa Ixkarō ixkapēr xō ri ā mē amā mēmoj

to amnhīrīt anē. Jao ra wa ijämē wa ixkapēr o amnhīrīt mex o pa. Koja ã wa mē apē ixkwȳ hā mē ato mex o pa anē. Anē.

Mē kot akupȳm Jejus tīr ã omunh ã mē harēnh

¹⁶ Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:
—Nē kot paj tokyx mē ano pē akunok ka mē axte amnhī kaēx ã ixpumunh kêt nē. Nom kwa kēr ka mē tee ri ixkapērja kukamā ajamaxpēr kêt nē. Kot paj ixtā apkati grêre ka mē axte ixpumu. Anē.

¹⁷⁻¹⁸ Nhūm pre ã Jejus hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnhjê mā kapēr anē. Pa mē tee ri ã kapēr anhŷr ã kuma nē axpēn mā:

—Kwa mo na ri ã amnhī jarēnh anē? Nē tokyx mē pano pē pikunor tā hā apkati grêre nhūm axte mē pahte omunh ã amnhī jarē nē akupȳm Hipêêxà hwŷr àpir ã amnhī jarē. Pēr kapērja ãm ri katii. Anē.

¹⁹ Nhūm amnhī tā mē inhma nē mē inhmā:
—Kwa xà na ka mē kormā aprī hā ixkapēr ã inhmar kêt nē?

²⁰ Kot paj ty nhūm mē kēp ixkwȳ hkêt xwÿnhjaja ijarēnh ma nē hkīnh nē. No mē kajaja kot kaj mē akaprī nē amŷr o apa. Nē gaa nē akupȳm akīnh nē. Kwa mē ixkapērja ma nē kām ajamaxpēr tȳx o apa.

²¹ Te mē ate mē hpijagri xwÿnh kot amnhī nhîpêx pyràk. Na htem õhy xà nē gaa nē ra õhy xà htŷx nē. Nē hkīnh kêt nē tee ri amnhī nhîpêx o hikwŷ. Tā gaa nē hpijagri nhūm hkrare kato nhūm omu nē akupȳm hkīnh nē axte õhy xà htŷx mā hamaxpēr kêt nē.

²² Tā ã mē ate amnhī nhîpêx anhŷr kaxyw. Kot kaj mē akīnh kêt nē ri apa. Tā kot paj akupȳm tokyx ixtīr nē axte mē awŷr ixkato ka mē ixpumu

nē akīnh nē. Hāmri nē akīnh rāhā ri apa ho apa. Nhūm mēhō mē apumu nē tee ri tanhmā mē akīnh nē mē ato kaprȳ ka mē arī akīnh rāhā ri apa ho apa.

23 —Nē ixte akupȳm kaxkwa hwȳr ixàpir nē amnhī pānhā mē awȳr wa Ixkarō rēnh nhūm mē awȳr wrȳk nē hprī hā mē amā mēmoj piitā ho amnhīrīt jakamā kot kaj mē axte amā mēmoj tā ixkukjēr prām kēt nē. Anē.

*Jejus kwȳjaja kot àmnhīx mēmoj tā Tīrtūm wȳr
Matēwre 18.19-20; Juāw 14.13-14*

Nhūm Jejus arī mē inhmā kapēr nē mē inhmā:

—E kwa mē ã ixkapēr anhȳrja ma nē amnhī krā kamā kām ajamaxpēr tȳx nē ho apa. Kot kaj mē apē ixkwȳ hā mēmoj tā Inhīpēêxà wȳ nhūm mē ama nē mē ate hā axāhwȳr xà hköt mē amā mēmoj tanhmā ho rȳ mē amā mēmoj gō.

24 Na ka mē kormā apē ixkwȳ hā mēmoj tā axāhwȳr kēt nē. Tā kēr ka mē amā mēmoj tā hwȳr prām nē māmrī mēmoj tā hwȳr o apa. Kē mē ama hāmri nē tanhmā mē amā mēmoj nhīpēx to ka mē amnhī tā omu nē akīnh nē.

25 —Nē na pa pre mē amā mēmoj jarēnh kaxyw nē mēmoj tā haxwȳ nē mē amā ixujarēnh rax nē. Nom kot paj axte ã mē amā ri ixujarēnh anhȳr kēt nē. Kot paj tā ixprī hā mē amā tanhmā Inhīpēêxà jarēnh to ka mē aprī hā mar mex kurê kumrēx.

26 Hāmri nē mē kamjaja mē apē ixkwȳ hā tanhmā amnhī to hwȳr to ho apa. Jakamā mo kaxyw kot pa kēt axte tanhmā mē ato hwȳr to? Kot kaj mē kamjaja amnhī to hwȳr jakamā arī ixte mē ato hwȳr kaxyw ixto presija hkēt nē.

27 —Na ka mē ra amā ijapē nē. Nē ixte Inhīpēêxà rūm mē awyr ixwryk ā ixpumu. Jakamā nhūm Inhīpēêxàja ixtā māänēn kām mē ajapē nē. Tā kot kaj mē kamjaja mēmoj tā amnhī to hwyr o apa nhūm mē ama nē kām mē ajapē htŷx kām mē amā mēmoj gō.

28 —Na pa pre Inhīpēêxà rūm amnē mē awyr wrȳ. Hāmri nē kām hprām xà hkôt tanhmā amnhī nhīpēx to hpar o mō nē ra akupym hwyr inhnojarêt kaxyw. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē inhmā amnhī jarēnh anē.

29 Pa mē tā ixpri hā mar mex nē. Hāmri nē kām:

—Tȳ. Nà na pa mē tā ixpri hā ate amnhī jarēnh ma. Ka amnhī tā haxwyr nē axujarēnh kêt jakamā pa mē tā ixpri hā amar mex nē.

30 Pēr ām ate mēmoj piitā omunh par xwŷnh na ka. Jakamā ate mē ijamaxpēr piitā hkôt aprī hā mē ixpumunh par kumrēx kēnā kot ka tanhmā mē ijamaxpēr to hā mē ixkukja. Ām hāmri na ka Tīrtūm rūm awryk ā amnhī jarē. Anē.

31 Hāmri nhūm mē inhma nē mē inhmā:

—Xà ām hāmri na ka mē ixkôt ajamaxpēr tŷx nē?

32 Kwa mē o kora. Kot kaj mē tokyx mē umaj ixre nē anhgrà nē ma ahpŷnhā mē anhō krī hwyr mra. Mē kot ixkôt tanhmā mē anhīmex to pymaj kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē kām ga. Kot paj ahte mē kām ixām pyràk o amnhī nhīpēx nom ahte ixām kêt nē. Inhīpēêxà aa kot ixrere hā.

33 —E ixkukwak ri mē ajamakētkati nē axāmnhīx mē apa kaxyw na pa ā mē amā ixkapēr anē. Nom mē kēp ixkwȳ hkêt xwŷnhjaja koja nhŷrmā ixtā mē atomnūj tŷx o pa. Tā kēr ka mē amā mē uma nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o ri apa hkêt nē.

Nhýrmā ixte mēmoj punuj piitā ho ijapêx par ã arígrota ã kot paj mē atā mē ho ijapêx par kumrēx. Anē.

17

*Jejus kot amnhī to Tīrtūm wȳr ã harēn
Rōmān 8.34; Eprēw 7.25*

¹ Tā nhūm Jejus mē inhmā kapēr pa nē hpānhā kaxkwa hwȳr rīt nē Tīrtūm mā amnhī jarē nē kām:

“Pa Papaj. E na pa ra amā hprām xà hkôt tanhmā amā amnhī nhípêx to hpar o mō nē akupŷm awȳr inhnojarêt kaxyw. Jakamā kot kaj ixpē Akra hā ma akupŷm amnhī wȳr ixto api. Mē kot ja hā ixpumunh nē amā amex o amex ã ajarēnh o pa kaxyw.

² Na ra pyka piitā hkôt ri mē pa xwȳnh kwȳjaja amnhī kaxyw ijkôt hamaxpēr nē ijkôt amnhī xunhwȳ nom ka na ka pre inhmā mē agō. Ixte mē htīr tūm nē mē pa mā xwȳnh ã mē harēn kaxyw. Jakamā koja mē nhýrmā ixkukwak ri pakuri htīr tūm nē pa ho pa.

³ Nā mē ra ixkapēr mar mex nē. Nē ixpē Jejus Kris pê ate mē hwȳr inhmēnh xwȳnhja kôt hamaxpēr mex nē. Nē apē Tīrtūm ã ãm apyxi mex ã māänēn akôt hamaxpēr mex nē. Nē amex o amex ã akôt hamaxpēr nē kām akīnh nē. Jakamā koja mē nhýrmā pakuri htīr tūm nē pa ho pa. Nā koja mē anē.

⁴ Amnepêm amnē pyka ja hwȳr inhnojarêt nhūm ate tanhmā ixte amnhī nhípêx to hā inhmā karōta na pa ra hatur xàm mēnh kaxyw. Na pa xatā mē kām akapēr jarēnh o ri mē hkôt ixpa. Jao ra mē kām apê Pahi Maati hā apixi

mex ã ajarē nē amex o amex nē axàhpumunh o axàhpumunh ã mē kām ajarēnh o ri ixpa.

⁵ Jakamā e Papaj. Kēr ka tokyx ixpē akra hā ma akupŷm amnhī wŷr ixto api. Pa akupŷm awŷr pŷj nē te amnepêm akuri ixpaja pyrâ nē axte akuri ixpa ho ixpa." Anē.

Jejus kot hkwyjē ho Tīrtūm wŷr ã harēnh

Nhūm Jejus arī Tīrtūm mā kapēr nē kām:

⁶ "E Papaj. Nà ra ate pyka hkôt inhmā mē ŭr xwŷnhjaja na pa ra mē kām akapēr jarēnh ryy ho ri mē hkôt ixpa nhūm mē akapēr kôt pix mā amnhī nhîpêx o pa.

⁷ Tā ixte anhŷ hā tanhmā amnhī nhîpêx to ho ri ixpaja ra mē kot ja hā ixpumunh mex.

⁸ Na pa pre hte axô ri mē ahkre ho ri ixpa nhūm mē amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr mex nē. Nē ate mē hwŷr inhmēnh nhūm mē hwŷr ixwrykja ã mē kot ixpumunh mex.

⁹⁻¹⁰ Tā ot pa mē ho awŷr o xa. Nom na pa mē kēp ixkwŷ hkêt xwŷnhjē ho awŷr kêt nē. Ām ate inhmā mē ŭr xwŷnhjē pix o na pa awŷ. Mē kēp akra jakamā māänēn mē kēp ixfraa. Jakamā na htem pamā pamex o pamex ã pajarēnh o ri pa.

¹¹ Axihtŷx o axihtŷx jakamā na ka pre amnhī xwar inhmā axihtŷx xà hkwy gō pa te ixte axihtŷx pyrâk. Tā na pa ra akupŷm awŷr inhnojarêt kaxyw. Kot paj jar pyka hkôt ri ixpa ry hkêt nē. Nom ixkwŷjaja koja mē arī kamā pa jakamā kwa Papaj. Kēr ka inhmā mē omunh mex nē kē mē inhŷ hā tām ri amnhī nhîpêx o pa. Nē pahpyrâ nē te ixkre tipxi kamā mē htipxi nē mē pa pyrâk o axpēn kôt pa.

12 Kormā mē kamā ixpata ã ate inhmā axihtȳx xà hkw̄y nhōrta o pa mē htānopxar mex o ri mē hkōt ixpa. Jakamā nhūm mē ri ixtkōt amnhī nhīpēx o pa. Ām Jut Kariot pix koja mē hkīnhā tanhmā amnhī tomnūj to nē hapēx. No ām ra akapēr ã kagà kot hkukamā ã kot amnhī nhīpēx anh̄ȳr ã harēnh xàja kōt koja ã amnhī nhīpēx anē nē hapēx.

13 Tā na pa ra akup̄ym aw̄yr inhnojarēt kaxyw jakamā na pa ixte tokyx mē rer mā xw̄yñhjē ho aw̄yr o xa. Kormā mē hkōt ri ixpa ri. Mē kot inhmar nē ixpyrā nē hkīnh nē hamakētkati nē ri pa kaxyw.

14 Na pa pre ra mē kām akapēr jarēnh ry nē nhūm mē ixpyrā nē akōt pix mā amnhī nhīpēx o ri pa. Jakamā nhūm hte mē kēp ixtkwy hkēt xw̄yñhjaja tee ri ja hā mē omu nē axtem nē kām mē hkurē nē. Nom mē kēp mē hkw̄y hkēt jakamā na htem ã mē kamā gryk anē.

15 Tā na pa ã mē ho aw̄yr anh̄ȳr o xa. Nom mē kot amnhī tomnūj xw̄yñhjē hkàx ã mē pa kaxyw na pa mē ho aw̄yr kēt nē. Koja mē arī mē hkōt ri pa. Nom mē uràk nē amnhī tomnūj o pa pumaj na pa ã mē ho aw̄yr anē.

16 Mē kēp mē hkw̄y hkēt. Axtem mē kot amnhī nhīpēx. Te mē kot mē pahte amnhī nhīpēx pyràk jakamā kē mē amarī mē hkōt pa htā mē kot amnhī nhīpēx kōt amnhī nhīpēx o pa hkēt nē. Ām pahkōt pix mā amnhī nhīpēx o pa.

17 Akapēr pix na mex o mex jakamā koja mē hkōt amnhī nhīpēx o pa nē gaa nē te pahte amnhī nhīpēx pyràk o amnhī nhīpēx.

18 Na ka pre amnē mē hwȳr inhmē pa pre ixte mē kām akapēr jarēnh o ri ixpa kaxyw mē hwȳr wrȳ. Nē amnhī pyrà nē mē kot akapēr jarēnh o mē hkôt pa kaxyw pa mē kurē nē ma mē hwȳr mē kurē.

19 Inhmā mē hapē jakamā kot paj amnhī grōnh kôt nhām mē kot axpēn mā ri inhgrōnh o pa xwȳnhjē mā amnhī gō. Amā hprām xà hkôt. Ixkwȳjaja kot ja hā ixpumunh nē ixpyrà nē amā hprām xà hkôt pix mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa kaxyw.” Anē.

Jejus kot hkrajē piitā ho Tīrtūm wȳr

20 Nhūm Jejus arī Tīrtūm mā amnhī jarē nē kām: “Tā na pa ā jajē ho awȳr anē Papaj. Nom ixfôt mē pa ho mē pa xwȳnhjē pix o na pa awȳr kêt nē. Māänēn mē ô ri nhīrmā mē kot ixfôt amnhī xunhwȳr mā xwȳnhjaja na pa mē ho ixpimrāà tā mē ho awȳr.

21 Kē mē pahpyrà nē te hamaxpēr tipxi pyrà nē ri axpēn to pa. Nē pahte amnhī nhīpēx kôt pix mā amnhī nhīpēx o pa. Koja mē ā amnhī nhīpēx anhȳr o pa nhūm mē kēp pahkwȳ hkêt xwȳnhjaja pahtā mē omu nē ate mē hwȳr inhmēnh ā apumunh kurē kumrēx.

22 Nē koja mē ixfukwak ri panhȳ hā te pahpyrà nē hamaxpēr tipxi nē ri pa pyràk o amnhī nhīpēx o pa.

23 Na pa htem te ixfot tipxi kamā mē ixtipxi pyràk o axpēn nhīpēx o ri ixpa. Te pahte axpēn nhīpēxta pyràk. Tā koja mē ixwakre kamā ā axpēn nhīpēx anhȳr o pa nhūm mē kēp pahkwȳ hkêt xwȳnhjaja ja hā mē omu nē hamaxpēr o: ‘Nà pēr

ãm hãmri na pre Tĩrtũm tãm mẽ pahwŷr Jejus mẽ. Kãm hapê htŷx tã mẽ pahwŷr kumẽ nhãm wrŷ nẽ amnhã xwar kãm hkwŷjé japê nẽ.’ Anhŷr o koja axpẽn mã pajarẽnh o pa.

24 Amnepêm amrakati ri pa pre amã ijapê hã ri ixpa. Tã ot pa jajê ho awŷ. Ka na ka pre inhmã mẽ agõ. Tã ma awŷr inhmõr mã xàta wŷr na pa inhmã mẽ àpir prãm nẽ. Koja mẽ nhýrmã ma pahwŷr api pu mẽ pahpiitã pahpimrâatã pamã axpẽn japê hã ri papa ho papa.

25 E Papaj. Amex o amex tã mẽ kêp iwkwy hkêt xwŷnhjaja na kormã ate mẽ hwŷr inhmênh xwŷnh ã ijkôt hamaxpêr kêt nẽ. Nom mẽ kot ijkôt amnhã xunhwŷr xwŷnhjaja na mẽ kurom ja hã ijkôt hamaxpêr mex nẽ.

26 Na pa ra ixprî hã mẽ kãm akapêr o amnhirít o ri ixpa. Tã kot paj axte mẽ kãm akapêr kwŷ jarë. Amã ijapêta pyrà nẽ mẽ kãm axpẽn kinh ã axpẽn to pa kaxyw na pa mẽ kãm hã karõ. Kot paj inhí hã mẽ hkôt ixpa hkêt tã koja Pahkarõja mẽ hwŷr wrŷ nẽ mẽ hkarõ mã agjê nẽ te pa mẽ hkôt ixpa pyràk o mẽ hipêx. Ja na pa inhmã hprãm. Tã koja anẽ. Jakamã na pa ã mẽ ho awŷr anẽ. Tã ãm ja pix Papaj.” Anẽ.

Nhãm pre ã Jejus õ Papaj mã mẽ inhnoo mã amnhã jarẽnh anẽ pa mẽ ixpiitã hã kuma.

18

Mẽ kot Jejus pynênh ã mẽ harẽnh

Matêwre 26.47-56; Makre 14.43-50; Rukre 22.47-

53

1 Tã nhãm Jejus mẽ ixto Hipêêxà hwŷr pa. Hãmri nẽ ixkreja rûm ma tẽ nẽ Jerujarẽ rûm kato nẽ

ma gô pê Kirō hwȳr tē pa mē hkôt ixpa ho ixpa xwȳnhjaja ma hkôt mra. Nē gô hā rē nē hikjē hā mē kot mēmo pī hkô hkre xwȳnhja wȳr mra nē parpē ixkrī hpa.

² Na pre hte Jejus xatā hwȳr amnhī kôt mē ixto pa ho kuhē. Jakamā nhūm Jut Kariot kot mē kām òr mā xwȳnhhta ra kot hwȳr mē ixpa ho ixkuhē xàta pumunh mex.

³ Jakamā pa mē hwȳr pôj nē ixkrī hpa nhūm mē mē ixwȳr mra. Jut Kariot mē pôristijaja. Rōm nhō xwȳnhjē nhō pôristijê mē patre nhō pôristijaja nhūm mē mē ixwȳr Jut Kariot kôt mra. Ijaew nhō pahijē nhŷ hā mē ixwȳr mra. Piitā wapohti jamȳ nē pô hpôk nē kanê jamȳ nē mē ixwȳr hpôk o kato.

⁴⁻⁵ Hāmri nhūm Jejus amnhī wȳr mē omu nē kànhmā xa nē ma mē kutā tē. Jut Kariot kot mē kām òr kaxyw nhūm amnhī tā omunh mex jakamā amnhī wȳr mē omu nē ma mē kutā tē. Hāmri nē mē hkaxpa nē mē omunh o xa nhūm Jut Kariot mē kuri xa nhūm Jejus mē omu nē mē kām:

—Pa. Mēmoj japêr na ka mē pô hpôk o ri apa? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà Jejus pê Najare nhō xwȳnh japêr o na pa mē ri ixpa. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tỳ ot pa xa. Pa na ixpê Jejus. Anē.

⁶ Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri axpēn pumu nē umaj katē ho axkamē nē kuhē. Nom katē ho pikamēnh o ra rôrôk pa nē hikwŷ.

⁷ Hāmri nē kànhmā kuhê hpa nhūm Jejus axte mē kām:

—Kwa mē inhmā amnhī jarē. Mēhō japēr o na ka mē apa? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Jejus pē Najare nhō xwȳnhta japēr o na mē ri ixpa kēnā. Anē.

⁸ Hāmri nhūm mē kām:

—Kwa ra ixte mē amā amnhī jarēnh kēnā. Paa. Ijapēr o na ka mē ri apa. Jakamā kwa kēr ka mē ixkōt ri mē pa xwȳnhtaja tanhmā mē ho hkēt nē. Kē mē māmrī anhgrā nē ma mra.

⁹ Anhȳr o mē inhnē mē kām kapēr. Na pre ra ham Hipêêxà mā mē ixtā kām amnhī jarē nē kām:

—Kormā mē kamā ixpa ri ate inhmā ixihty়x xà nhōrta o na pa mē htānopxar mex o ri mē hkōt ixpa.

Anhȳr o mē ixtā kām amnhī jarēnh jakamā nhūm ā mē inhnē mē kot unēnh mā xwȳnhjē mā kapēr anē.

*Simāw Pêtre kot mēhō pē hamak krāhyr ā harēnh
Matêwre 26.51-54; Makre 14.47; Rukre 22.49-51*

¹⁰ Hāmri nhūm Simāw Pêtre tee ri Jejus ā mē omu hāmri nē ō wapo kapa nē jam ho apē nē ho hamak nhīkjē krāhta. Mawti jamak krāhta. Mawtija mēō patre mā apēnh xwȳnhjē hō na pre nhūm Simāw Pêtre hamak krāhta.

¹¹ Hāmri nhūm Jejus ja hā omu nē nē kām kapēr nē kām:

—Tk. Kwa nà amarī xa nē akupȳm awapota hkām haxà. Ixte mē anē amnhī xà htȳx kamā ijamat kaxyw na pa pre Inhīpêêxà rūm amnē mē awȳr pika hwȳr wrȳ. Kēt inhmā kām hprām xà hkōt pix mā na inhmā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ixpa hprām. Jakamā kwār mē māmrī tanhmā kām ixto hprām xà hkōt māmrī tanhmā ixto. Anē.

*Mē kot Anas wȳr Jejus o htēm ā mē harēnh
Matēwre 26.57-58; Makre 14.53-54; Rukre 22.54*

¹² Tā nhūm pōristi mē mē hkrāhtūm nē mēō patre nhō pōristijaja Jejus pynē nē hpa hpre hpa

¹³ nē ma Anas wȳr o tē. Anasja Kajpas piinhō na pre. Nhūm Kajpas kormā amgrāja ā Anas pyrā nē kēp mēō patre maati.

¹⁴ Jakamā na pre ra Ijaew nhō pahijē mā Jejus jarēnh o:

—Nà kot puj mē Jejus pīr tokyx anē. Kê tapxipix ty pu mē arī mȳrpē pahpiitā pajamakētkati nē ri papa. Anē.

Jakamā nhūm mē Jejus pynē nē kormā ma patre maati hwȳr o tē.

Simāw Pētre kot Jejus kōt pa hkēt ā kot amnhī jarēnh

Matēwre 26.69-75; Makre 14.66-72; Rukre 22.54-62

¹⁵ Hāmri pa ixpē Juāw mē ixkrāmnhwȳ Simāw Pētre mē pa wa ma mē hkōt wa tē. Nhūm mē ra mē inhō patre maati nhōrkwȳ hwȳr Jejus o axā. Nhūm patre maati kot ixpumunh jakamā nhūm kām àpēnh xwȳnhja ixpumu nē inhmā anē pa mē hkōt axā.

¹⁶ Nom nhūm Simāw Pētre arī kapōt ā hakwa krem xa. Hāmri pa omu nē akupȳm hwȳr tē nē mēhō niti kot hakwa kre jamār o ām xwȳnhja mā anē nhūm kām kahē xà mē nhūm mē ixkōt axā.

¹⁷ Hāmri nhūm nita hprī hā omu nē kām:

—Xēē. Pēr apē mē kot unēnh nē o mōr mūj kōt ri mē pa xwȳnhjē hō na ka mē? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tk. Nà ixte mēhō myti ata pumunhre hā. Anē.

18 Hāmri nhūm ra kōt ã kamàt nē ra kryy nē nhūm mē àpênh xwýnh kwý mē mēo patre nhō pôristi hkwýjaja amnhīm kuto nē hā ànhunh o kuhê. Nhūm Simāw Pêtre mē omu nē mē hwýr tē nē mē īhkô hā ànhunh o xa.

Patre maati kot Jejus kukjér ã harēnh

Matêwre 26.59-66; Makre 14.55-64; Rukre 22.66-

71

19 Rôm nhūm Anasja hêx rom tanhmā Jejus kukjér to nē kām:

—E kwa inhmā amnhī jarē. Tanhmā na ka hte we akôt mē pa ho mē pa xwýnhjê jahkre hto ho apa wehe? Anē.

20 Hāmri nhūm amnhī tā kām:

—Nà na pa hte mē piitā mē noo mā ri mē kām ixkapēr o ixpa. Tîrtûm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre kamā nē Tîrtûm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā pa hte mē piitā mē noo mā ri mē kām tanhmā ixkapēr to ho ri ixpa. Na pa hte nhýri ixpimxur pê ri mē kām tanhmā ixkapēr to ho ri ixpa hkêt nē.

21 Tā ka ixtā mē kot inhmar o kuhê xwýnhjaja tanhmā ixtā mē hkukjér to hkêt nē. Ām papxipix ri ixkukja. Kwa ixtā mē hkukja kē mē kot tanhmā ixkapēr mar to xà hkôt tanhmā amā ijarēnh to nà? Anē.

22 Hāmri nhūm patre nhō pôristi hōja kuma nē hwýr tē nē kām:

—Tk. Kwa na htem ã patre maati mā kapēr anhýr kêt nē. Na htem hā hpijaàm o kām kapēr. Tā na ka axtem nē ri ã kām akapēr anē. Anē.

Hāmri nē hinep hkura.

23 Hāmri nhūm Jejus amnhī tā omu nē kām:

—Kwa kot pa tanhmā mē amā amnhī to ixêx to ka mē hā inhma nē rī kormā tanhmā axpēn mā ixto akapēr to rȳ hā ixtak. Nom ām hāmri ixte mē amā amnhī jarēnh tā ka axtem nē ri inhīnep ixtak. Anē.

²⁴ Hāmri nhūm Anas tanhmā mar to hpa hāmri nē umre Kajpas wȳr kumē. Na pre Kajpasja kormā hitom kām ri tanhmā amnhī nhīpēx to ho nhȳ nhūm Anas mē kām anē nhūm mē kuma nē hwȳr Jejus o tē nē ho axà. Arī hpa hpre rāhā hwȳr o tē nē ho axà nhūm xa nē kām amnhī jarē.

Simāw Pêtre kot axte Jejus kôt pa hkêt ã amnhī tā àprār ã harēnh

Matēwre 26.71-75; Makre 14.69-72; Rukre 22.58-62

²⁵ Nhūm Simāw Pêtre arī mē ūhkō hā ànhunh o xa nhūm mēhōja kām kapēr nē kām:

—Kwa pēr apē Jejus kôt ri mē pa xwȳnhjē hō na ka. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tk. Kokŷ ixté mēhō nēj pumunhre hā. Anē.

²⁶ Hāmri nhūm hpānhā mēõ patre maati mā àpēnh xwȳnhja māänēn omu. Simāw Pêtre kot kēp hamak krāhyr xwȳnhta kwȳ na pre. Jakamā nhūm hprī hā omunh mex kurê kumrēx nē kām:

—Kwa nà ka na ka mūtar pī hkôta kamā mē ūhkō hā xa pa apumu. Anē.

²⁷ Hāmri nhūm tee ri kuma nē axte mē kām amnhī tā aprār kām hihtyx nē. Jao ra mē kām amnhī tā aprār o axkrunēpxija mē nhūm krāhyre hkàr kurê kumrēx. Ra Jejus kot hkukamā harēnh xà hköt kēp hkwȳ hkêt ã amnhī tā aprār o axkrunēpxi.

*Jejus kot Pirat mā amnhī jarēn
Matēwre 27.1-2, 27.11-31; Makre 15.1-20; Rukre
23.1-5, 23.13-25*

28 Hāmri nhūm mē ixpē Ijaew hkrāhtūmjaja ra Kajpas rūm Jejus o kato nē ma Pirat wyr o tē. Piratja na pre te Rōmjē nhō pahi pē Sesti mā mē ixpē Ijaew jamār o pa nhūm mē ma hwyr o tē. Nhūm ra myt kator grire nhūm mē hwyr o tē nē ūrkwy kapem o xa. Pirat kēp Ijaew kēt jakamā nhūm mē ūrkwy hwyr gjēx kēt nē kapōt ā kuhē. Na hte Ijaew kormā Pas ā h̄kīnh hāmri nē nhām mē kēp Ijaew kēt xw̄y়nhjē nhōrkwy hwyr gjēx kēt nē. Koja mē hwyr agjē nē amnhī tomnu nē Pas ā apkur kēt nē. Jakamā nhūm mē Pirat wyr Jejus o tē no ām hwyr o ar kēt nē. Ām ixske kapem o xa.

29 Hāmri nhūm Pirat mē hwyr kato nē omu nē hā mē hkukja nē mē kām:

—Kwa tanhmā na we amnhī tomnuj to ka mē ixwyr o tē? Anē.

30 Hāmri nhūm mē kām:

—Nā kot amnhī tomnuj o pa xw̄y়nh kēnā. Jakamā na pa mē awyr o tē. Ate tanhmā kot amnhī tomnuj to hā harēn mar nē m̄yrapē tanhmā ho kaxyw. Anē.

31 Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa mē kamjaja ma amnhī kōt o tē nē amnhī krā hkōt tanhmā ho. Mē ate tanhmā kot amnhī nhīpēx to hā omunh xà hkōt. Anē.

Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa amnepēm mē ixpē Ijaewjaja na pa pre htem kēn o mē kot amnhī tomnuj xw̄y়nhjē tak o mē kupa. Tā na ra Rōm nhō pahihtija mē pamjaja mē ixtē mē hpar nē mē ixske. Tapxipix kām mē hpar

ã àmnenh prām. Jakamā kot kaj ÿ hā mē inhmā tanhmā hā axàmnēnh to kē mē kupī. Ra ja kaxyw mē kot mē ijkaxyw axām kēnā. Anē.

32 Rōm nhō xwÿnhjaja na htem mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjē hpar kaxyw nē pī kahpa hā mē hanhō nē mē kupa. Nhūm Jejus amnhī kukamā tanhmā mē kot hpīr to hā mē omunh mex jakamā ra hpīr hā mē inhmā mē kot tanhmā hipēx to hā mē harē. Jakamā nhūm pre ã Ijaew Pirat kot mē kām hpīr prām xàj ã kām kapēr kām xihtȳx anē.

33 Hāmri nhūm mē kuma nē akupým õrkwŷ hwŷr axà nē amnhī wŷr Jejus ã karō nhūm hwŷr axà nhūm kām:

—E kwa inhmā amnhī jarē. Xà apê Ijaew nhō pahi na ka? Xà ka na htem amnhī wŷr akām hamak o pa? Anē.

34-36 Hāmri nhūm kām:

—Tỳ ãm hāmri na ka ã ijarēnh anē. Nom jar pikā ja kamā ixpē mēõ pahi hkêt. Axtēm ixpē mēõ pahi na pa. Mo kaxyw na ka ã ijkukjēr anē? Xà na pre mēhō ixte mē anhō pahi Sesti kutā ixām ã amā ijarē ka ama nē tee ri ijkukamā ajamaxpēr? Nà xà ãm hāmri amā Tīrtūm kot Ijaew wŷr inhmēnh ã ixpumunh prām? Mo kaxyw na ka ã ijkukjēr anē? Anē.

Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Tk. Mo kot pa kēt ri axtem nē Tīrtūm kot Ijaew wŷr amēnh ã akukja? Mē apyrà nē ixpē Ijaew kēt kēnā. Mē kot ixwŷr ato htēm xwÿnhjaja na mē ã ate amnhī jarēnh anhŷr ã ajarēnh anē. Nà mē akwŷjē mē mē anhō patre krāhtūmjaja na mē ã inhmā ajarēnh anē. Jakamā e aprī hā inhmā

amnhī jarē. Tanhmā na ka we amnhī tomnuj to nhūm mē ixwyr ato tē? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kē axte kām:

—Nà ixpē pyka ja kamā mē ō pahi hkêt. Kop ām ixpē pyka ja kōt mē ō pahi ronhŷx ra ixtā mē ato. Nom jar ixpē mē ō pahi hkêt. Ām axtem ixpē mē ō pahi na pa. Ām hāmri na pa ã amā amnhī jarēn anē. Anē.

³⁷ Nhūm ã kām amnhī jarēn anē hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Xà apē mē ō pahi hō na ka? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Nà ām hāmri na ka ã ijarēn anē. Na pa pre amnē pikaja wyr wrȳ nē jar mē akamā ixtā nē mē akamā ixaptar. Ixte tanhmā mē kām ixtapēr to ho ri ixpa kaxyw na pa pre wrȳ nē mē akamā ixpa nē ām hāmri mē kām ixtapēr o ri ixpa. Na pa hte tām ixtapēr o ri ixpa. Tā mē kot ixtapēr mar nē ixtā rī amnhī nhīpēx o mē pa xwýnhjaja na htem ixpē mē ō pahihti hā ijarēn o pa. Anē.

³⁸ Hāmri nhūm Pirat kot tām kām kapēr ã amnhī jarēnha ã kuma nē kām:

—Tk. Aa ixte pika ja kamā mēhō pumunh nhūm tām kapēr o pare hā. Anē.

Hāmri nē kapēr ã kuma nē tee ri hkukamā hamaxpēr. Hāmri nē akupȳm Ijaew wyr ho kato nē mē kutā o xa nē mē kām:

—Kwa tanhmā kot amnhī tomnuj tore hā.

³⁹ E mē inhma. Na pa hte amgrà mē arīgro pē Pas kām mē amā mē hagjēn xà rūm mē akwyjē ho hpŷn nē mē hapoj nhūm mē hamakētkati nē amnhīx ri pa. Ka mē ja hā omu nē Pas ã akīnh nē.

Jakamā e. Pa mē amā mē anhō “pahihti” jarēnhja mā inhüre. E na pa ra kām inhüre. Anē.

⁴⁰ Hāmri nhūm mē tee ri ā kapēr anhŷr ā kuma nhūm ja mē kēp omnuj tŷx nē. Nhūm mē hā kàx pê gryk kamā kām kapēr kām hihtŷx nē kām:

—Tk. Kwa nà kām anhūrer kêt nē. Kêt Parapas mā mān anhūre. Anē.

Parapasa na pre hte tanhmā amnhī tomnuj tŷx to ho ri pa nhūm prem mŷrapê unē nē haxà. Tā nhūm mē axtem nē Pirat kot kām urer prām xàj Jejus kaga.

19

Mē kot Jejus tak ā mē harēnh

Matêwre 27.27-31; Makre 15.16-21; Rukre 23.20-25

¹ Tā nhūm Pirat akupŷm ōrkwŷ hwŷr Jejus o axà nē ō pôristijê mā hā amŷnê nhūm mē hwŷr mra nē htak o kuhê.

² Hāmri nē kēp pahi hā hpēr o pikēnh kaxyw kām pahi hā mē ahkà nhîpêx nē hkrām haxà. Nom axtem mēmo mrônhī te kot ronh kanêre pyràk xwŷnhja nhūm mē hikâx nē hkrām haxà. Nē kēp pahi hā mē ê kamrêk py nē kām haxà.

³ Hāmri nē xatâ hwŷr mra nē hinep htak nē hā hpēr o pikēnh o xa nē kām:

—E apê Ijaew nhō pahi punuti na ka. Anē.

⁴ Hāmri nhūm Piratja akupŷm Ijaew wŷr kato nē mē kām:

—E koja inhō pôristi akupŷm mē awŷr ho kato ka mē omu. Na pa tee ri kot tanhmā amnhī tomnuj to hā hkukja. Pêr tanhmā kot amnhī tomnuj to hkêt kênā. Anē.

5 Hāmri nhūm Jejus kato nē arī pahi hā àhkà tu nē ê kamrēk jaxà nē o xa nhūm Pirat mē kām:

—E kwa mē omu nē kamā axukaprī hkêt wehe. Anē.

6 Hāmri nhūm patre krāhtūmjē mē mēō pôristijaja tee ri ja hā kuma nhūm ja mē kēp omnuj nē. Hāmri nē hā kām kapēr kām hihtȳx nē kām:

—Tk. Kwa nà pī kahpa hā mān anhô. Kê pī kahpa hā mān ajēt nē ty. Anē.

Hāmri nhūm tee ri hā mē kuma nē mē kām:

—Nà mē kam nē ma amnhīm o tē nē mē kam amnhīm ho anē. No pa kot paj ho anhȳr kêt nē. Mo mȳrapē kot pa kêt hā amȳnē nhūm mē kupī? Nà kwarī kot pa ho anhȳr kêt nē. Anē.

7 Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kwa kēp Tîrtūm Kra hā amnhī jarēnh kēnā. Mē inhīgētjaja na prem ā mē ixte amnhī jarēnh anhȳrja nē mē inhmā kapēr pa htem ā amnhī jarēnh anhȳr kêt nē. Koja mēhō ā ri amnhī jarēnh anē nhūm mē ja mȳrapē kupī. Anē.

8 Hāmri nhūm Pirat tee ri Jejus kēp Tîrtūm Kra hā amnhī jarēnhja ma nē kām uma nē kām tanhmā ho hprām kêt nē.

9 Hāmri nē akupȳm ðorkwȳ hwȳr ho axà nē axte hkukja nē kām:

—Kwa aprī hā inhmā amnhī jarē. Nhȳhȳnh na ka pre mē ixwȳr mō? Anē.

Nom nhūm axte tanhmā kām nē hkêt nē. Ām arī akryk mar o xa.

10 Nhūm tee ri omu hāmri nē kām:

—Kwa xà ate ipsumunh kêt? Inhȳ hā na htem mē kupa nē inhȳ hā akupȳm mē hapōj. Tā ka pēr

aprī hā inhmā tanhmā amnhī jarēnh to hkêt nē ri akryk akuhē. Anē.

11 Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nom Tīrtūm nhŷ hā pix mā na ka hte ā amnhī nhīpêx anē. Kēp ām Tīrtūm kām ja prām kêt ronhŷx ka tee ri tanhmā amā ixto hprām hkapry. Tām kot mē ixfaxyw axām kēnā. Tā mē kot awŷr inhmenh nē ri ixtyk ā ijarēnh xwŷnh pē Ijaew nhō pahijaja. Ra mē kot ixfaga jakamā na mē ā amā ijarēnh anē. Jakamā mē kot amnhī tomnuj tŷx o ajakrenh. Anē.

12 Hāmri nhūm Piratja tee ri ā kapēr anhŷr ā kuma nē kot kām urer prām nē. Hāmri nē akupŷm Ijaew wŷr kato nē hā mē kām kapēr nhūm mē tee ri kot kām urer kaxyw ā amnhī jarēnhja ma nē kām ja prām kêt kumrēx. Jakamā kāxpē nē kām kapēr nē kām:

—Kwa nà ra kēp mē inhō pahi hā kot amnhī to hēx kēnā. Kot mēhō ā ri amnhī jarēnh anē nhūm Rōm kamā mē panhō pahi Sestija ja hā harēnh ma nē kamā gryk tŷx nē. Tā kot kaj kām anhūre nhūm ajarēnh ma nē akamā gryk nē. Anē.

13 Hāmri nhūm tee ri mē kuma hāmri nē ma pahi kot tanhmā mē harēnh to xà hā kēn pota wŷr ma tē nē hā nhŷ. Mē ixpē Ijaew kapēr kām mē ixte kām: “Kapata” jarēnh xwŷnhta wŷr kot tanhmā Jejus jarēnh to kaxyw ma hwŷr tē nē hā nhŷ nhūm mē hwŷr o tē.

14 Hāmri nhūm ra arīgro pē sēsta. Mē ixpē Ijaew-jaja mē ixte Pas ā amnhī tomnuj mŷrapē mry hkwŷ hpar nē Tīrtūm kôt pix mā amnhī nhīpêx ā amnhī jarēnh xà hā arīgroja kato. Jakamā nhūm kaxkwa nhīpôk ri myt nhŷ nhūm Piratja mē kot Jejus kator

ã harēnh prām xàj arī mē kām ho mē õ pahi hā harē
nē mē kām:

—E ota mē anhō Pahihtita. Anē.

¹⁵ Hāmri nhūm mē tee ri ã harēnh anhŷrja ã kuma
nē kām:

—Kwa apī ri. Ma o tē nē pī kahpa hā anhō kê
tokyx ty.

Anē nhūm tee ri mē kuma nē mē kām:

—Kwa nà. Kêp mē anhō pahi kēnā kot paj kêt ri
axtem nē mē apē kupī. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kēp mē inhō pahi hkêt. Pahi Sesti pix na kēp
mē inhō pahi. Anē.

Mē kām Sesti hkînh kêt tā ã kām Jejus htyk prām
xàj ri harēnh anē.

¹⁶ Hāmri nhūm Pirat tee ri ja hā mē kuma nē tā
Jejus ã pôristi mā karō nē mē kām:

—E mē māmrī ma o tē nē pī kahpa hā anhō kê ty.
Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē ma o tē.

Mē kot pī kahpa hā Jejus nhôr ã mē harēnh

Matêwre 27.32-44; Makre 15.21-32; Rukre 23.26-43

¹⁷ Hāmri nhūm pôristija Jejus mā õ pī kahpa gō
nhūm kutu nē ma mē hkôt hkjênh o mō. Nhūm mē
krī rūm ho kato nē ma hixêt prêk wŷr o tē. Hixêt
prêkja mē kot harēnh o: “Korkot” anē. No mē ixpê
Ijaewjê kapēr kām na pa pre htem harēnh o “Mē
hkra hi xà” anhŷr xwŷnhta wŷr nhūm mē ma o tē
nē hā ho api.

¹⁸ Hāmri nē pikap pī kahpa xi nē hā Jejus xi nhūm
hā nō nhūm mē prek o ūhkra ho htŷx nē hpar o
htŷx. Hāmri nē kaxyw hkakwŷ nē hkakwŷnh pa nē
kamā pī kahpata xām nē hity hpa nhūm Jejus kŷx

pê ajêt. Hāmri nhūm mē māänēn wa ho hamēxkrut nē pī kahpa hā wa kunhō nhūm wa kuri ajêt. Wa kot tanhmā amnhī tomnuj to xwýnhja wa ho akutā Jeus nhījē nhūm wa uràk nē kÿxpê ajêt.

¹⁹ Hāmri nhūm Piratja õ pôristi mā anē nhūm mē tap õ py nē hā tanhmā kagà hto nē kagà ho:

**IJAEW NHŌ PAHI JEJUS NA JA
KĒP NAJARE NHŌ XWÝNH**

²⁰ Nom mē ixpê Ijaew kapēr pix kām hā kagà hkêt nē. Māänēn Gresjē kapēr kām nē Raxījē kapēr kām nhūm mē māänēn hā kagà nē Jeus myri kunhō. Hāmri nhūm Ijaew kwýjaja Jerujarē rūm hwyr mra nē mē kot ã hā kagà nhípêx anhýrta pumu nē kamā harē. Jerujarēja hixêt prêeta wyr jawy jakamā nhūm mē kurūm ohtō nē hwyr mra nē omunh o kuhé.

²¹ Hāmri nhūm patre hkrähtümjaja tee ri ã Jeus jarēnh anhýr ã kagàta pumu nhūm ja mē kēp omnuj nē. Jakamā nhūm mē ma Pirat wyr mra nē kām:

—Kwa mon ka ri hā mē kām anē nhūm mē axtem nē ã ri kagà nhípêx anē? Kwa nà kēp mē inhō pahi hkêt. Æm htŷx ri kot ã kot amnhī jarēnh anhýr o pa kēnā. Kwa hā kagàja o anhýpa nē hpānhā hā kagà ho: “Kêp Ijaew nhō pahi hā kot amnhī to hêx xwýnh.” Anhýr o hpānhā hā hipêx nē anhō nà? Anē.

²² Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:
—Tk. Nà pa ho ixpinhpanh kêt nē. Ra ixte hā kagà hpar kēnā. Anē.

*Pôristijaja kot axpēn mā Jejus xê ho pigranh
Matêwre 27.35-36, 27.55-56; Makre 15.24; Rukre
23.34*

23 Hāmri nhūm pōristijaja kot axpēn mā Jesus xē o pigrànħ kaxyw amnhī tā haxwyr o tē. Mē kēp 4 no nhūm Jesus xē kēp 5 jakamā nhūm mē amnhī kōt ho 4 nē haxwyr nhūm pyxi nē hprā. ē rytita. Na pre hipēx muxre. Nhŷhŷnh hkayr xà pumunh kēt kumrēx.

24 Jakamā nhūm mē omu nē kām hkīnh nē. Hāmri nhūm hō kot amnhīm hpyr nē ho arīk kaxyw nhūm mē hā kēnre ho jōka. Na pre ra Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot mē hkukamā ja hā mē harēnh nē mē harēnh kot:

Na prem axpēn mā ixē o anhgrà nē hā kēnre ho jōka
ho hkri.

Anhŷr o kot mē hkukamā mē harēnh. Tā nhūm mē
ra hkōt ā amnhī nhīpēx anhŷr o hkri.

Jesus kot Juāw nhīhkram katorxà jaxàr ā harēnh

25 Nhūm Jesus par pē katorxà xa. Nē htōx nē Kropti hprō Marir nē Marir Matarēn mē nhūm mē Jesus katorxà nhīhkō hā Jesus pumunh o kuhē. Nhūm amnhī tā mē omu

26 nē mē kuri pa ixpē Juāw pumu. Hāmri nē kēp ixkrāmnwyr mex ā ixtā katorxà mā kapēr nē kām:

—E ota Juāwta. Koja ixpānhā te kēp akra pyrak o anhīpēx nē tanhmā ato ajuta hto ho pa. Anē.

27 Hāmri nē hpānhā pa inhmā kapēr nē inhmā:

—E Juāw. Kēr ka te kēp akatorxà pyrak o inhmā hipēx mex o ri apa.

Anhŷr jakamā pa kuma nē kot inhmā hā karō xà
hkōt inhōrkwy hwyr haxà nē amnhī kōt ri ho ixpa.

Jesus htyk ā harēnh

Matēwre 27.45-56; Makre 15.33-41; Rukre 23.44-
49

28 Tā nhūm Jejus ra amnhī pumu hāmri nē hamaxpēr o:

—Nà Inhīpēêxà kot mēmoj tā inhmā karōta na pa ra kām ho anhŷr o hitep xà xir kaxyw. Anē.

Hāmri nē kām kôr ā amnhī jarē. Nom ra hkukamā Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot htyk kaxyw nē kām kôr kukamā harēnh jakamā nhūm ā amnhī jarēnh anē nē kapēr o:

Nà na pa ra inhmā kôr nē. Anē.

29 Nhūm hpar pē guhkrax kām wīhti punureta ām jakamā nhūm mē ā kot amnhī jarēnh anhŷrja ma nē kaxyw mēmo rerek py nē o tē nē kaxyw pī ryti hō py nē ho hkanhwȳ. Nē akupŷn o tē nē ho wīhti mā haxà nē kām kupē.

30 Nhūm hkaôr nē hkaôr pa hāmri nē kapēr o:

E nà hāmri na pa ra mē piitā mē kot amnhī tomnuj pānhā amnhīrer pa. Jao ra Inhīpēêxà kām hprām xà hkôt kām tanhmā amnhī nhīpēx to jatur xàm kumē.

Anhŷr o amnhī jarēnhja kôt ahpar mā hkrā nē ty.

*Mē kot kô xwa ho Jejus kamnhwȳr ā harēnh
Wam Juāw 5.6-8*

31 Nhūm ra sêsta nhūm apkati nhūm mē inhō arīgromnu pē sap kaxyw. Sapja ā na hte mē ixpē Ijaew mē iixkīnh pē Pas ā iixkīnh rūnh o ixpa. Nhūm mē kām sap ā arī mē htyk nē mē harir xwÿnhjē pumunh prām kêt jakamā nhūm Ijaew krāhtūmjaja ma Pirat wȳr mra nē kām:

—Kwa pōristi mā anē kē mē tokyx mē hte hi kukē kē mē htyk tokyx anē. Kē mē tokyx mē o wrȳ nē ma mē o mra nē mē hagjē. Kormā sap kêt ri. Anē.

32 Hāmri nhūm mē kuma nē õ pôristijê mā anē nhūm mē ma mē hwyr mra nē akutā wa kot Jejus nhijê nē jēt xwÿnhta wa kumrēx wa hte hi hkwÿr.

33 Hāmri nē hpānhā Jejus wyr tē nē omu nhūm ra htyk mex nē ajēt nhūm mē ja hā omu nē kēp hte hi hkwÿnh kēt nē.

34 Nhūm pôristi hōja kô xwa py nē ho ihkjê rûm hkanhwÿ nhūm hkamrō mē ī kagô ahkà nē hprôt nhūm mē hkwÿja omunh o kuhê.

35 Nē ixpê Juāw na pa pre ijaxwÿja mē īhkô hā xa nē ja hā omunh jakamā pa ā mē amā hā kagà anē. Ām hāmri na pa mē amā harē nē hā kagà. Mē ate kamā harēnh nē harēnh mar nē hkôt ajamaxpēr kaxyw.

36 Na pre ra Tîrtûm kapēr ā kagà htûm kamā ra hkukamā tanhmā kot mē pahwyr mēnh xwÿnhta jarēnh to nē hā kagà. Nē hā kagà kot:

Koja mē nhÿhÿnh hi hkwÿnh kēt nē. Anē.

Tā nhūm mē ra hā kagàja kôt ā hipêx anē nē kēp hi hkwÿnh kēt nē.

37 Nē Tîrtûm kapēr ā kagà htûmja māänēn ja hā harēnh kot:

Mē kot hpîr nē hkanhwÿr xwÿnhja koja mē hpar pê omunh o kuhê. Anē.

Tîrtûm kapēr ā kagà htûm kamā ā Jejus tyk kukamā harēnh kot anhÿr.

Mē kot Jejus jaxàr ā mē harēnh

Matêwe 27.57-61; Makre 15.42-47; Rukre 23.50-56

38 Tā nhūm Juje pê Arimatej nhō xwÿnhja Jejus ra htyk ā omu nē ma Pirat wyr tē nē hā kām kapēr. Kot ma o mōr nē tokyx haxàr kaxyw. Na pre ra Jejus kôt amnhī xām nom Ijaew krâhtûmjê pymaj

mē kām amnhī to amnhīrīt kēt nē. Jakamā nhūm ma Pirat wyr tē nē hā kām kapēr nē kām:

—Pa e ot pa awyr tē. Ixte mēmoj tā amā ixkapēr kaxyw. Kot kaj apu inhmā “y” anhŷr japēr. Kwa xà kot pa ma Jejus o mō nē haxà? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām: “Nà māmrī ho anē.” Anē hāmri nhūm ma hwyr tē nē ho wrȳ nē kumȳ nē ma haxàr mā o mō.

³⁹ Nhūm N̄ikotēja ma hkôt tē. Amnepē mā kot kamàt kām Jejus wyr htēm nē wa axpēn mā kapēr o ūr xwŷnhta. Jakamā ma Juje hkôt tē. Nē amnhī kôt mē hkuxwa xà hkwȳ ho mō. Ām ho mōr rax kumrēx. Ho 34 kir nē kutu nē o mō. Mē hkuxwa xàja na pre mē kot mēmo kuxwa xà mā “mīra” nē “aroe” anhŷr jarēnhja nhūm kaxyw hkwȳ jakà nē ho ahkà nē ho mē hkuxwa xà nhīpēx. Hāmri nē kutu nē ma Juje kot Jejus jaxàr nhūm kot ho hkuxwa kaxyw hkôt o mō.

⁴⁰ Hāmri nhūm wa ho kupēxē kukōnh pa nē ho Jejus kupu. Mē ixpē Ijaew mē ixte mē htykjē jagjēnh kaxyw ā mē hipēx anhŷr xà hkôt nhūm wa ā hipēx anē nē haxà.

⁴¹ Nhūm ra mē kot pī kahpa hā nhōr xà tā mē kot mēmo pī ho pa nē hkre xwŷnh kwȳ kuhē. Nē kamā kēn kre nyw. Kormā mē kot kamā mē htykjē hō jaxàr kēt xwŷnhta.

⁴² Jakamā nhūm wa omu nē axpēn mā:

—E kwa pu hwyr Jejus o tē nē kamā mān tokyx haxà. Kēr pu kormā sap kēt ri ra tanhmā amnhī to hpa. Anē.

Hāmri nē hwyr kumȳ nē o tē nē kamā haxà nē hā hitom pa hāmri nē ma akupȳm krīm wa tē.

20

Jejus akupȫm htīr ā harēnh

Matēwre 28.1-10; Makre 16.1-8; Rukre 24.1-12

¹ Tā nhūm sap tē nē hapēx nē hpānhā semān nyw krax xà pē tōmīk. Hāmri nhūm Marir Matarēn kwȫhtā kānhmā nhȫ. Kormā myt kator kêt ri kānhmā nhȫ nē ma kēn kreta wȫr tē. Nē hwȫr pōj nē tee ri hitom xà hā kēn rax pumu. Nhūm ra nhām hakwa kre kuhpā hā ri hikwȫ nhūm omu nē tee ri hkukamā hamaxpēr pē omunh o xa.

² Hāmri nē awjanā nē ma akupȫm hprōt nē nhȫri Simāw Pētre nē pa ixpē Jejus krāmnhwȫ mex ā wa ixpumu nē hkaprī kamā wa inhmā harē nē wa inhmā:

—Xē na pēr mē pahpē mē panhō Pahihti kapa nē nhȫhȫm ma o tē. Xē nhȫhȫm mān pre wem o tē? Anē.

³ Hāmri pa wa kuma nē hwȫr ixprōt kurē kumrēx.

⁴ Hāmri pa Simāw Pētre mā wa nē ixfumrēx hwȫr pōj.

⁵ Nom kormā kēn kre hwȫr ixār kêt ri kormā hakwa krem inhīkōt nē kaxwȫnh kām nōr xà kamā Jejus japēr ixrīt o xa. Nhūm kupēxē nhīrē pix nō pa omu.

⁶ Hāmri nhūm Simāw Pētre ixfumrēt tē nē ixrom krem àr kurē kumrēx nē kupēxē nhīrēta pumu.

⁷ Nē hkrā kupu xà pumu nhūm axtem hkrā muxre nē ahte nō.

⁸ Hāmri pa hkōt axà nē nōr xà kaprȫ pumu nē ijamaxpēr o:

—Hēxta waa nē. Nà mān akupȫm htīr. Hā na nōr xà hkaprȫ mex nē. Nà mān akupȫm htīr kām ga. Anē.

9 Ra Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot ja kukamā akupŷm htîr ā harēnh tā pa wa kormā ixprī hā ja hā omunh kêt nē. Tā kēn kre kaprȳ pumu nē kām ijamaxpēr kurê kumrēx.

10 Hāmri nē wa ixsato nē awjanā nē ma akupŷm wa ixkwŷjē hwŷr wa tē.

*Jejus kot Marir Matarēn wŷr kator ā harēnh
Makre 16.9-11*

11 No nhūm Marir Matarēnja arī kēn kre kapem hkaprī nē mŷr o xa. Nē mŷr pê hikôt nē kēn kre kamu

12 nē kamā Tīrtūm kapēr o wrŷk xwŷnh wa ho axkrut nē wa omu. Nhūm wa ê jakajre kamā wa nhŷ. Nhūm hōja hkrām nhŷ nhūm hōja htem nhŷ.

13 Hāmri nē wa Marir Matarēn mā kapēr nē kām:
—Kwa mon ka ri omu nē amŷr o xa? Anē.

Nhūm kām:

—Xê nhūm. Na prem ma nhŷhŷm mē ixpê mē inhō Pahihtija mŷ nē ma o tē nē hpānhā nhŷri kuxi. Anē.

14 Rōm nhūm Jejus tām tē nē hkatut kôt xa nhūm Marir Matarēn ho hakēx nē omu nom hprī hā omunh kêt nē. Omu nē htŷx ho axtem mēhō hā hkamnh̄ix.

15 Hāmri nhūm kām:

—Kwa mon ka ri amŷr o xa? Mēhō na ka ri hapêr arīt pê amŷr o xa? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē htŷx ho pī hkre jamār xwŷnh ā hkamnh̄ix nē kām:

—Xê xà ka na ka mē ixpê mē inhō Pahihti ho ahkī nē ma o tē nē nhŷri axi mê? Xê ka japêr nē akatât kôt inhmā harē. Nhŷri inhmā nōr xà jarē pa ma

hwȳr tē nē kumȳ nē man akupȳn o tē nē akupȳm kēn kre kamā kuxi. Anē.

16 Hāmri nhūm Jejus kām hixi jarē nē kām:

—Kwa Marir Matarēn. Amnē ipumu nē arī ā akapēr anē nā. Anē.

Hāmri nhūm jatā hprī hā kuma nē ho hakēx nē amnhī jaēr pē hprī hā omu nē kām:

—Xē Pahihti. Xep ka na ka. Hēxta gāà nē. Anē.

Nom mē ipê Ijaew kapēr kām Pahita jarēnh o: “Raponī” anē. Nhūm ā kām kapēr anē hāmri nē axte ma nhȳhȳm kēp htēm pymaj hpa hā kupu.

17 Hāmri nhūm kām:

—Kwa inhāmā anhüre. Na pa kormā ma akupȳm Inhīpēêxà hwȳr ixàpir kêt nē. E tokyx ma akupȳm tē nē ixtō nē ixtōxjē mā ijarē. Na ka prem apē ixkrāmnhwȳ pix tā ra mē apē ixtō nē ixtōx na ka mē. Jakamā ma akupȳm mē hwȳr tē nē mē kām ijarē. Nē mē kām: “Na Jejus mē awȳr pēr mēnh o: ‘Kot paj tokyx ma akupȳm Inhīpēêxà Tīrtūm wȳr api. Nom kēp pa Inhīpēêxà pix kêt māänēn kēp mē Anhīpēêxà na. Nē māänēn kēp mē anhō Tīrtūm na.’ Anhȳr o mē awȳr pēr mē.” Anē. E ma akupȳm mē hwȳr tē nē tokyx ā mē kām ijarēnh anē. Anē.

18 Hāmri nhūm kuma nē ma akupȳm mē ixwȳr tē nē mē inhāmā awjarē nē mē inhāmā:

—Xē na pa ham mē panhō Pahihtita pumu. Na akupȳm mē pamā htīr. Anē.

Hāmri nē mē inhāmā kot tanhmā kām kapēr to hā harē pa mē kuma nē tee ri hkukamā ijamaxpēr.

Jejus kot hkwȳjē hwȳr kator ā harēnh

Rukre 24.36-43

19 Tā nhūm tōmīk nē kamàt pa mē Jejus kōt ixpa ho ixpa xwȳnhjaja axpēn wȳr akuprō hāmri

nē Ijaew krāhtūmjē pymaj hakwakre kahē hpa nē axpēn mā ixkapēr o ixkrī. Nhūm Jejus mē ijaēr pē nhŷhŷnh mē ixwŷr axà nē mē ixfuri xa nē mē inhmā:

—Pa. Xà kormā mē anhōt kêt? Anē.

²⁰ Hāmri nē mē inhmā amnhī nhŷhkra kamā prek tatak xà jahkre nē hakŷx kôt mē kot hkanhwŷr xàja nhūm mē inhmā hahkre. Pa mē akupŷm htîr kām omu nē ixfñh tŷx kumrēx.

²¹ Hāmri nhūm mē inhmā:

—E kwa kēr ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o amā ma ho ri apa hkêt nē. Na pre Inhŷpêêxàja mē awŷr inhmē pa pre wrŷ. Tā kot paj amnhī pyrà nē mē piitā mē hwŷr mē arē. Anē.

²² Hāmri nē mē ixfaxyw htÿyxà mē nē mē inhmā Tîrtûm mē wa Karō jarē nē mē inhmā:

—E koja Tîrtûm mē wa Ixkarōja wrŷ nē mē akarō mā gjêx pa.

²³ Ka mē ź hā ma mē piitā mē hwŷr apa nē mē kām Tîrtûm kapēr jarēnh o ri mē hkôt apa. Nē nhŷri mēhō pumu nē inhŷ hā kām: “Kot kaj Tîrtûm kôt amnhī xām nhūm amnhī tā apumu nē anê ate amnhī tomnuj rên̄h pa.” Anē. Ka mē ã kām akapēr anē nhūm mē ama nē hkôt amnhī xām nhūm Tîrtûm amnhī tā omu nē nê kot amnhī tomnuj rên̄h pa. Nom koja mē ama nē ãm mē ama nē hkôt amnhī xām kêt japēr ka mē inhŷ hā kām: “Nà kot kaj Tîrtûm kôt amnhī xām kêt nē nhūm anê ate amnhī tomnuj rên̄h kêt nē.” Anhŷr o kām akapēr nhūm Tîrtûm ho anē nē nê rên̄h kêt nē. E kēr ka mē ã inhŷ hā amnhī nhŷpêx anhŷr o ri apa. Anē.

Nhūm pre ã Jejus mē inhmā kapēr anē hāmri nē kato nē ma nhÿhÿm tē.

Jejus kot Tomas mā kapēr ã harēn

Matêwre 28.17

²⁴ No nhūm mē inhīō pē Tomas pihpohita kormā mē ixfñhā akupÿm Jejus htîr kām omunh kêt nē. Na pre ma kape hā tē nhūm wakre kamā mē ixwÿr axà nē mē inhmā kapēr hāmri nē ma nhÿhÿm tē. Jakamā nhūm Tomas akupÿn mē ixwÿr tē nē axà pa mē kām harē nhūm tee ri mē inhma nē mē ixfñt hamaxpēr kêt nē.

²⁵ Nē mē inhmā:

—Nà kot pa īhkra kamā prek tatak xà pumu nē kamā inhīhkra hkrā jaxà. Nē hakÿx kôt hkanhwÿr xàta pa mā ho anē nē omu nē kamā inhīhkra hkrā jaxà nē rī kormā akupÿm htîr kôt ijamaxpēr. Anē.

²⁶ Tā nhūm semān pyxi nē hapêx pa mē axte axpēn wÿr akuprō nē axte Ijaew krähtümjê pymaj amnhī tā kahê htÿx nē ixkrī. Nhūm Tomas tā mē ixfuri nhÿ. Hāmri nhūm Jejus axte nhÿhÿnh mē ixwÿr axà nē mē inhmā:

—Pa. Na ka mē rī akrī. Anē.

²⁷ Hāmri nē Tomas pumu nē hwÿr tē nē kām īhkra pē nē kām:

—E ota inhīhkra kamā prek tatak xàta. Māmrī kamā anhīhkra hkrā jaxà. Nē hpānhā ijakÿx kôt mē kot ixfanhwÿr xà kamā mā ho anē nē haxà nē akupÿm ixñr kôt ixpumunh kurê kumrēx. Anē.

²⁸ Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Nà pēr ãm hāmri apê inhō Pahihti Tīrtūm na ka. Anē.

²⁹ Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Ăm ano ho ixpumunh kôt pix mā na ka ixkôt ajamaxpēr. Tā no ām koja mē nhÿrmā mē amyr pē mē pa xwÿnhjaja mē akñhā mē no ho ixpumunh kêt tā akupÿm ixtř ā ijarënh mar pix tā ixkôt hamaxpēr. Ja na mex kumrēx. Anē.

*Juāw kot tanhmā amnhī jarënh to hā harënh
Rōmān 15.4; Wam Juāw 5.13*

³⁰ Na pre Jejus kormā mē ixto pa ri mē inhnoo mā mēmoj tanhmā hipêx to rax nē nom kot paj kagàja kamā piitā hā kagà hpar kêt nē.

³¹ Ăm hkwÿ pix na pa mē amā hā kagà. Mē ate mē ixpyrà nē omunh nē kēp Tirtüm Kra hā kot mē pakaxyw ām xwÿnh ā omunh nē hkôt amnhī xunhwÿr kaxyw na pa ā mē amā harënh nē hā kagà anē. Tā kot kaj mē amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwÿr hāmri nē nhÿrmā atyk tā nhūm akupÿm mē ato mē atř ka mē ixpyrà nē kuri amex nē atř tūm nē apa ho apa. Tā pa ā mē amā mēmoj piitā harënh nē hā kagà anē.

21

*Jejus kot hkwÿjē hwÿr kator ā harënh
Matêwre 26.32, 28.7, 28.10*

¹ Tā nhūm Jejus axte hkôt mē ixpa ho mē ixpa xwÿnh kwÿjē hwÿr kato. Himô pē Tipeja mÿri.

² Pa mē ixpê 7 nē axpēn wÿr akuprō. Na pre Simāw Pêtre nē Tomas pihpohti nē Natânaew. Natânaewja Garirej kamā kr̄i pê Kanā nhō xwÿnh na pre. Nē wa pa wa ixpê Jepetew krata wa nē wa inhñō wa pijakruuta wa. Pa prem wa mē nhÿri axpēn wÿr akuprō.

³ Hāmri nhūm Simāw Pêtre mē inhmā:

—E pa jarāhā ma tep wŷr tē nē hkwȳmnê. Anē.

Pa mē kuma nē kām:

—Tōe. Nà pa mē ijaxwŷja ma akôt mō. Anē.

Hāmri nē mē ma himô rax pê Tipeja wŷr mō nē kanôre mā agjê nē gôx kām kryhti rēnh o ixkuhê. Nom tee ri ho tep ûmnênh kaxyw rēnh o ixkuhê nē hōmnênh kêt nē ixtâ apkati nhûm tep amrakati kumrêx.

⁴ Tâ nhûm myt kato nhûm Jejus gô mŷri xa. Pa mē ixpiitâ omu no ãm ixprî hâ kêp Jejus ã omunh kêt nē. Tâ no nhûm tâm xa.

⁵ Hāmri nē mē inhmâ kapêr nē mē inhmâ:

—Pa. E mân ka mē ra tep kwȳmnênh rax nē nà? Anē.

Hāmri pa mē kām:

—Tk. Nà mo tep? Amrakati kumrêx kênâ. Anē.

⁶ Hāmri nhûm mē inhmâ;

—Xô wehe? Tôe. Axte mē axupôk rûm kryhti mē nē omu. Anē.

Hāmri pa mē mar xà hkôt ho anê nē kumê. Hāmri nhûm kamâ tep hipu rax kumrêx nhûm utî rax nê. Pa mē tee ri ixte ho ixâpir kaxyw ri hkukjê.

⁷ Hāmri pa kêp Jejus ã omunh kurê kumrêx nê Simâw Pêtre mā kâm:

—Kwa pêr mē panhô Pahihtita na. Anê.

Hāmri nhûm inhma nē hkînh tŷx nê akupým hinôkâ jaxâ nê gôx kâm mrô nê ma hwŷr ho nana ho tê.

⁸ Hāmri pa mē hkôt kanôre kamâ kryhti kjênh o mō. Ra amgrâ hwŷr amgrire. Wŷr 100 met pix jakamâ pa mē hwŷr ixpôx tokyx anê.

⁹ Nê pâr o hkre kura nê kuxi nê ijapôx pa nê Jejus wŷr ixprôt nê mra. Nhûm ra mē ixfutêp kuto nê par nhîpêx nê nhîhýnh tep kwŷ par kâm haxwŷ nê

ho àr o nhŷ. Nē kaxyw pāwti nē amnhī ri haxwŷ nē o nhŷ.

10 Hāmri nē mē ixpumu nē mē inhmā:

—E mē amnē anhō tep o mra pu mē hkuxôt nē kuku. Anē.

11 Hāmri nhūm Simāw Pêtre akupŷm pâr wŷr tē nē kryhti ho htŷx xà hpôt nē amgrà hwŷr hkjênh o mō. Kamā tep rūnh pix. Nē ohtô nē. Kamā kēp 153 nē hikwŷ htā nhūm nhŷhŷnh kryhti hkwŷ pikaxônh kêt nē.

12 Hāmri nhūm Jejus mē inhmā:

—E kwa mē tokyx mra pu mē apkur. Anē.

Hāmri pa mē kuma nē hwŷr mra nē ixkrī pa. Hāmri nē tee ri omunh o ixkrī. Mē ixprī hā omunh mex kêt tā kot ã mē inhmā amnhī nhîpêx anhŷr ã omu nē kēp mē inhō Pahihti hkôt omunh kurê kumrêx jakamā hixi hā hkukjêr kêt nē. Ām akryk omunh o ixkrī.

13 Hāmri nhūm mē inhmā pâwti ho hkry pa. Nē hpânhā tep jamŷ nē mā ho anē nē ho hkry pa nē ho mē nhîpêx pa pa mē ixâpkur o ixkrī.

14 Nhūm Jejus akupŷm htîr kām ra ahpŷnhā mē ixwŷr hapôx o axkrunêpxi.

Jejus kot akupŷm tām Simāw Pêtre xām

Atre 20.28-31; Wam Pêtre 5.1-4

15 Tā pa mē ra ixâpkur pa nē kânhmā ixkuhê nē gô mŷ ri mra. Hāmri nhūm Jejus Juāw hkra Simāw Pêtre mā tanhmā kapêr to. Nom ixpê Juāw nhūm kēp ixkra hkêt axtem Juāw õ hkra na pre. Jakamā nhūm Jejus kām kapêr nē kām:

—Kwa Simāw. Xà we amā ijapê ho ate pika hkôt mêmôj piitâ hakrenh par nà? Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tỳ inhmā ajapê htŷx kēnā Pahihti. Ra ate ja hā amnhī tā ixpumunh mex. Inhmā ajapêê. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tōe. Nà kēr ka inhmā mē kot ixs̄kot amnhī xunhwŷr xwŷnhjê jahkre mex o ri mē hköt apa. Te ho ôwêhti hkrare jamār xwŷnh kot hamār mex o ri hköt pata pyràk. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tōe. Nà kot paj amā mē ho anē. Anē.

¹⁶ Tā nhūm hā ahtūmre nhūm kē axte kām:

—Kwa Simāw. Xà we ãm hāmri na ka inhmā amnhī jarē. Xà we amā ijapêê nà? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Ra ate inhmā ajapê hā ixpumunh kēnā. Anē.

Hāmri nhūm kē axte kām:

—Tōe. Kēr ka inhmā mē kot ixs̄kot amnhī xunhwŷr mā xwŷnhjê jahkre mex o ri mē hköt apa. Te ho ôwêhti jamār xwŷnh kot ôwêhti jamār mex o hköt pa xwŷnh kot amnhī nhīpêx pyràk. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Nà kot paj amā mē ahkre mex o ri mē hköt ixpa. Anē.

¹⁷ Tā hāmri nhūm hā ahtūmre nhūm kē axte kām:

—Kwa Simāw. Xà we ãm hāmri na ka inhmā amnhī jarē? Xà we amā ijapê htŷx kumrēx nà? Anē.

Hāmri nhūm tee ri amnhī tā kuma nē hkaprī nē. Ra kot amnhī tā hkukjēr o axkrunēpxi jakamā nhūm hkaprī nē tee ri hamaxpēr. Hāmri nē kām:

—Kwa Pahihti. Ate mēmoj piitā omunh par. Nē ate inhmā ajapê htŷx ā ixpumunh par kēnā. Anē.

Hāmri nhūm kē axte kām:

—Tôe. Kêr ka inhmā mē kot ixs̄kōt amnhī xunhw̄yr mā xw̄yñhjē jahkre mex o ri mē hkōt apa. Te ho ôwēhti jamār xw̄yñh kot hamār mex o ri pata pyràk. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Nà kot paj amā mē ho anē Pahihti. Anē.

Simāw Pêtre tanhmā htyk to hkukamā harēn̄h

¹⁸ Nhūm Jejus arī Simāw Pêtre mā kapēr nē kām tanhmā htyk to hkukamā harēn̄h to nē kām:

—Kwa ixkapēr ma nē amnhī krā him haxàr tȳx nē hā apa Simāw Pêtre. Nà kormā anyw ri na ka pre hte ma nh̄yh̄ym apa kaxyw nē anojarēt hāmri nē anhññohkà mex jagjē nē ma nh̄yh̄ym amā apa hprām xà hkōt ri apa. Tā kot kaj apigēt nhūm mē apynē nē akahti hpre nē apa hpre nē ma nh̄yh̄ym ato mō ka mē kām amnhī gō nē amnhī nē tanhmā mē kām nē hkēt nē. Amā mē hkōt amōr prām kēt tā māmrī mē kām amnhī gō kē mē ma nh̄yh̄ym ato mō.

¹⁹ Tā kēr ka arī ixs̄kōt amnhī xām tȳx nē atīr prām xàj mē umaj axte ixs̄kaga hkēt nē. Hāmri nhūm mē apī nē tanhmā atyk to hā apumu nē amā Tīrtūm kīnh ã apumunh mex kurē kumrēx. Hāmri nē atā Pahi Maati Tīrtūm mex o mex ã harē. Anē.

Nhūm pre ã Jejus Simāw Pêtre tyk kukamā kām ujarēn̄h anē. Hāmri nē kām:

—E kēr ka ixte amnhī to ht̄yx nē amarī mē kām ixām nhūm mē kot ixs̄pīrja pyrà nē ã amnhī nh̄ipēx anē. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tôe. Nà kot paj hāmri tā ã amnhī nh̄ipēx anē Pahihti. Anē.

Juāw tyk kukamā tanhmā harēnh to hkêt ã harēnh

²⁰Nhūm pre ã Jejus Simāw Pêtre mā tanhmā htyk to hkukamā harēnh anē. Hāmri nhūm kuma nē ixpē Juāw ã ixto hakēx nē ixpē Jejus kràmnhwȳ mex ã ixpumu. Kormā Jejus htyk kêt ri kamàt kām mē ixàpkur o ixkrīta ã na pa pre īhkō hā ixàpkur o nhȳ nē kot mē kām õr mā xwýnhta nhīxi hā hkukja.

²¹Jakamā nhūm Simāw Pêtre ixto hakēx nē ixpumu nē ixtā Jejus kukja nē kām:

—Kwa no pēr pahkôt mōr mūj? Tanhmā koja we htyk to? Anē.

Hāmri nhūm kām:

²²—Nà kot paj amā tanhmā htyk to hkukamā harēnh hkêt nē. Kot pa inhmā arī kritpêm pa rāhā pa akupŷn ixwrŷk prām nhūm arī pa nē htyk kêt rāhā pa akupŷn wrȳ. Kêr ka ri htyk kukamā tee ri tanhmā ajamaxpēr to hkêt nē. Âm ixfôt pix mā ate amnhī nhūpêx tȳx pix kukamā mān ajamaxpēr o ri apa.

²³Anhŷr o kām ijarēnh jakamā nhūm mē ixkwŷjaja kot ã ijarēnh anhŷrja ã kuma ma nē htŷx nhŷrmā ixtyk kêt ã ixkamnhīx. Nē gaa nē rī piitā axpēn mā ã ijarēnh anhŷr o pa. Nom na pre ã ijarēnh anhŷr kêt nē. Na kêt pre ijarēnh o:

—Kot pa inhmā arī ri kritpêm pa rāhā pa akupŷn ixwrŷk prām nhūm arī pa nē htyk kêt rāhā pa akupŷn wrȳ.

Anhŷr o ijarē. Nom âm hāmri ixtyk kêt rāhā nhūm akupŷn wrŷk ã ijarēnh kêt nē.

Juāw kot Jejus kot tanhmā amnhī to hā kagà hpar kêt ã kot amnhī jarēnh

Juāw 20.30-31

24 E na pa mē amā Jejus kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa hā harē nē hā kagà. Ixpê hkôt ri ixpa ho ixpa xwýnhjē hō na pa ãm hāmri ã hā kagà anē. Ka mē kamā harē nē ama nē ãm hāmri ixte kagà nhīpēx kôt ixpumunh mex kurê kumrēx.

25 No na pre Jejus ãm ja pix o anhŷr o pa hkêt nē. Na pa ãm mē amā hkwȳ pix jarē nē hā kagà. Na pre tanhmā ri mēmoj to rax kumrēx o ri pa. Nom kēp ãm ixte kot tanhmā ri amnhī nhīpēx to piitā hā kagà hpar ronhŷx hā kagàja katutxô rax kumrēx. Jao te ra kaxkwa htêp o mōr pyrak.

Tā ãm ja pix. Na hapêx.

**Tīrtūm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f